

TRAVANJ
2020.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Nacionalni program reformi 2020.

E U
2 0
2 0
H R

Sadržaj

PREDGOVOR

1. UVOD	1
2. MAKROEKONOMSKA KRETANJA	5
3. NAPREDAK U PROVEDBI PREPORUKA VIJEĆA EU-A	7
4. GLAVNI CILJEVI, REFORMSKI PRIORITETI I MJERE EKONOMSKE POLITIKE	22
4.1. ODRŽIVI GOSPODARSKI RAST I RAZVOJ	22
4.1.1. <i>Unaprjeđenje poslovnog okruženja</i>	22
4.1.2. <i>Investicijska politika okrenuta budućnosti</i>	25
4.1.3. <i>Poboljšanje upravljanja i raspolaganja državnom imovinom</i>	28
4.1.4. <i>Unaprjeđenje javne uprave</i>	31
4.1.5. <i>Poboljšanje učinkovitosti pravosudnog sustava</i>	36
4.2. POVEZIVANJE OBRAZOVANJA S TRŽIŠTEM RADA	38
4.2.1. <i>Obrazovanje i osposobljavanje u skladu s potrebama tržišta rada</i>	38
4.3. ODRŽIVOST JAVNIH FINACIJA	41
4.3.1. <i>Jačanje okvira za upravljanje javnim financijama i provedbu fiskalne konsolidacije</i>	41
4.3.2. <i>Poticanje demografske revitalizacije</i>	42
4.3.3. <i>Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi</i>	43
4.3.4. <i>Osiguranje financijske stabilnosti, održivosti i kvalitete zdravstvenog sustava</i>	44
5. MJERE ZA POSTIZANJE CILJEVA STRATEGIJE EUROPA 2020.	46
5.1. ZAPOSŁJAVANJE	47
5.2. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	48
5.3. KLIMATSKE PROMJENE I ENERGETSKA ODRŽIVOST	52
5.4. OBRAZOVANJE	57
5.5. SMANJENJE SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI	58
6. UPORABA EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA	62
6.1. NAPREDAK U POVEĆANJU UČINKOVITOSTI KORIŠTENJA SREDSTAVA ESIF-A	62
6.2. NAPREDAK U KORIŠTENJU EU INSTRUMENTATA	64
6.3. REFORMSKE MJERE FINANCIRANE IZ FONDOVA EU-A.....	64
6.4. INVESTICIJSKI PROJEKTI.....	67
7. INSTITUCIJSKA PITANJA I UKLJUČENOST DIONIKA	70
PRILOG 1. GLAVNI CILJEVI, REFORMSKI PRIORITETI I MJERE EKONOMSKE POLITIKE	72
PRILOG 2. MJERE ZA POSTIZANJE CILJEVA STRATEGIJE EUROPA 2020.	87
DODATAK I. MJERE ZA POMOĆ GOSPODARSTVU USLIJED PANDEMIJE COVID-19	93

Popis tablica

Tablica 1. Makroekonomski okvir za razdoblje 2019. - 2021.....	5
Tablica 2. Provedene mjere administrativnog rasterećenja gospodarstva u 2019.....	19
Tablica 3. Provedene mjere liberalizacije tržišta usluga u 2019.....	21
Tablica 4. Napredak u postizanju nacionalnih ciljeva u vezi sa strategijom Europa 2020.....	46
Tablica 5. Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja u 2019.....	47
Tablica 6. Podaci o uporabi energije iz obnovljivih izvora za 2015. - 2018.....	55
Tablica 7. Iskorištenost centraliziranih instrumenata EU-a u RH.....	64
Tablica 8. Mjere ekonomske politike i mjere za postizanje ciljeva strategije Europa 2020. financirane iz fondova EU-a.....	64
Tablica 9. Investicijski projekti financirani iz EFRR i KF.....	67
Tablica 10. Mjere za pomoć gospodarstvu uslijed pandemije COVID-19.....	97

Popis kratica

CERP	Centar za restrukturiranje i prodaju
CSR	Specifične preporuke Vijeća EU-a (eng. <i>Country Specific Recommendation</i>)
DP	Državni proračun
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
EK	Europska komisija
ESF	Europski socijalni fond
ESIF	Europski strukturni i investicijski fondovi
EU	Europska unija
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HKO	Hrvatski kvalifikacijski okvir
HROTE	Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.
HRZZ	Hrvatska zaklada za znanost
HZJZ	Hrvatski zavod za javno zdravstvo
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
JLP(R)S	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
JLS	Jedinice lokalne samouprave
KF	Kohezijski fond
MDI	Ministarstvo državne imovine
MDOMSP	Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
MF	Ministarstvo financija
MGIPU	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
MK	Ministarstvo kulture
MINGPO	Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
MMPI	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
MP	Ministarstvo pravosuđa
MPOLJ	Ministarstvo poljoprivrede
MRMS	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MT	Ministarstvo turizma
MU	Ministarstvo uprave
MZ	Ministarstvo zdravstva
MZO	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
NN	Narodne novine
NPR	Nacionalni program reformi
OPKK	Operativni program „Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.“
OPULJP	Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.“
PRR	Program ruralnog razvoja 2014. - 2020.
RH	Republika Hrvatska
SDG	Ciljevi održivog razvoja iz Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj 2030. (eng. <i>Sustainable Development Goals</i>)
SDURDD	Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva
SDUŠ	Središnji državni ured za šport
TDU	Tijela državne uprave

Predgovor

Nacionalni program reformi (NPR) donosi se u okviru Europskog semestra¹, a njime su definirani prioriteti i mjere ekonomske politike te mjere za postizanje ciljeva strategije Europa 2020. koje će Republika Hrvatska (RH) provoditi u narednih 12 do 18 mjeseci.

Međutim, mjere su utvrđene prije izbijanja pandemije COVID-19 i razornog potresa koji je 22. ožujka 2020. pogodio glavni grad RH, Zagreb i devastirao tisuće zgrada u povijesnom centru grada i dijelu njegove okolice te je trebalo odgovoriti i na izazove kojima je trenutno izloženo hrvatsko gospodarstvo. Za potrebe rješavanja ekonomskih posljedica uslijed krize uzrokovane pandemijom COVID-19 prema smjernicama Europske komisije (EK) iz travnja 2020. u NPR su uključene i dodatne mjere koje se poduzimaju za oporavak gospodarstva.

Ovogodišnji ciklus Europskog semestra započeo je u prosincu 2019. objavom tri ključna dokumenta: Godišnje strategije održivog rasta 2020., Izvješća o mehanizmu upozoravanja i Izvješća o zapošljavanju. Izvješćem o mehanizmu upozoravanja određeno je kako će se za RH (zajedno s još 12 država članica EU-a) provesti dubinska analiza, a nalazi dubinske analize objavljeni su u sklopu Izvješća za Hrvatsku od 26. veljače 2020. godine. U Izvješću za Hrvatsku prepoznati su pozitivni gospodarski pokazatelji, poglavito naponi na području javnih financija i fiskalne konsolidacije. Potvrđeno je da je gospodarska situacija u RH zadovoljavajuća, sa stopom rasta od 3 posto, uravnoteženim javnim financijama, viškom na tekućem računu platne bilance i daljnjim smanjenjem javnog duga. Međutim, potrebno je nastaviti s daljnjim reformskim iskoracima koji su značajnije pokrenuti 2018. i 2019. godine. Rast u 2019. bio je zasnovan na

¹ Europski semestar ciklus je koordinacije ekonomske i fiskalne politike unutar Europske unije (EU) u okviru kojeg države članice usklađuju svoje politike s ekonomskom politikom definiranom na razini EU-a. Sudjelovanje u Europskom semestru obveza je svake države članice EU-a, a RH punopravno sudjeluje u procesu Europskog semestra od 2014. godine.

domaćoj potražnji te posebice snažnoj osobnoj potrošnji, ali i jačem porastu investicija i to isključivo onih iz fondova EU-a. Od ostalih komponenti zabilježen je rast izvoza dobara, dok je rast izvoza usluga u 2019. zabilježio usporavanje. Stopa rasta bruto domaćeg proizvoda (BDP-a) u 2019. dosegla je 2,9%, a prije pojave pandemije COVID-19 predviđao se rast BDP-a od 2,6% u 2020. te 2,3% u 2021. godini.

Međutim, kretanje BDP-a u 2020. bit će pod utjecajem ekstremno negativnih novonastalih okolnosti. Imajući u vidu dramatično izmijenjene ekonomske okolnosti uslijed spomenutih dviju, do sada neviđenih kriznih situacija, Vlada ulaže intenzivne napore u donošenje odgovarajućih mjera za oporavak gospodarstva te je već donijela dva paketa mjera za pomoć gospodarstvu. U idućem razdoblju ustrajat će se i u dosadašnjim reformskim naporima s ciljem povećanja konvergencije prema EU prosjeku i povećanja produktivnosti.

Strateški pristup u provođenju strukturnih reformi i rješavanju makroekonomskih neravnoteža poduzima se zajedno s komplementarnim aktivnostima u procesu pristupanja Europskom tečajnom mehanizmu II, prvom formalnom koraku prema uvođenju zajedničke europske valute u RH, što je jedan od prioriteta Vlade.

Vezano za ciljeve strategije Europa 2020. – Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast, RH je na putu ostvarenja ciljeva, ili ih je već postigla, u energetske učinkovitosti, korištenju obnovljivih izvora energije, u području obrazovanja te smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti.

Novi saziv EK je glavnu odrednicu strategije gospodarskog rasta definirao u tzv. Europskom zelenom planu kojim se u središte djelovanja stavlja održivost u svakom pogledu i dobrobit građana. Stoga se prvi put u ciklus Europskog semestra uvodi i praćenje provedbe 17 ciljeva

održivog razvoja iz Programa Ujedinjenih naroda (UN) za održivi razvoj 2030. koji su ključni u postizanju ravnoteže između gospodarskih, socijalnih i okolišnih zahtjeva globaliziranog društva današnjice, suočenog s mnogim izazovima kao što su siromaštvo, glad, nezaposlenost, migracije stanovništva, klimatske promjene i sigurnosne prijetnje. U vezi s navedenim, provedbom mjera iz NPR-a doprinijet će se ispunjavanju ciljeva Programa UN-a za održivi razvoj 2030.

Izradu NPR-a koordinirala je Međuresorna radna skupina za Europski semestar, sukladno Odluci o koordinaciji aktivnosti unutar okvira za gospodarsko upravljanje Europske unije², u suradnji s ostalim ključnim partnerima u procesu strateškog planiranja, a Vlada ga je donijela Odlukom na sjednici održanoj 30. travnja 2020. godine. Provedbom mjera i aktivnosti utvrđenih NPR-om želi se unaprijediti poslovno okruženje te osigurati infrastruktura za budućnost, održivost javnih financija te daljnji rast gospodarstva i demografska revitalizacija.

² NN 13/17, 51/17, 97/17, 50/18, 74/19 i 16/20

1. Uvod

Nakon što je EK u veljači 2019. u redovitom godišnjem Izvješću utvrdila da RH ne bilježi prekomjerne makroekonomske neravnoteže, u kojima se nalazila još od 2014., EK je i 2020. svrstala RH u kategoriju s državama članicama EU sa stabilnim gospodarstvima. Pristup Vlade koji se temelji na fiskalnoj konsolidaciji, strukturnim reformama i investicijama već je doveo do rasterećenja gospodarstva i povećanja dohotka stanovništva. Efekti porezne reforme i drugih politika dali su tome značajan doprinos. Doprinos fiskalne politike bio je prije svega kroz stabilizaciju javnih financija i preokretanja negativnih trendova javnog duga, što su bili i glavni razlozi zbog kojih je kreditni rejting RH popravljen. Strukturne reforme su glavni element koji može omogućiti bolje raspolaganje s faktorima proizvodnje. Stoga je, i u situaciji kada se suočavamo s do sada neviđenom kombinacijom dviju kriza, pandemijom COVID-19 i posljedicama potresa u glavnom gradu RH, Vlada odlučna u nastavljanju započetih aktivnosti na svim područjima. Fokus se stavlja na strukturne reforme u kojima se sada može prepoznati što je napravljeno, a što još treba napraviti. Ključna područja kojima se može osigurati dugoročna održiva stopa gospodarskog rasta i utjecati na potencijal rasta su reforme - javne uprave, zdravstvenog sustava, pravosuđa, pitanja unaprjeđenja poslovnog okruženja i druga.

NPR polazi od temeljnih ciljeva Vlade, utvrđenih Programom Vlade za mandat 2016.-2020. te uvažava preporuke EK. Kako bi se osigurala usklađenost politika održivog razvoja, RH je preuzela odgovornost za nacionalnu provedbu ciljeva održivog razvoja te snažnu političku obvezu sveobuhvatne provedbe Programa za održivi razvoj 2030., kako u okviru djelovanja UN-a, tako i u okviru djelovanja EU-a. Stoga su i mjere u ovom NPR-u usklađene s dokumentom Dobrovoljnog nacionalnog pregleda provedbe Programa UN-a za održivi razvoj 2030. za RH.

Glavni ciljevi, reformski prioriteti i mjere ekonomske politike

Mjerama ekonomske politike usklađuju se proračunske, makroekonomske i strukturne politike država članica EU-a, a cilj je osigurati zajedničku analizu i ocjenjivanje svih politika. Mjerama ekonomske politike obuhvaćeni su planovi za postizanje napretka u području pametnog, održivog i uključivog rasta, a odnose se na ekonomske politike, proračunske politike i politike rada te na druge reforme potrebne za poticanje rasta i zapošljavanja.

RH je reformske prioritete utvrdila u odnosu na tri cilja: održivi gospodarski rast i razvoj, povezivanje obrazovanja s tržištem rada i održivost javnih financija. Ostvarivanju navedenih ciljeva doprinijet će provedba 25 mjera ekonomske politike grupiranih u 10 reformskih prioriteta.

Cilj 1. Održivi gospodarski rast i razvoj

Reformski prioritet 1.

Unaprjeđenje poslovnog okruženja pretpostavka je za razvoj i jačanje gospodarske aktivnosti, motivaciju poduzetnika te stvaranje relevantnih uvjeta za daljnji oporavak gospodarstva. Nastavlja se sustavna regulatorna reforma kroz dosadašnje aktivnosti administrativnog i neporeznog rasterećenja gospodarstva. Liberalizacijom tržišta usluga nastavit će se poticati konkurenciju na tržištu usluga, kroz smanjenje ukupne razine reguliranosti profesija i poticati sprječavanje uvođenja novih regulacija tržišta usluga i profesija. Uspostavit će se mehanizmi kojima će se osigurati poticajno okruženje za prelazak iz sfere neprijavljenog rada i neregistriranih djelatnosti u zakonite okvire.

Reformski prioritet 2.

Investicijska politika okrenuta budućnosti je ključna poluga gospodarskog rasta te je prioritet uspostaviti djelotvoran sustav promocije privatnih investicija u ciljeve održivog razvoja. Integrirat će se javne isporučitelje vodnih usluga javne vodoopskrbe i javne odvodnje u RH radi osiguranja njihove provedbene sposobnosti i investicijskog kapaciteta. Poticat će se prelazak na pametno, kružno i niskougljično društvo. Modernizirat će se sustav javnog gradskog prijevoza ulaganjem u novi vozni park radi smanjenja negativnih utjecaja na okoliš i povećanja energetske učinkovitosti. Unaprijedit će se postojeća razina spremnosti i sposobnosti RH za smanjenje rizika od posljedica ekoloških katastrofa. Povećat će se konkurentnost gospodarske flote na unutarnjim plovnim putevima, utvrditi daljnji pravci razvoja pomorstva, napose nautičkog turizma te ojačati razvojni turistički potencijal u nerazvijenim područjima RH.

Reformski prioritet 3.

Poboljšanje upravljanja i raspolaganja državnom imovinom nastavit će se kroz aktivnosti na poboljšavanju upravljanja državnom imovinom, odnosno upravljanja trgovačkim društvima u državnom vlasništvu, a za neiskorištenu državnu imovinu poduzimat će se mjere njezine aktivacije za potrebe razvoja gospodarstva. Provest će se daljnje poslovno i financijsko restrukturiranje cestarskih društava u državnom vlasništvu, kao i restrukturiranje željezničkog sektora radi povećanja učinkovitosti poslovanja te će se poticati ulaganja u sigurnost, ekološku održivost, učinkovitost i konkurentnost svih ostalih vidova prometa.

Reformski prioritet 4.

Unaprjeđenje javne uprave obuhvatit će unaprjeđenje sposobnosti za integrirani pristup u oblikovanju i provedbi javnih politika i projekata te će se u primjenu uvesti standardizirani pristup za procjenu uspješnosti javnih politika i projekata. Ojačat će se institucionalni okvir za provedbu fondova EU-a u RH, kao i normativni okvir borbe protiv korupcije te operativni kapaciteti javne uprave u pogledu regulatornih metodologija i procesa. Unaprijedit će se pružanje elektroničkih javnih usluga i smanjiti opterećenje za građane i poslovne subjekte.

Reformski prioritet 5.

Poboljšanje učinkovitosti pravosudnog sustava nastavit će se kroz rad na unaprjeđenju funkcionalizacije pravosudnog sustava. Uspostavit će se praćenje svih predmeta na općinskim sudovima na jedinstveni način te olakšati organiziranje rada unutar suda. Širenjem e-Komunikacije u županijske sudove i na pravne osobe dodatno će se ubrzati rad sudova kroz bržu i efikasniju dostavu sudskih pismena i rasterećenje sudaca od suvišnog administriranja.

Mjere za pomoć gospodarstvu uslijed pandemije COVID-19

Osim gore navedenih mjera, a imajući u vidu da je krajem siječnja 2020. Svjetska zdravstvena organizacija proglasila epidemiju COVID-19 (SARS-CoV-2) javnozdravstvenom prijetnjom od međunarodnog značaja (PHEIC), a 11. ožujka 2020. globalnu pandemiju te kako je nedvojbeno da pandemija COVID-19 utječe na gospodarsku aktivnost u RH, Vlada je predvidjela i dodatne ekonomske mjere s ciljem zadržavanja radnih mjesta i rješavanje problema nelikvidnosti onima čija je poslovna aktivnost smanjena uslijed pandemije.

Cilj 2. Povezivanje obrazovanja s tržištem rada

Reformski prioritet 6.

Obrazovanje i osposobljavanje u skladu s potrebama tržišta rada podrazumijeva reformu općeg i strukovnog obrazovanja, cjeloživotno obrazovanje te učinkovito i relevantno visoko obrazovanje. U okviru kurikularne reforme slijedi nastavak stručnih usavršavanja uživo i *online* te opremanje svih osnovnih i srednjih škola nastavnim pomagalicama. Nastavlja se cjelovita digitalna transformacija škola te dovršenje postupka uspostave regionalnih centara kompetentnosti. Razradit će se model nastave na daljinu za sve osnovne i srednje škole. Uvest će se eksperimentalni program cjelodnevnog nastave, unaprijedit će se sustav kvalitete u obrazovanju odraslih te visokom obrazovanju i znanosti te će se izraditi Kurikulum za edukaciju andragoških radnika i Kurikulum za osnovno obrazovanje odraslih. Standardi kvalifikacija (i zanimanja) upisivat će se u Registar HKO-a.

Cilj 3. Održivost javnih financija

Reformski prioritet 7.

Jačanje okvira za upravljanje javnim financijama i provedbu fiskalne konsolidacije uključuje standardizaciju načina izrade i pripreme financijskih planova te izvještaja o izvršavanju financijskih planova izvanproračunskih korisnika radi poboljšanja financijskog planiranja te alokacije javnih sredstava. U cilju povećanja sveobuhvatnosti državnog proračuna te fiskalne transparentnosti i fiskalne discipline, financijski planovi lučkih uprava kojima je osnivač RH izrađivat će se sukladno odredbama Zakona o proračunu, odnosno dobit će status proračunskih korisnika državnog proračuna.

Reformski prioritet 8.

Poticanje demografske revitalizacije nastavit će se kroz aktivnosti koje će pridonijeti podupiranju obitelji, odnosno razvit će se nova usluga e-Dječja kartica kao alat za smanjenje

troškova obitelji s djecom. Također će se pružiti potpora mladima kroz financiranje programa i projekata usmjerenih na aktivnosti mladih u ruralnim sredinama.

Reformski prioritet 9.

Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi uključuje aktivnosti usmjerene na uspostavu jedinstvenog sustava socijalnih naknada koji će omogućiti transparentnost podataka o socijalnim naknadama isplaćenih na nacionalnoj i lokalnoj razini. Provođit će se aktivnosti vezane uz jačanje kapaciteta službenika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S) i nadležnog ministarstva kako bi se povećala kvaliteta prikupljenih podataka temeljem kojih se generiraju izvješća o socijalnim naknadama za svaki JLP(R)S. Unaprijedit će se sustav socijalnih usluga za starije osobe, potaknuti razvoj novih i inovativnih usluga s naglaskom na razvoj usluga u zajednici i usluga u kući te će se standardizirati način definiranja cijena socijalnih usluga.

Reformski prioritet 10.

Osiguranje financijske stabilnosti, održivosti i kvalitete zdravstvenog sustava uključuje uspostavu strukture, procesa i postupaka za uvođenje podatkovne analize i izvještavanja u postojeće prakse donošenja odluka i politika na razini pružatelja zdravstvenih usluga, platitelja i donositelja politika. Uspostavit će se nacionalni sustav upravljanja zdravstvenim informacijama. Nastavit će se proces funkcionalne integracije bolnica. Provest će se analitička studija i izračunati troškovi glavnih neučinkovitosti u sustavu zdravstva, izvršiti komparativna analiza glavnih neučinkovitih varijabli s projekcijom na granicu učinkovitosti efikasnih zdravstvenih EU sustava, predložiti rješenja i izraditi akcijski plan provedbe rješenja.

Mjere za postizanje ciljeva strategije Europa 2020.

Cilj strategije Europa 2020. jest osigurati da gospodarski oporavak EU-a nakon gospodarske i financijske krize podržava niz reformi kako bi se izgradili čvrsti temelji za rast i stvaranje radnih mjesta. Baveći se strukturnim slabostima gospodarstva EU-a te gospodarskim i socijalnim pitanjima, strategija je u obzir uzela dugoročne izazove globalizacije, pritiska na resurse i starenje. Države članice EU-a su ciljeve strategije Europa 2020. prevele u nacionalne ciljeve.

RH je utvrdila 10 mjera za postizanje nacionalnih ciljeva strategije Europa 2020., u pet područja: zapošljavanje, istraživanje i razvoj, klimatske promjene i energetska održivost, obrazovanje te smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti.

U području **zapošljavanja**, s ciljem povećanja stope zaposlenosti za muškarce i žene u dobi između 20 i 64 godine kroz mjere aktivne politike zapošljavanja poticat će se zapošljavanje i samozapošljavanje nezaposlenih osoba. Naglasak će biti na mjerama koje za cilj imaju zapošljavanje putem ugovora o radu te mjerama koje imaju obrazovnu komponentu, a provodit će se i obrazovanje za završetak osnovne škole i stjecanje prvog zanimanja te obrazovanje zaposlenih osoba.

U području **istraživanja i razvoja**, s ciljem podizanja kombinirane razine javnog i privatnog ulaganja u ovaj sektor na 1,4% BDP-a, nastavit će se s jačanjem nacionalnog inovacijskog sustava i inovacijskog potencijala gospodarstva kroz potpore za istraživačko-razvojne projekte. Uspostavit će se Europski centar za inovacije, napredne tehnologije i razvoj vještina (ECINTV). Provodit će se „Projekt razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti“ i „Program razvoja karijera mladih znanstvenika – poslijedoktoranada“. Pokrenut će se pilot mjera kojom će se sufinancirati sveučilišta u RH koja žele osnovati ili koja su već osnovala

doktorske škole na sveučilišnoj institucijskoj razini radi povećanja kvalitete znanstveno-istraživačke komponente sveučilišta.

U području **klimatskih promjena i energetske održivosti** planira se daljnja kontrola pridržavanja obveza putem godišnjeg praćenja emisija stakleničkih plinova. Počinje provedba Strategije energetskeg razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050. i Integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskeg plana. Nastavit će se s potporama korištenja tehnologija obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje, posebice u industrijskim procesima i poljoprivredi. Zatim, jačat će se korištenje konkurentnih obnovljivih izvora uspostavom jasnih i transparentnih procedura korištenja državnog zemljišta, dok će se za projekte u ruralnim i izoliranim sredinama, a posebice otocima, voditi računa o mogućnosti priključenja energetskeg postrojenja obnovljivih izvora na mrežu u sklopu inicijative „Čista energija za otoke EU-a“. Poticat će se istraživanje geotermalne vode, kao i korištenje električne energije u prometu.

U području **obrazovanja**, s ciljem poboljšanja razine obrazovanja, nastavlja se provedba programa stipendiranja studenata slabijeg socio-ekonomskog statusa i studenata u prioritetnim područjima STEM, a za studente u nepovoljnom položaju osigurat će se kapaciteti studentskeg smještaja.

S ciljem **smanjenja broja ljudi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti** nastavljaju se aktivnosti humanitarne pomoći u naravi te drugi programi podrške najpotrebitijima. Financirat će se projekti s ciljem širenja socijalnih usluga u zajednici. Osigurat će se podrška procesu deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju te ostale djece i mladih, a sufinancirat će se troškovi obrazovanja učenika i studenata slabijeg socio-ekonomskog statusa i učenika s teškoćama u razvoju. Uspostavit će se i zakonodavni okvir za uvođenje nacionalne naknade za starije osobe.

2. Makroekonomska kretanja

Hrvatska se suočava s materijalizacijom ekonomskih posljedica globalne zdravstvene krize uzrokovane pandemijom COVID-19 virusa koja je pogodila čitavo svjetsko gospodarstvo. Razmjeri i vremensko trajanje ekonomskih poremećaja još uvijek su vrlo neizvjesni. S obzirom na prevladavajuće očekivanje privremenog karaktera zdravstvene ugroze, ali i glavne ekonomskih poremećaja, kao i na pravovremene epidemiološke i ekonomske mjere, kumulativni negativni ekonomski učinak krize u slučaju RH ipak bi trebao biti manji od onog globalne financijske krize.

Glavna pretpostavka na kojoj se temelji makroekonomski scenarij je da će glavni udar na domaće, ali i globalno gospodarstvo biti kratkotrajne naravi, a najintenzivniji u prvoj polovici drugog tromjesečja. Tako će ekonomska aktivnost dosegnuti dno u drugom tromjesečju, pri čemu će u većini sektora već prema kraju drugog tromjesečja doći do promjene trenda i početka postupnog oporavka, koji će započeti inicijalnim izraženijim skokom aktivnosti, popraćenim faznim popuštanjem epidemioloških mjera. Na razini čitave 2020. se očekuje pad BDP-a od 9,4%, dok će u 2021. uslijediti oporavak po stopi od 6,1%.

Tablica 1 | Makroekonomski okvir za razdoblje 2019. - 2021.

	2019.	Projekcija 2020.	Projekcija 2021.
BDP - realni rast (%)	2,9	-9,4	6,1
Osobna potrošnja	3,5	-7,0	5,8
Državna potrošnja	3,3	2,7	2,5
Bruto investicije u fiksni kapital	7,1	-9,0	5,6
Izvoz roba i usluga	4,6	-30,0	32,5
Uvoz roba i usluga	4,8	-23,4	27,6
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)	2,9	-9,4	6,1
Osobna potrošnja	2,0	-4,0	3,5
Državna potrošnja	0,7	0,5	0,6
Bruto investicije u fiksni kapital	1,4	-1,9	1,2
Promjena zaliha	-1,0	-0,9	0,1
Izvoz roba i usluga	2,3	-15,4	12,4
Uvoz roba i usluga	-2,5	12,1	-11,6
Indeks potrošačkih cijena, promjena (%)	0,8	-0,3	0,9
Stopa nezaposlenosti, anketna (%)	6,6	9,5	9,0
Broj zaposlenih*	1,4	-3,3	1,5

*Prema definiciji nacionalnih računa.

Napomena: Podaci za 2019. su preliminarni.

Izvor: DZS, MF

Što se tiče projekcija kretanja sastavnica s rashodne strane BDP-a, pod utjecajem opisanih kretanja osobna potrošnja oštro će pasti u drugom tromjesečju, a oporavljat će se do kraja projekcijskog razdoblja. Sve komponente investicijske aktivnosti izuzev građevinske snažno su usporavale kroz cijelu 2019. te će, pod utjecajem COVID-19 krize, krajem prvog i početkom drugog tromjesečja zabilježiti snažan pad. Trenutni ciklus pojačane građevinske djelatnosti, uključujući i velike infrastrukturne projekte, nastavit će se i početkom drugog tromjesečja, uzevši u obzir vremenski odmak svojstven toj djelatnosti, ali i prioritete nastavka velikih projekata. Također, dinamika investicija u državnom sektoru bit će pomaknuta prema kraju 2020. godine. Državna potrošnja neće izraženije promijeniti svoju kratkoročnu putanju budući da će pojačana potrošnja vezana uz COVID-19 krizu te slabija dinamika tržišnog outputa biti nadomještena brojnim uštedama manje produktivnih rashoda u okviru intermedijarne potrošnje, kao i slabijim rastom naknada zaposlenicima u odnosu na prethodna očekivanja. Izvoz roba ostvarit će u 2020. nešto jači pad od investicija u fiksni kapital, ali će imati i brži oporavak. Unatoč nešto bržem oporavku kroz čitavo projekcijsko razdoblje, izvoz roba će također svoju pretkriznu razinu dostići tek 2022., budući da će biti ograničen slabim rastom inozemne potražnje i općenito prigušenom dinamikom globalne robne razmjene. Najveći udar od svih komponenti s rashodne strane u 2020. zabilježit će izvoz usluga koji će se pod utjecajem pada turističke aktivnosti gotovo prepoloviti. U ovu projekciju ugrađena je pretpostavka o padu noćenja stranih turista ipak nešto slabijem od 70%, zahvaljujući svim posljednjim specifičnim aktivnostima usmjerenim ka podizanju broja turističkih dolazaka u 2020., ali i povoljnoj epidemiološkoj perspektivi. Konačno, uvoz roba i usluga svojim će kretanjem pratiti pad konačne potražnje, pri čemu najveće padove u 2020. bilježe sastavnice potražnje sa najizraženijim ukupnim (izravnim i neizravnim) udjelom uvozne komponente.

Predviđa se da će nakon rasta od 0,8% u 2019., potrošačke cijene u 2020. zabilježiti blago smanjenje od 0,3% na međugodišnjoj razini. Glavne odrednice kretanja potrošačkih cijena u 2020. bit će osjetno smanjenje cijena nafte na svjetskim tržištima, snažan pad domaće potražnje te usporavanje inflacije u eurozoni. U 2021. očekuje se inflacija potrošačkih cijena na razini od 0,9% kao posljedica oporavka domaće potražnje, u uvjetima blagog rasta cijena sirovina na svjetskim tržištima te snažnije, iako i nadalje prigušene, inflacije u eurozoni.

Prvi učinci pandemije koronavirusa na smanjenje zaposlenosti već su vidljivi u podacima o osiguranicima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) dostupnim za kraj ožujka. U idućim mjesecima očekuje se intenziviranje negativnih trendova, pri čemu će gubici zaposlenosti biti koncentrirani u drugom tromjesečju, da bi nakon toga uslijedio postupni oporavak. Pritom će izraženije smanjenje broja zaposlenih biti prisutno u manjem broju sektora kao što su smještaj, ugostiteljstvo i prijevoz. Uvođenje potpore Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ) za očuvanje radnih mjesta znatno će ublažiti utjecaj šoka na zaposlenost te se na razini cijele 2020. očekuje pad broja zaposlenih od 3,3%, dok će prosječna anketna stopa nezaposlenosti u 2020. iznositi 9,5%. Isto tako, prvi dostupni podaci ukazuju i na to da navedena mjera nije inicijalno previše izraženo djelovala niti na kretanje plaća. Slijedom navedenoga, pod pretpostavkom privremenog karaktera krize izazvane pandemijom COVID-19 te opisane putanje gospodarske aktivnosti, u 2020. se očekuje tek umjeren pad plaća. Uslijed postupnog oporavka na tržištu rada, u 2021. očekuje se povećanje zaposlenosti za 1,5% te smanjenje anketne stope nezaposlenosti na 9,0%.

3. Napredak u provedbi preporuka Vijeća EU-a

Preporuka 1.

a. Ojačati proračunski okvir i praćenje potencijalnih obveza na središnjoj i lokalnoj razini.

Na temelju Zakona o fiskalnoj odgovornosti³, u listopadu 2019. donesena je Uredba o sastavljanju i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila⁴.

Uredba propisuje izgled i sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovornosti, način vođenja Registra trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave, postupak i rokove sastavljanja i predaje Izjave te način i rokove izvještavanja Ministarstva financija (MF) o uočenim nepravilnostima po provedenim provjerama sadržaja Izjava. Osim toga, Uredba propisuje i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnih pravila, a koji se odnosi na opis metodologije i sastavnice na kojima se temelji izračun fiskalnih pravila, kao i prikaz njihova ispunjenja. Ovime se **unaprjeđuje fiskalna odgovornost proračunskih i izvanproračunskih korisnika te trgovačkih društava u vlasništvu RH i JLP(R)** te se transparentno i sveobuhvatno izvještava o primjeni fiskalnih pravila.

U svrhu unaprjeđenja fiskalnog okvira i fiskalne discipline, uspostavljen je učinkovitiji sustav financijskog i statističkog planiranja i izvještavanja izvanproračunskih korisnika iz sektora prometa: Hrvatske autoceste d.o.o., Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., Hrvatske željeznice Infrastruktura d.o.o i Hrvatske željeznice Putnički prijevoz d.o.o., koja se sukladno pravilima statističke metodologije EU (ESA 2010) razvrstavaju u sektor općeg proračuna, a smatraju se izvanproračunskim korisnicima prema odredbama Zakona o proračunu.

Hrvatski sabor je u studenome 2019. prvi puta dao suglasnost za financijske planove izvanproračunskih korisnika iz sektora prometa i to uz donošenje Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2020. i projekcija za 2021. i 2022. (DP). Time je postupak planiranja ovih društava ujednačen s postupkom planiranja važećim za postojeće izvanproračunske korisnike, a sam postupak izvještavanja o izvršavanju financijskih planova izjednačen je od 1. siječnja 2020. godine.

Uvedena je provedba ex-post evaluacije učinaka odabranih aktivnosti u sektoru zdravstva, vodnog gospodarstva i zaštite okoliša u cilju kontinuiranog unaprjeđenja sustava proračunskog planiranja i bolje kontrole korištenja sredstava iz javnih izvora.

MF je proveo postupak ex post evaluacije aktivnosti redovnog održavanja i obnavljanja vodotoka, vodnih građevina i vodnog dobra te aktivnosti gospodarenja posebnim kategorijama otpada, a sukladno metodologiji koja je do sada korištena u provedbi kontrola tijekom izvršavanja državnog proračuna. Međutim, u 2020. angažirat će se vanjski stručnjaci za provedbu projekta „Pregled izdataka u područjima upravljanja vodama i otpadom“ (200.000 eura) koji se financira u okviru Programa potpore strukturnim reformama Europske komisije (SRSP), a koji će, uzimajući u obzir rezultate prethodno spomenute analize, provesti sveobuhvatniju ex post evaluaciju ovih aktivnosti, pri čemu će se posebna pozornost posvetiti njihovoj opravdanosti, troškovnoj svrhovitosti, optimizaciji i održivosti rezultata. U sklopu projekta, vanjski stručnjaci izradit će metodologiju za provedbu ex post evaluacije te će provesti izobrazbu djelatnika MF-a i ostalih ministarstava za provedbu ex post evaluacije učinka aktivnosti/projekata proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna. Osim toga, tim Svjetske banke u suradnji s HZZO-om i MF-om proveo je projekt ex post evaluacije fiskalno značajnih aktivnosti u sustavu zdravstva i to lijekova na recepte i posebno skupih lijekova.

³ NN 111/18

⁴ NN 95/19

U prosincu 2019. izrađeno je i implementirano IT rješenje za praćenje vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka (I. faza).

IT rješenje izrađeno je u svrhu automatiziranog prijenosa vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka iz sustava znanosti u IT sustav Državne riznice. U veljači 2020. provedena je obuka korisnika aplikacije u sustavu znanosti, čime je omogućen početak produkcijskog rada.

b. Smanjiti teritorijalnu rascjepkanost javne uprave i pojednostavniti funkcionalnu raspodjelu nadležnosti.

Zakonom o sustavu državne uprave⁵ iz lipnja 2019. propisano je da će se poslovi državne uprave koje obavljaju uredi državne uprave u županijama, a koji se odnose na neposrednu provedbu zakona u prvom stupnju i druge upravne i stručne poslove, povjeriti županijama stupanjem na snagu posebnih zakona kojima se poslovi državne uprave povjeravaju županijama.

Treba napomenuti da je Zakonom o sustavu državne uprave propisano i da će upravnim organizacijama u sastavu ministarstava umjesto pomoćnika ministra rukovoditi ravnateljima uprava koji su rukovodeći državni službenici, a Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika iz lipnja 2019.⁶ kao državni dužnosnici brisani su pomoćnici ministara, zamjenici i pomoćnici ravnatelja HZMO-a, HZZO-a i HZZ-a te je značajno smanjen broj državnih dužnosnika. Također je u prosincu 2019. donesen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustanovama⁷ kojim su uspostavljeni jednoobrazni uvjeti za osnivanje, ustrojstvo te način rada ustanova kako bi se povećala učinkovitost obavljanja djelatnosti od općeg interesa i kvaliteta pružanja javnih usluga.

⁵ NN 66/19

⁶ NN 66/19

⁷ NN 127/19

Da bi se predložile mjere u svrhu uspostave adekvatne podjele nadležnosti između središnje i lokalne razine vlasti, potrebno je utvrditi postojeće kapacitete JLP(R)S-a. Nužno je preispitati i izanalizirati postojeći djelokrug i nadležnosti JLP(R)S-a, kvalitetu i racionalnost obavljanja postojećih poslova te mogućnosti i pretpostavke za daljnje preuzimanje novih poslova. **U tijeku su pripremne aktivnosti vezane za izradu natječajne dokumentacije za postupak nabave usluga izrade Središnje baze podataka o kapacitetima JLP(R)S-a i usluga izrade IT sustava,** s obzirom da se navedeno provodi kroz projekt „Optimizacija sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave“ (20,07 milijuna kuna, 85% ESF), koji je Ministarstvo uprave (MU) pokrenulo u prosincu 2018. godine. U okviru projekta razvit će se mehanizmi i alati za optimizaciju sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave; izraditi jedinstveni IT sustav za podršku učinkovitosti sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave te poboljšati kompetencije službenika u javnoj upravi vezanih za jačanje učinkovitosti sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Preporuka 2.

a. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada.

Reforma obrazovanja uspješno je pokrenuta u školskoj godini 2018./2019. eksperimentalnim programom kurikularne reforme u 48 osnovnih i 26 srednjih škola iz svih županija u RH, i to u 1. i 5. razredu osnovnih škola te u 7. razredu za predmete Biologija, Kemija i Fizika, a u srednjim školama provodila se u 1. razredu gimnazije u svim predmetima te u 1. razredu četverogodišnjih strukovnih škola u općeobrazovnim predmetima.

Nastavljen je i eksperimentalni program kurikularne reforme u svim predmetima u 2. i 6. razredu osnovne škole, Biologiji, Kemiji i Fizici u 8. razredu osnovne škole i u 2. razredima četverogodišnjih obrazovnih programa srednjih škola.

Početak 2019. doneseni su novi kurikulumi za sve nastavne predmete u osnovnim školama i gimnazijama te kurikulumi međupredmetnih tema.

U školskoj godini 2019./2020. novi kurikulumi uvedeni su u svih **1.300 osnovnih i srednjih škola**. U svim školama uvedeno je svih sedam međupredmetnih tema (Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Zdravlje, Građanski odgoj i obrazovanje, Održivi razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije i Poduzetništvo).

Svim školama osigurani su obrazovni materijali te dodijeljena financijska sredstva za nabavu nastavnih pomagala potrebnih za ostvarivanje novih kurikuluma.

Osigurani su besplatni udžbenici za obvezne i izborne nastavne predmete za sve učenike osnovnih škola **i drugi obrazovni materijali** za učenike osnovnih škola koji su korisnici zajamčene minimalne naknade. Učenicima srednjih škola koji su uključeni u eksperimentalni program i učenicima srednjih škola korisnicima zajamčene minimalne naknade također su osigurani besplatni udžbenici. **Sve osnovne škole su opremljene tabletima** za učenike 1., 5. i 7. razreda, prijenosnim računalima za stručne suradnike i projektorima te je završena nabava za ormariće za punjenje tableta. **Nastavlja se s organizacijom stručnih usavršavanja učitelja, nastavnika, ravnatelja i stručnih suradnika** na županijskoj i lokalnoj razini, savjetničkih posjeta svim školama u RH te edukacijom u virtualnim učionicama.

Aktivnosti druge faze projekta e-Škole: Razvoj sustava digitalno zrelih škola započeo je u rujnu 2018. i do sada je obuhvatio gotovo sve škole, a njihovi osnivači uključeni su u projekt. Dio učitelja i nastavnika je krajem 2019. u okviru projekta opremljen osobnim prijenosnim računalima, a opremanje ostalih učitelja i nastavnika planira se u nastavku projekta.

Nastavno na provedeni postupak imenovanja 25 škola za strukovno obrazovanje regionalnim centrima kompetentnosti u prioritarnim pod(sektorima) strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (turizam i ugostiteljstvo, strojarstvo, elektrotehnika i

računalstvo, poljoprivreda i zdravstvo) raspisani su natječaji za financiranje uspostave imenovanih regionalnih centara kompetentnosti.⁸

Sredstva iz EFRR-a bit će usmjerena na rekonstrukciju, obnovu i adaptaciju već imenovanih centara kompetentnosti te nabavu specijalizirane opreme za te ustanove (radionice, laboratoriji, moderne tehnologije, razvoj sektorski relevantnih alata, strojeva, IKT oprema, specijalizirana didaktička oprema i druga pomagala, obnova i uređenje prostorija, zajedničkih objekata koje dijele strukovne škole i tvrtke/lokalne zajednice). U okviru poziva EFRR-a potpisano je prvih 10 ugovora (preko 284 milijuna kuna). Dinamika provedbe natječaja ESF-a bila je nešto sporija od dinamike planirane NPR-om 2019. iz razloga što su se provodile dodatne aktivnosti koordinacije s drugim intervencijama i planiranim aktivnostima u okviru šire reforme strukovnog obrazovanja (npr. u dijelu usklađivanja s drugim inicijativama usmjerenim na izradu novih standarda zanimanja/standarda kvalifikacije/strukovnih kurikuluma). U svrhu uvođenja dualnog modela obrazovanja, izrađeno je **6 novih strukovnih kurikuluma** za kvalifikacije dimnjačar, staklar, kozmetičar, frizer, soboslikar ličilac dekorater i prodavač. Isti su izrađeni metodologijom Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO) koja omogućuje aktivno sudjelovanje poslodavaca čime se povećava relevantnost stečenih vještina u odnosu na potrebe tržišta rada.

Uz financijsku pomoć Izvršne agencije za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu Europske komisije (EACEA) proveden je IV. ciklus projekta „Implementacija Europske agende za obrazovanje odraslih 2017. - 2019.“

Ciljevi projekta slijede preporuku Vijeća EU-a o oblicima usavršavanja: Nove prilike za odrasle (2016.) te Rezoluciju Vijeća EU-a o obnovljenoj europskoj strategiji za obrazovanje odraslih (2011/C 372/01). U sklopu projekta **izrađen je**

⁸ Imenovani regionalni centri nalaze se u 15 županija RH, ali je provedena ravnomjerna distribucija centara na razini svih dijelova RH kako bi obrazovne usluge regionalnih centara bile dostupne svim županijama.

Kurikulum za razvoj temeljnih digitalnih, matematičkih i čitalačkih vještina odraslih koji je namijenjen odraslim niskoobrazovanim osobama te usmjeren na stjecanje osnovnih vještina za komunikaciju na materinskome jeziku i jačanje čitalačke pismenosti, stjecanje osnovnih matematičkih vještina i numeričke pismenosti, osnovnih digitalnih vještina i vještina za rješavanje problema u okruženju s razvijenom tehnologijom kako bi te osobe što lakše mogle pristupiti tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja.

Zakonodavni i institucionalni okvir za provedbu vrednovanja i upisa standarda zanimanja i standarda kvalifikacija u Registar HKO-a u potpunosti je razvijen.

HKO je ključan reformski instrument za unaprjeđenje kvalitete i relevantnosti obrazovnih i studijskih programa u okviru kojeg je predviđena izrada standarda kvalifikacija, kao zajedničkih kriterija kvalitete obrazovnih i studijskih programa te standarda zanimanja, kao alata za njihovo usklađivanje s potrebama tržišta rada. Uspostavljena su sektorska vijeća, stručna i savjetodavna tijela čija je ključna zadaća vrednovanje prijedloga standarda zanimanja i standarda kvalifikacija. U okviru provedenih projekata ESF-a i Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) **izrađeno je oko 200 prijedloga standarda zanimanja i oko 200 prijedloga standarda kvalifikacija, koji se upisuju u Registar HKO-a** te je slijedom pozitivnog mišljenja nadležnih sektorskih vijeća u Registar HKO-a upisano 20 standarda zanimanja te 7 standarda kvalifikacija.

Temeljem Poziva na dostavu projektnih prijedloga „Razvoj, unaprjeđenje i provedba stručne prakse u visokom obrazovanju“ (iz 2018.), u veljači 2020. je donesena Odluka o financiranju najuspješnijih projekata (99,43 milijuna kuna), a u ožujku su potpisani ugovori.

Prema podacima iz 28 projekata koji će se provoditi, ukupno 10.327 studenata će sudjelovati u programima stručne prakse. Osim toga, visoka učilišta će provoditi aktivnosti koje se odnose na razvoj modela stručne prakse kroz izradu ishoda učenja i postupaka za vrednovanje stečenih ishoda učenja, unaprjeđenje sustava mentorstva i stručne prakse, provedbu stručne prakse i dr.

b. Konsolidirati socijalne naknade i poboljšati njihov učinak na smanjenje siromaštva.

Osigurano je elektroničko prikupljanje podataka o iznosu i vrsti socijalnih naknada koje osigurava JLP(R)S u skladu s ESSPROS⁹ metodologijom.

Navedenim se osigurava konsolidiranje socijalnih naknada, što će omogućiti kreiranje boljih socijalnih politika i bolje ciljanje socijalnih naknada radi smanjenja siromaštva odnosno regionalne nejednakosti u raspodjeli sredstava namijenjenih socijalnim naknadama na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Na nacionalnoj razini uspostavljena je razmjena podataka s HZZ-om o naknadama za nezaposlene te s HZMO-om, o iznosu isplaćenih doplataka za djecu i novčanih primitaka za opremu novorođenog djeteta.

Uspostavljena je i razmjena podataka s HZZO-om o ukupnom iznosu isplaćenih naknada za rodiljne i roditeljske potpore za svakog korisnika sustava socijalne skrbi.

Od listopada 2019., građanima je dostupna usluga podnošenja e-zahtjeva iz sustava socijalne skrbi kroz sustav e-Građani, i to zahtjeva za ostvarivanje prava na osobnu invalidninu i prava na doplatak za pomoć i njegu.

Navedenim su se prava iz sustava socijalne skrbi učinila dostupnijima i transparentnijima građanima, posebno osobama s invaliditetom kao posebno osjetljivoj skupini. U tijeku su aktivnosti kojima će se **kroz sustav e-Građani omogućiti predaja zahtjeva za doplatak za djecu te zahtjeva za rodiljne i roditeljske potpore.** Kroz novi Zakon o socijalnoj skrbi koji je u procesu donošenja dodatno će se unaprijediti adekvatnosti (visina), obuhvat i korištenje socijalnih naknada, kao i dostupnost postojećih i novih socijalnih usluga posebice u područjima s visokom stopom siromaštva i niskom razvijenošću.

⁹ Europski sustav integrirane statistike socijalne zaštite (engl. European System of Social Protection Statistics - ESSPROS)

C. O snažiti mjere i institucije tržišta rada i poboljšati njihovu suradnju sa socijalnim službama.

U 2019. mjere aktivne politike zapošljavanja su usklađene s kretanjima na tržištu rada te su određene mjere financijski osnažene.

Osnaživanje mjera aktivne politike zapošljavanja je započelo 2017. kada su mjere značajno unaprijeđene te su s tadašnje 42 mjere strukturirane u 9 osnovnih mjera u sklopu paketa mjera „Od mjere do karijere“. Cilj mjera je poticanje zapošljavanja, samozapošljavanja, dodatnog obrazovanja te očuvanje radnih mjesta. Ovakav pristup bio je temelj za daljnju provedbu i unaprjeđenje mjera koji je omogućio veću učinkovitost te bolju dostupnost istih. Kako bi se potaknulo zapošljavanje putem ugovora o radu veći naglasak je stavljen na potpore za zapošljavanje (uključujući i pripravništvo) te potpore za samozapošljavanje. Ujedno, **potpora za samozapošljavanje je povećana s 55.000 kuna na 70.000 kuna.** Rezultati provedbe mjera u 2019. su ostvarili zadane ciljeve. **U mjere je uključeno 36.926 osoba,** što je čak i više od planiranog. Gotovo polovica novouključenih koristila je potpore za samozapošljavanje (24%) i potpore za zapošljavanje te pripravništvo (23%). Ujedno, **značajan je porast korištenja potpora za samozapošljavanje,** pa je tako u 2019. u odnosu na 2016., broj korisnika navedene potpore povećan za 273%. Važno je istaknuti i kako je obuhvat svih mjera ostao gotovo isti kao i 2018. uz značajno smanjenje broja nezaposlenih osoba. U novom ciklusu mjera za 2020. **naglasak će i dalje biti na mjerama koje za cilj imaju zapošljavanje putem ugovora o radu te mjerama koje imaju obrazovnu komponentu** te je stoga ukinuta mjera stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa (SOR). Mjera samozapošljavanja je dodatno unaprjeđena te su uvedene tri vrste potpora s obzirom na stupanj razvijenosti područja čime se potiče ravnomjerni razvoj svih krajeva RH. Ujedno, **HZZ je unaprijedio dosadašnju suradnju s institucijama socijalne skrbi,** i to u području razmjene podataka o korisnicima prava zajamčene minimalne naknade i naknade do zaposlenja odnosno podataka o radnoj

sposobnosti korisnika prava na zajamčenu minimalnu naknadu. Takva suradnja omogućava HZZ-u **uključivanje korisnika iz sustava socijalne skrbi u aktivacijske programe kako bi ih se što brže uključilo na tržište rada.** HZZ je nastavio jačati svoje kapacitete kroz razvoj IT sustava koji će omogućiti učinkovitiji sustav posredovanja, kao i praćenje ishoda posredovanja.

d. U suradnji sa socijalnim partnerima uvesti usklađene okvire za određivanje plaća u javnoj upravi i javnim službama.

Zbog izmjena u sustavu državne uprave koje su provedene tijekom 2019. s ciljem povećanja učinkovitosti i racionalizacije sustava državne uprave, a što je rezultiralo smanjenjem broja agencija, zavoda i ustanova te ustrojavanjem novog Državnog inspektorata, zastalo se s aktivnostima izrade normativnog prijedloga. Naime, trebalo je izraditi nove uredbe o unutarnjem ustrojstvu novih tijela, odnosno tijela koja su imala promjene i utvrditi koeficijente složenosti poslova. Tek po donošenju navedenih propisa i njihovog unošenja u registar zaposlenih i u centralni obračun plaća moglo se pristupiti novim simulacijama potencijalnih troškova novog sustava plaća. Dodatni izazovi koji su se pojavili krajem 2019., a koji utječu na cjelokupni sustav plaća, bili su zahtjevi sindikata državne i javnih službi, kao i pojedinih ministarstava za dodatnim korekcijama koeficijenata složenosti poslova. Koeficijenti složenosti poslova, od kada su smanjeni tijekom 2012. i 2013., nisu rasli, osim što su propisivana nova (posebna) radna mjesta (s novim koeficijentima) što je prouzročilo narušavanje sustava plaća i odnosa unutar sektora. S obzirom na pritisak gotovo cijelog sektora (državnog i javnog) na korekciju koeficijenata, **zaključeno je da je prije izrade bilo kakvog normativnog rješenja potrebno izraditi sveobuhvatnu komparativnu analizu koeficijenata i svih dodatka na plaće u sustavu državne i javnih službi i to od strane neovisnih stručnjaka.** Trenutno je u tijeku izbor neovisnih stručnjaka koji će izraditi analizu na temelju koje će proizaći zaključci i preporuke za izradu mogućih normativnih rješenja.

Preporuka 3.

a. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, održivi gradski i željeznički promet, energetska učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama.

U tijeku je izrada prijedloga nacionalnog strateškog dokumenta za digitalnu transformaciju gospodarstva. Stvaranje preduvjeta za digitalnu transformaciju gospodarstva, kao i cjeloživotno učenje za digitalno društvo omogućit će inovativan razvoj u svim gospodarskim sektorima. **U tijeku je uspostava Europskog centra za inovacije, napredne tehnologije i razvoj vještina (ECINTV),** kao one-stop-shopa, koji će stvoriti preduvjete za digitalnu transformaciju, društva i gospodarstva. Centar će biti uspostavljen do kraja 2020.

U tijeku je izrada nacionalnog strateškog dokumenta za razvoj umjetne inteligencije. Namjera je postaviti prioritete, predložiti ciljeve te usmjeriti napore prema izradi okvira koji će poticati razvoj i upotrebu umjetne inteligencije.

Zakon o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte¹⁰ je u provedbi.

Potiču se ulaganja privatnog sektora u istraživanje i razvoj (a i ukupnih ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije). Cilj je povećati broj poduzetnika koji ulažu u istraživanje i razvoj te potaknuti suradnju poduzetnika s organizacijama za istraživanje i širenje znanja na istraživačko-razvojn timer projektima.

Prepoznajući potrebu za podršku inovacijama od najranijih faza, pokrenut je Program dodjele državn timer potpora za provjeru inovativnog koncepta.

Proveden je javni poziv i potpisani su ugovori s korisnicima ukupne vrijednosti 48,56 milijuna kuna od toga bespovratna sredstva iznose 32,58 milijuna kuna te je u tijeku provedba projekata od strane korisnika. Podrška

inovacijama u ranoj fazi istraživanja je važna kako bi se osigurao predkomercijalni kapital za tehničku i komercijalnu provjeru inovativnog koncepta te ojačao kapacitet i sposobnost privatnog sektora za istraživanje, razvoj i inovacije. Za nova poduzeća koja traže ulagače, uspješna provjera inovativnog koncepta dat će potencijalnim ulagačima sigurnost da je prototip ili proces daljn timer razvoja tehnički izvediv, na taj način pomažući poduzeću u privlačenju klijenata i ulagača.

Objavljen je Program poticanja ulaganja u nove tehnologije.¹¹

Radi se o publikaciji s različitim potporama za ulaganja u nove tehnologije koje nudi RH i pregledom pojedinih podsektora iz industrije 4.0 te primjerima uspješnih tvrtki i istraživačkih institucija.

Utvrđen je sastav budućeg Odbora za produktivnost.

Naime, do kraja travnja 2020. aktom Vlade proširit će se nadležnost Nacionalnog vijeća za konkurentnost koje će izvršavati zadaće Odbora za produktivnost.

Unaprjeđenje TEN-T mreže u RH se provodi implementacijom infrastrukturnih projekata u cestovnom i željezničkom sektoru. NPR-om 2019. bila je predviđena aktivnost „Sklapanje ugovora za provedbu strateških infrastrukturnih projekata“, odnosno potpisivanje 10 ugovora sekundarne nabave s izvođačima radova i provoditeljima usluga nadzora nad radovima. Do kraja 2019. potpisano je 7 od planiranih 10 ugovora sekundarne nabave za projekte „Cestovna povezanost s Južnom Dalmacijom“ - 2., 3. i 4. faza, „Nadogradnja i elektrifikacija postojeće željezničke pruge od značaja za međunarodni promet M601 Vinkovci - Vukovar“ i „Most Gradiška - 1. faza“. Potreba za rješavanjem žalbenih postupaka dogodila je potpisivanje ugovora sekundarne nabave za projekte „Izgradnja državne ceste DC403 od čvora Škurinje do luke Rijeka“ i „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka

¹⁰ NN 64/18

¹¹ <https://bit.ly/3d2Jmdl>

željezničke pruge na dionici Križevci - Koprivnica - DG“. No, prema današnjim saznanjima odbačene su žalbe za „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Križevci - Koprivnica – DG“ te će se 2 navedena ugovora (nadzor i radovi) potpisati u ožujku 2020. godine.

U vezi s provedbom mjere „Restrukturiranje i izgradnja održivog prometnog sektora“ tijekom 2019. provodilo se više aktivnosti. U veljači 2020. raspisan je Poziv za projekt „Izgradnja nacionalne agregacijske širokopojasne infrastrukture sljedeće generacije i povezivanje ciljanih korisnika unutar tijela javne uprave sa suvremenom elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom sljedeće generacije“.¹²

U željezničkom sektoru i sektoru gradskog prometa, u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.“ (OPKK) u 2019. su osigurana sredstva za Pozive na dostavu projektnih prijedloga: „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka na dionici Hrvatski Leskovac - Karlovac na željezničkoj pruzi M202 Zagreb GK – Rijeka“, „1. faza modernizacije tramvajske infrastrukture u gradu Zagrebu“ i „Obnova voznog parka HŽ putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima“.

Vrijednost projekata u željezničkom sektoru iznosi 6,85 milijardi kuna (4,58 milijardi kuna KF-a), a ciljevi projekata u željezničkom sektoru su poboljšanje i nadogradnja željezničke infrastrukture, kao i nabava i osuvremenjivanje putničkog željezničkog voznog parka povezanog s linijama u gradskom, prigradskom i regionalnom prometu. Efekt ulaganja je stimuliranje preuzimanja značajno većeg udjela prometa od strane održivijih i niskougljičnih vidova prometa. U tijeku je provedba projekta „1. faza modernizacije tramvajske infrastrukture u gradu Zagrebu“ u sektoru javnog gradskog prijevoza s ciljem povećanja

broja putnika i zadržavanja razine usluge javnog gradskog prijevoza Grada Zagreba. **Vrijednost projekata iz sektora javnog gradskog prijevoza iznosi 1,07 milijardi kuna (734,22 milijuna kuna KF-a).**

Po pitanju održivog gradskog i željezničkog programa treba napomenuti da se radi o zahtjevnim investicijama koje nije moguće provesti kroz jednogodišnji ciklus. Rade se pripreme za investicijski ciklus vezano za nabavu adekvatnih prijevoznih sredstava (vlakove prije svega), a integracije prijevoza zahtijevaju određeno vrijeme s obzirom na potrebe ugovornih odnosa i usklađivanje voznih redova prijevoznika. Kako bi se postigla održivost željezničkog prijevoza putnika, Ministarstvo mora prometa i infrastrukture (MMPI) je sklopilo 10-godišnji ugovor o javnoj usluzi željezničkog prijevoza putnika sa željezničkim putničkim prijevoznikom koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. i nakon prve prijelazne godine potrebno je utvrditi efikasnost mjere kroz neovisnu reviziju koja je planirana u 2020. godini. Navedeni ugovor pokriva cijelo područje RH, uključujući i lokalnu razinu.

U svrhu izrade metodologije za održavanje vodnih putova izrađen je Elaborat praćenja morfoloških promjena na ušću rijeke Drave u Dunav te su završena mjerenja nanosa na ušću rijeke Drave u Dunav.

Radi provedbe nove mjere „Ekologizacija prometa“ do sada je **izrađen Program potpora za modernizaciju flote unutarnje plovidbe RH** u sklopu kojeg je identificirana potreba investicija, dostupni modeli potpora te analiza potrebnih kapaciteta brodogradilišta za potrebe adaptacije flote unutarnje plovidbe.

U svrhu izrade Studije zoniranja pomorskog dobra, pokrenuto je javno prikupljanje ponuda za nabavu usluge te se očekuje da će Studija biti izrađena do rujna 2020. godine. Studija zoniranja pomorskog dobra izrađuje se u cilju izrade nove metodologije kojom bi se unaprijedio postupak dodjele koncesija na pomorskom dobru kroz jasnu i sveobuhvatnu segmentaciju vrsta koncesija po korištenju, značaju i zonama u cilju postizanja veće objektivnosti i transparentnosti određivanja

¹² Raspisivanju Poziva je prethodila priprema Prijavnog obrasca te donošenje Potvrde o pripremljenosti projekta (Action Completion Note) za Studiju izvodljivosti od strane stručnjaka iz JASPERS-a, kojom je potvrđena spremnost projekta za prijavu.

početne visine koncesijske naknade, veće utemeljenosti visine koncesijske naknade na ekonomskim i tehničkim parametrima projekta te utjecaju projekta na širi gospodarski kontekst. Kroz novu metodologiju određivanja početnih iznosa naknade za koncesiju kod raspisa javnog prikupljanja ponuda želi se potaknuti uravnotežen gospodarski rast i ojačati konkurentnost u odnosu na usporedive zemlje u okruženju.

Zakonom o vodnim uslugama¹³ iz srpnja 2019. ostvarena je pravna osnova za reformu vodnokomunalnog sektora koja će pridonijeti boljoj provedbi investicija odnosno boljem povlačenju sredstava iz fondova EU-a, a u konačnici će se osigurati bolji standard i usluga korisnicima vodnih usluga te priuštivost cijene vodnih usluga za stanovništvo.

Temeljem Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva¹⁴ u ožujku 2020. donesena je Uredba o visini naknade za korištenje voda¹⁵ i Pravilnik o obračunu i naplati naknade za korištenje voda¹⁶ kao dio cjelokupne reforme vodnokomunalnog sektora radi smanjenja gubitaka u javnoj vodoopskrbi, racionalnog korištenja voda te sprečavanja prekomjerne eksploatacije i ranog iscrpljivanja izvorišta vode za ljudsku potrošnju. Pretpostavka za završetak reforme je Uredba o uslužnim područjima i provedba integracije javnih isporučitelja vodnih usluga.

U cilju promicanja prelaska na kružno gospodarstvo provodi se niz aktivnosti. U području gospodarenja otpadom aktivnosti uključuju izgradnju i opremanje postrojenja za oporabu otpada, nabavu opreme za odvajanje otpada, saniranje i zatvaranje odlagališta otpada te donošenje novih propisa usklađenih s izmijenjenim EU direktivama čime se postavljaju novi ciljevi povećanja odvajanja otpada i smanjenja odlaganja otpada do 2035., a kojima se pridonosi uklanjanju prepreka i osiguravanju predvidljivosti za poslovne

subjekte, promicanju inovacija i poboljšanju ulagačkog okruženja prvenstveno potičući smanjenje nastanka otpada, odnosno povećanje recikliranja kako bi se osigurale dovoljne količine kvalitetnih sekundarnih sirovina. **Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. - 2022.¹⁷ određeni su ciljevi u gospodarenju otpadom i mjere i aktivnosti za provedbu ciljeva.** Jedna od mjera koja se ovdje želi istaknuti jest uvođenje naknade za odlaganje otpada (engl. landfill tax), kojom će se na efikasan način potaknuti diverzija otpada s odlagališta u korist odvajanja na mjestu nastanka i povećanju recikliranja, a time i dostizanje preuzetih obaveza te pomak s linearnog u kružno gospodarstvo. Nadalje, RH planira do 2020. osigurati odvojeno prikupljanje i recikliranje otpada od najmanje 50%, a do 2035. 65% te tako do 2035. smanjiti odlaganje na 10%. Prema zadnje dostupnim podacima (2018.), stopa recikliranja komunalnog otpada iznosila je 25%, a stopa odlaganja 66%.

b. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika.

Temeljem NPR-a 2019. provedena je sustavna zakonodavna i institucionalna reforma sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem s ciljem povećanja kvalitete formuliranja javnih politika i kvalitetnog usmjeravanja investicija iz fondova EU-a, radi društvenog napretka i usmjerenijeg razvoja teritorija.

U sklopu reforme, donesen je Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja¹⁸ koji će osnažiti koordinaciju i provedbu javnih politika. Uspostavljena je informacijsko-komunikacijska platforma radi transparentnosti i prikupljanja podataka, praćenja i izvještavanja o provedbi javnih politika. Završena je izrada Nacionalne razvojne strategije do 2030. koja će usmjeriti korištenje sredstava EU-a iz idućeg financijskog razdoblja.

¹³ NN 66/19

¹⁴ NN 153/09, 90/11, 56/13, 120/16, 127/17 i 66/19

¹⁵ NN 32/20

¹⁶ NN 36/20

¹⁷ <https://bit.ly/3b49mUj>

¹⁸ NN 66/19

Preporuka 4.

a. Poboljšati korporativno upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu i intenzivirati prodaju tih poduzeća i neaktivne imovine.

U cilju poboljšanja korporativnog upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu Vlada je donijela dvije odluke, i to Odluku o utvrđivanju obveze uvođenja funkcije usklađenosti poslovanja u pravnim osobama u većinskom državnom vlasništvu¹⁹ i Odluku o kriterijima za definiranje pravnih osoba od posebnog interesa za RH²⁰.

Uvođenjem funkcije praćenja usklađenosti poslovanja (tzv. *compliance officer*), doprinosi se ovladavanju nad rizikom (ne)usklađenosti, rizikom od nastanka značajnog financijskog gubitka, jačanju korporativne kulture odgovornog poslovanja i ugleda društva, zaštiti od nezakonitog poslovanja, prevenciji sukoba interesa, smanjenju koruptivnih i drugih rizika koje društvo može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima kao i promicanju kulture integriteta i transparentnog poslovanja. Država kao vlasnik, navedenu funkciju kao važnu prepoznaje u smislu dodatnog doprinosa poslovanja trgovačkih društava u vlasništvu države u skladu s propisima, najboljom tržišnom praksom i etičkim načelima. Donošenjem kriterija za definiranje pravnih osoba od posebnog interesa za RH propisuje se i jasno definira uvažavanje javnog interesa te artikulira politika razdvajanja vlasničkih i regulatornih funkcija. Navedeno je potrebno iz razloga što država kao vlasnik treba imati jasnu politiku vlasništva, kojom se, između ostalih, definiraju razlozi za vlasništvo, kao i uloga države u upravljanju trgovačkim društvom, jer je krajnji cilj ispunjenje jasno definiranog javnog odnosno nacionalnog interesa.

Objavljeni su natječaji za prodaju dionica i poslovnih udjela u 90 trgovačkih društava u kojima država ima do 25% vlasništva.

¹⁹ NN 99/19

²⁰ NN 22/20

Navedeno je provedeno u okviru Akcijskog plana RH za pridruživanje Europskom tečajnom mehanizmu II i bankovnoj uniji. Fokus države je na izlasku iz vlasništva manjinskog portfelja, kao i kontinuirani trend smanjenja ukupnog broja društava u državnom portfelju (portfelj Centra za restrukturiranje i prodaju (CERP) trenutno obuhvaća 358 aktivnih društava u odnosu na 582 društva u 2013.). U 2019. ostvarena je prodaja dionica i poslovnih udjela u nestratiškim trgovačkim društvima u vrijednosti 277,31 milijuna kuna.

Intenzivirane su sve aktivnosti na smanjenju portfelja nekretnina i aktivaciji neiskorištene državne imovine, u smislu stavljanja istih u funkciju razvoja gospodarstva, kao i na pripremi i praćenju provedbe investicijskih projekata za aktivaciju neiskorištene državne imovine.

Nastavno na navedeno, sklopljena su 904 ugovora, od čega 632 ugovora s naknadom, kojima su ugovorene naknade u korist RH u iznosu 584,2 milijuna kuna. **Prihod od nefinancijske imovine (upravljanje nekretninama) u 2019. iznosi 365 milijuna kuna. Intenzivirano je i objavljivanje javnih natječaja za raspolaganje nekretninama, u okviru čega su objavljena i tri međunarodna poziva za podnošenje ponuda za provedbu investicijskih projekata te je za jedan projekt s investitorom sklopljen kupoprodajni ugovor u vrijednosti 32,2 milijuna kuna (Češka vila - otok Vis). Ugovori o darovanju predstavljaju važnu kategoriju iz razloga što darovanja nekretnina uključuju istovremeno i smanjenje državnog portfelja i aktivaciju neiskorištene državne imovine, čime se potiču i ostvaruju važni gospodarski projekti i ciljevi, ali i projekti od općeg javnog ili socijalnog interesa. U 2019. su sklopljena 122 ugovora o darovanju, kojima su darovane nekretnine procijenjene tržišne vrijednosti 452,6 milijuna kuna.**

Izrađen je konačan prijedlog Zakona o neprocijenjenom građevinskom zemljištu te je isti u saborskoj proceduri. Zakonom se trajno rješavaju imovinsko-pravni odnosi i vlasništvo na neprocijenjenom građevinskom zemljištu (turističko zemljište, zemljište u kampovima i ostalo građevinsko zemljište) koje je više od 20 godina na korištenju kod raznih turističkih subjekata. Zakonom se stvaraju pretpostavke

za reguliranje gotovo 15 milijuna kvadrata zemljišta (samo u kampovima) te se otvara mogućnost za buduće investicije, procijenjene na 2 milijarde eura. U cilju daljnje lakše operacionalizacije aktivacije državne imovine predložene su nove izmjene i dopune Zakona o upravljanju državnom imovinom, a njihovo donošenje je u tijeku.

Smanjenje operativnih troškova poslovanja pokazuje da se društvima cestarskog sektora efikasnije upravlja, a dodatne mjere racionalizacije se uvode i 2020.

Društvo Hrvatske ceste d.o.o. nije ostvarilo planirane rezultate, jer je tijekom 2018. dobilo na upravljanje nove kilometre cesta, koje su 2019. održavane što je rezultiralo većim troškovima u odnosu na planirane troškove. Međutim, većina planiranoga je ostvarena te je u tijeku procedura potvrđivanja promjena pokazatelja od Svjetske banke. Rezultati provedenih aktivnosti su sljedeći: **smanjenje omjera operativnih troškova u odnosu na operativni prihod - HAC: 0.29, ARZ: 0.25, HC: 0.35; smanjenje operativnih troškova po km cestovne mreže - HAC: 0.65, ARZ: 0.98, HC: 0.09.** Standardizacija procesa redovitog održavanja cesta tijekom 2019. odvija se prema projektnom planu. Završena je studija konzultanta temeljem koje će se izmijeniti Pravilnik o održavanju cesta, a koji će regulirati promjenu standarda (održavanje prema učinku). Pravilnikom će se preciznije razgraničivati troškovi redovitog operativnog održavanja od radova na očuvanju stanja infrastrukture, koji se trebaju klasificirati kao investicija.

Važno je napomenuti da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima²¹ omogućeno lakše izvršavanje prava dioničara te su uvedeni stroži kriteriji za članstvo u nadzornom odboru velikog trgovačkog društva.

Postojeći zakonodavni okvir usklađen je s pravilima i obvezama koje za države članice EU-a proizlaze iz Direktive (EU) 2017/828 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja

²¹ NN 40/19

2017. o izmjeni Direktive 2007/36/EZ kako bi se osiguralo poticanje dugoročnog sudjelovanja dioničara.

b. Unaprijediti sprečavanje i sankcioniranje korupcije, osobito na lokalnoj razini.

Izmjenama Zakona o Državnom sudbenom vijeću²² i Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću²³ iz prosinca 2019. provedeno je usklađivanje tih propisa s pravnom stečevinom EU-a u pogledu zaštite osobnih podataka pravosudnih dužnosnika prilikom javne objave podataka o njihovoj imovini.

Radi osiguravanja preduvjeta za punu uporabu mrežne aplikacije za podnošenje, obradu i provjeru izvješća o imovinskom stanju pravosudnih dužnosnika, a temeljem navedenih zakona donesena su **Pravila o sadržaju obrasca izvješća o imovini suca i načinu njegova podnošenja²⁴** te **Pravila o sadržaju obrasca izvješća o imovini državnog odvjetnika i zamjenika državnog odvjetnika i načinu njegova podnošenja²⁵**. Državno sudbeno vijeće i Državnoodvjetničko vijeće izmijenit će donesena Pravila, nakon čega će biti ispunjeni svi preduvjeti za javnu *online* objavu imovinskih kartica pravosudnih dužnosnika. *Online* objava imovinskih kartica pridonijet će sprečavanju sukoba interesa, jačanja javnog nadzora nad radom pravosudnih dužnosnika te podizanju povjerenja građana u pravosudni sustav.

S ciljem unaprjeđenja uloge Pravosudne akademije u povećanju profesionalnosti i odgovornosti pravosudnih dužnosnika i službenika iz područja pravosuđa, u srpnju 2019. donesen je Zakon o Pravosudnoj akademiji²⁶.

Zakon osigurava jačanje antikorupcijskih preventivnih mehanizama u radu Akademije u smislu sprječavanja potencijalnih sukoba interesa u obnašanju funkcija članova različitih tijela Akademije.

²² NN 116/10, 57/11, 130/11, 13/13, 28/13, 82/15, 67/18 i 126/19

²³ NN 67/18 i 126/19

²⁴ NN 22/19

²⁵ NN 27/19

²⁶ NN 52/19

Radi nastavka ostvarenja ciljeva u područjima jačanja odgovornosti i integriteta dužnosnika, izrađen je Antikorupcijski priručnik za države i lokalne dužnosnike.

Cilj je ojačati kompetencije nositelja javnih dužnosti u području funkcioniranja elemenata preventivnog antikorupcijskog mehanizma te poticati daljnje unaprjeđenje postojećih antikorupcijskih standarda.

U svibnju 2019. Vlada je donijela Antikorupcijski program za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2019. - 2020.²⁷

Navedeno je nastavak dobrih praksi i antikorupcijskih standarda u upravljanju imovinom države postignutih provedbom Antikorupcijskog programa 2010. - 2012. Oba dokumenta usmjerena su na jačanje antikorupcijskih standarda i korporativnog upravljanja u trgovačkim društvima u kojima RH ima većinski udio, a s ciljem povećanja efikasnosti njihovog poslovanja. U kontekstu borbe protiv korupcije na razini trgovačkih društava, **pokrenut je projekt „Podizanje svijesti i standarda za suzbijanje mita u međunarodnim poslovnim transakcijama“** koji se financira u okviru SRSP-a (300.000 eura) s ciljem podizanja standarda i svijesti za suzbijanje mita u poslovnim transakcijama kojim bi se unaprijedili standardi i podignula svijest o štetnosti korupcije.

C. Skratiti trajanje sudskih postupaka i unaprijediti elektroničku komunikaciju na sudovima.

U cilju skraćivanja trajanja sudskih postupaka i smanjenja broj neriješenih predmeta, nastavljeno je praćenje rješavanja tzv. starih neriješenih predmeta na sudovima.

Provedbom ovih aktivnosti smanjen je broj neriješenih predmeta starijih od 10 godina koji se vode pred općinskim, županijskim i trgovačkim sudovima te Visokim trgovačkim sudom RH. **U razdoblju od 31. prosinca 2018. do 31. prosinca 2019. broj starih neriješenih predmeta smanjen je za 10.42% (s 9.131**

predmeta na 8.180 predmeta), čime je nastavljen kontinuirani pozitivni trend smanjenja broja predmeta starijih od 10 godina u trogodišnjem razdoblju provedbe ove aktivnosti.

Nakon što je u 2018. sustav e-Komunikacije uspješno implementiran na svim trgovačkim sudovima te je ostvarena elektronička komunikacija s odvjetnicima i javnim bilježnicima, sustav je u 2019. proširen i na druge sudionike u sudskim postupcima (stalne sudske vještake, stalne sudske tumače, procjenitelje, stečajne upravitelje, državno odvjetništvo, javne bilježnike i Financijsku agenciju (FINA)). Također, sustav e-Komunikacije je proširen i na općinske sudove.

Primjena sustava e-Komunikacije kontinuirano raste te je do siječnja 2019. na trgovačkim sudovima razmijenjeno ukupno 114.986 podnesaka putem e-Komunikacije (oko 30% u odnosu na ostale oblike komunikacije), dok su općinski sudovi, koji su e-Komunikaciju počeli primjenjivati od rujna 2019., do siječnja 2019. razmijenili 31.858 podnesaka. Nastavno na smanjenje sudskih pristojbi za sve podneske podnijete u elektroničkom obliku za 50% od propisanog iznosa pristojbe, a u svrhu daljnjeg promicanja e-Komunikacije sa sudovima i bolje naplate sudskih pristojbi, od listopada 2019. **omogućeno je plaćanje sudskih pristojbi kroz sustav e-Komunikacije (kartično plaćanje).**

U cilju rasterećenja administrativnog sudskog osoblja te povećanja produktivnosti na poslovima otpreme na sudovima, uveden je sustav e-Dostave koji omogućuje elektroničko slanje dokumenata sa sudova prema pružatelju poštanskih usluga.

Sudska pismena se potpisuju kvalificiranim elektroničkim potpisom i elektronički šalju pružatelju usluge na materijalizaciju i slanje strankama. Povratno se putem Track&Trace sustava ažuriraju statusi dostave pošiljaka u sustavima sudova.

²⁷ <https://bit.ly/2TNZjgw>

Od listopada 2019. u produkciji je nova eOglasna usluga sudova.²⁸

Nova eOglasna ploča je znatno unaprijeđena i pojednostavljena, **povećana je sigurnost sustava te je automatizirano stavljanje i skidanje oglasa.**

U srpnju 2019. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku²⁹ koji je predvidio nova pravila o reviziji te uvođenje novog instituta za sporove koji su u većem broju pokrenuti ili se njihovo pokretanje očekuje u kraćem razdoblju (tzv. ogledni postupak).

Uvođenjem tzv. oglednog postupka **ubrzat će se postupanje u svim onim postupcima u kojima je bit (meritum) stvari u pogledu pravnog pitanja isti**, a koji su pokrenuti u većem broju ili se njihovo pokretanje očekuje u kraćem razdoblju. Drugo, odlukom koju zauzme Vrhovni sud RH o tom pravnom pitanju (pitanje mora biti važno za jedinstvenu primjenu prava) jamči se jedinstvena primjena prava i ravnopravnost za sve u njegovoj primjeni, odnosno, na taj način razvija se pravo kroz sudsku praksu, što je ustavna zadaća Vrhovnog suda RH.

d. Smanjiti najveće parafiskalne namete i pretjeranu regulaciju tržišta proizvoda i usluga.

Izvršena je i sveobuhvatna analiza naknada koje su hrvatski građani i poduzetnici obvezni plaćati temeljem javnih propisa te je analizom utvrđeno ukupno 448 davanja.

Za potrebe izrade Registra neporeznih davanja i pripremu analize razmatrane su sve naknade koje proizlaze iz odredbi javnih propisa, a koja plaćaju poduzeća TDU-u, JLP(R)S-u ili drugim tijelima s javnim ovlastima. Davanja u registru podijeljena su u dvije glavne grupe, ovisno jesu li prikupljena davanja prihod DP-a ili nisu prihod DP-a. Sukladno navedenoj podjeli, 273 naknade (61%) čine prihod proračunskih i izvanproračunskih korisnika pa su klasificirane kao neporezna davanja, a 175 naknada (39%) čine prihod tijela koja nisu korisnici proračuna

pa su klasificirane kao parafiskalna davanja. Ukupno opterećenje raznim vrstama davanja u 2018. iznosilo je 8,7 milijardi kuna, odnosno 2,28% BDP-a. Od toga, neporezna davanja iznosila su 7,9 milijardi kuna (91%), a parafiskalna davanja iznosila su 756,62 milijuna kuna (9%) ukupno utvrđenog iznosa. Udio koji je naplaćen od poduzetnika odnosno u gospodarske svrhe iznosi 5,28 milijardi kuna odnosno 61% od ukupnih davanja. Najveći broj davanja, čak 172 u svojoj nadležnosti ima MP, MZ s 71 davanjem, MMPI s 35, MZOE s 23, MDOMSP s 22, te Državni zavod za mjeriteljstvo i MF (ne uključuje Poreznu i Carinsku upravu) sa po 21 davanjem. Tijekom analize identificirano je 20 davanja koja u najvećoj mjeri opterećuju poduzetnike, čiji je udio u ukupnom iznosu davanja čak 89,8% ukupnog opterećenja.

U Vladinu proceduru upućen je prijedlog mjera kojim bi se smanjio dio neporeznih i parafiskalnih davanja koja predstavljaju najveće opterećenje za poslovni sektor. Isto uključuje smanjenje naknada određenih stručnih ispita za 25%.

Uspostavljen je zakonodavni okvir za osnivanje trgovačkih društava elektroničkim putem, čime se pojednostavljuje i ubrzava osnivanje trgovačkog društva.

Navedeno je regulirano izmjenama Zakona o trgovačkim društvima³⁰ i Zakona o sudskom registru³¹ koji su stupili na snagu 20. travnja 2019. godine.

²⁸ <https://e-oglasna.pravosudje.hr/>

²⁹ NN 70/19

³⁰ NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19

³¹ NN 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15 i 40/19

Tablica 2 | Provedene mjere
administrativnog rasterećenja gospodarstva u 2019.

Područje	Provedeno administrativno rasterećenje temeljem SCM ³² metodologije
Homologacija	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjene su naknade za 20% za podnošenje zahtjeva za nacionalnu homologaciju tipa motornih vozila i njihovih prikolica. - Smanjene su naknade za 20% za podnošenje zahtjeva za nacionalnu homologaciju tipa vozila na dva ili tri kotača i četverocikala. - Smanjene su naknade za 20% za podnošenje zahtjeva za provedbu postupka utvrđivanja sukladnosti tipa traktora.
Trošarine	<ul style="list-style-type: none"> - Uveden je elektronički obrazac e-PTD za izvještavanje - prateći trošarinski dokument. - Ukinuti su obrasci DOT-PI i DOT-AL za podnošenje dnevnog obračuna trošarine. - Ukinut je obrazac Z-ORT za podnošenje zapisnika o popisu zaliha cigareta s obračunom razlike trošarine.
Porezi	<ul style="list-style-type: none"> - Ukinuta su dva doprinosa za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti od 1,7% i doprinosa za zaštitu zdravlja na radu od 0,5% čime se ostvaruje i administrativna ušteda. - Smanjena je učestalost dostave izvješća OPZ-STAT-1, s četiri puta godišnje na samo jednom godišnje i to u roku za podnošenje prijave poreza na dohodak ili prijave poreza na dobit.
Projektiranje i nadzor gradnje, upravljanje i kontrola projekata	<ul style="list-style-type: none"> - Ukinut je obvezni upis u Komoru za voditelje građevnja. - Ukinut je obvezni upis u Komoru za voditelje radova.
Građevni proizvodi	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjen je opseg potrebnih podataka u obrascu zahtjeva za davanje ovlaštenja provođenja radnji te ukinuta obveza dostave popisa vrste i opsega poslova i radnji te građevnih proizvoda za koje se podnosi zahtjev, izvotka iz sudskog registra, potvrde o akreditaciji osim u slučajevima kada se smatra potrebnim, statuta ili drugih općih akata osim u slučajevima kada se smatra potrebnim, imenovanja odgovorne osobe osim u slučajevima kada se smatra potrebnim i podataka o tehničkoj opremljenosti, osoblju i lokacijama.
Zračni promet	<ul style="list-style-type: none"> - Redefinirano je područje unutar kojeg je potrebno tražiti suglasnost za nove objekte koji se planiraju graditi u radijusu od 15 km oko aerodroma. - Ukinuta je dostava izvotka iz sudskog registra, osim u slučaju stranih registara koji nisu javno dostupni za izdavanje ili promjenu Potvrde o odobrenju organizacije za osposobljavanje pilota, ovjesnih jedrilica, parajedrilica, padobrana s pogonom i jedrilica prazne mase do 80/100 kg. - Ukinuta je dostava izvotka iz sudskog registra, osim u slučaju stranih registara koji nisu javno dostupni za izdavanje ili promjenu Potvrde o odobrenju organizacije za osposobljavanje pilota sportsko-rekreativnih zrakoplova, balona i jedrilica.
Doniranje hrane	<ul style="list-style-type: none"> - Ukinuta je obveza donatoru za vođenjem evidencije davanja hrane posredniku ili krajnjem primatelju. - Ukinuta je obveza donatoru za dostavom zbirnih podataka Ministarstvu poljoprivrede za razdoblje i u rokovima propisanim za dostavu prijave PDV-a ili ako nisu obveznici PDV-a po isteku dvadesetog dana u mjesecu koji slijedi po isteku kalendarskog tromjesečja.
Vinarstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Ukinuta je dostava podataka za ažuriranje Registra odobrenih objekata. - Ukinuto je podnošenje podataka za upis u evidenciju proizvođača vinskog i voćnog octa. - Ukinuto je podnošenje podataka o proizvodnji i stanju zaliha.
Sustavi kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> - Ukinuta je dostava dokaza o registraciji djelatnosti, potvrde o akreditaciji s prilogom, BON-1 i BON-2/SOL-2 za podnošenje zahtjeva za ovlaštavanje. - Ukinuta je obveza dostave podataka vezano za proizvodnju i/ili stavljanje na tržište proizvoda te izvješća o provedenim promidžbenim aktivnostima proizvoda čiji je naziv zaštićen na nacionalnoj razini ili registriran na EU razini. - Ukinuta je obveza dostavljanja izvješća o broju korištenih nacionalnih znakova.
Trgovačko pravo	<ul style="list-style-type: none"> - Omogućena je prijava za upis u sudski registar društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) elektroničkim putem. - Omogućena je prijava za upis u sudski registar jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.) elektroničkim putem.

³² Model standardnog troška (eng. *Standard Cost Model - SCM*)

Područje	Provedeno administrativno rasterećenje temeljem SCM ³² metodologije
Zaštita zraka i klime	<ul style="list-style-type: none"> - Produljen je rok važenja dozvole za obavljanje djelatnosti prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i servisiranja uređaja i opreme koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise - rashladni i klimatizacijski uređaji i oprema te dizalice topline, nepokretni protupožarni sustavi i aparati za gašenje požara s 5 na 10 godina. - Propisana je obveza ishođenja dozvole za obavljanje djelatnosti prikupljanja, obnavljanja i uporabe kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova za centre svakih 10 godina umjesto svakih 5 godina.
Zaštita prirode	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjen je broj subjekata na koje se odnosi odredba ishođenja uvjeta zaštite prirode za zahvate za koje je sukladno posebnim propisima iz područja prostornog uređenja potrebno ishoditi akt za građenje. - Smanjen je broj subjekata na koje se odnosi odredba ishođenja potvrde za zahvate za koje je sukladno posebnim propisima iz područja prostornog uređenja potrebno ishoditi akt za građenje.
Zaštita okoliša	<ul style="list-style-type: none"> - Pojednostavljena je procedura upisa, izvještavanja i dostave podataka u bazu MZOE o broju i vrsti uređaja na terminalima i broju benzinskih postaja. - Pojednostavljena je procedura upisa, izvještavanja i dostava podataka u bazu MZOE o protoku benzina i ugradnji sustava za povrat benzinskih para s benzinskih postaja.
Gospodarenje otpadom	<ul style="list-style-type: none"> - Ukinuta je dostava rješenja i izvotka iz sudskog registra ili rješenja o upisu u obrtni registar i preslike obrtnice za upis u Očevidnik posrednika u gospodarenju otpadom. - Ukinuta je dostava rješenja i izvotka iz sudskog registra ili rješenja o upisu u obrtni registar i preslike obrtnice za upis u Očevidnik trgovaca otpadom. - Ukinuta je obveza dostave informacije o pošiljci otpada koji ne podliježe notifikacijskom postupku inspekciji zaštite okoliša 3 radna dana unaprijed. - Ukinuta je dostava izvotka iz sudskog odnosno obrtnog registra za ishođenje odobrenja za izvoz otpada iz RH za podnositelja obavijesti.
Vodno gospodarstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Ukinuta je obveza dostavljanja izvadaka iz sudskog registra i potvrde o akreditaciji za ishođenje rješenja za obavljanje posebnih djelatnosti za potrebe upravljanja vodama, izvadaka iz katastarskog plana i zemljišne knjige prilikom podnošenja zahtjeva za ishođenje posebnih uvjeta za priključenje na vodne građevine za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju. - Uvedena je mogućnost da se u elektronskom obliku dostavljaju: podaci o količinama ispuštenih otpadnih voda, podaci o uzorkovanju i ispitivanju sastava ispuštenih otpadnih voda, prije ispuštanja u sustav javne odvodnje ili prije ispuštanja u površinske ili iznimno podzemne vode i podaci očevidnika o količini kemikalija stavljenih na tržište za primjenu na području RH, a koje nakon upotrebe dospijevaju u vode.
Medicinski proizvodi	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjene su naknade za ishođenje rješenja o ukidanju dozvole za promet na malo medicinskim proizvodima. - Smanjene su naknade za ishođenje rješenja o brisanju iz očevidnika veleprodaja medicinskih proizvoda. - Smanjene su naknade za ishođenje rješenja o brisanju proizvođača, odnosno ovlaštenog zastupnika proizvođača iz očevidnika proizvođača.
Nakladništvo osnovnoškolskih i srednjoškolskih udžbenika	<ul style="list-style-type: none"> - Ukinuta je dostava dokaza da je nakladnik registriran za obavljanje nakladničke djelatnosti pri podnošenju Zahtjeva za odobravanje korištenja udžbenika. - Ukinuta je obveza podnošenja Zahtjeva za uvrštavanje u Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava.

Tablica 3 | Provedene mjere liberalizacije tržišta usluga u 2019.

Područje	Provedena liberalizacija tržišta usluga
Arhitekti	- Ukinut je komorski zahtjev da protiv arhitekta kao podnositelja zahtjeva za odobrenje ne smije biti pokrenuta kaznena istraga.
Odvjetnici	- Smanjena je regulacija vezano uz oglašavanja odvjetnika na način da se istima omogućuje slobodnija komunikacija.
Trgovina i distribucija	- Ukinut je postupak ishođenja suglasnosti za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko određenim vrstama naftnih derivata i biogoriva, a time i plaćanje upravne pristojbe od 700 kuna, odnosno pristojbe od 140 kuna za izmjenu podataka. - Ukinuta je obveza raspolaganja posebno opremljenim skladištima za trgovinu na veliko naftnim derivatima i biogorivima, čime je domaćim trgovcima na veliko i uvoznicima omogućen izravni pristup maloprodajnoj mreži.
Energetsko certificiranje	- Ukinuta je procedura re-licenciranja svakih 5 godina, čime se ukidaju dodatni proceduralni troškovi. - Ukinuto je obvezno osiguranje od profesionalne odgovornosti. - Ukinuta je obveza dostave dokaza da osoba nije kažnjavanja.
Serviseri klima uređaja	- Omogućena je sloboda poslovnog nastana i prekograničnog pružanja usluga za EGP državljanke, bez obveze poslovnog nastana za privremeno i povremeno obavljanje djelatnosti. - Priznaje se stručni ispit (obvezan prema EU zakonodavstvu) položen u drugoj EGP državi. - Obveze polaganja stručnog ispita (koji je obvezan prema EU zakonodavstvu) oslobođene su, zbog sprječavanja dupliciranja, osobe s visokom kvalifikacijom u području strojarstva, sa završenom srednjom strukovnom školom, s položenim majstorskim ispitom ili priznatim majstorskim statusom iz područja ugradnje i održavanja ili servisiranja rashladnih i klimatizacijskih uređaja, odnosno osobe koje i prije postupka ishođenja odobrenja imaju položen stručni ispit.
Ljekarništvo	- Ukinuta su ograničenja u ljekarničkom oglašavanju. - Ukinuta su ograničenja u pogledu radnog vremena ljekarni.

4. Glavni ciljevi, reformski prioriteti i mjere ekonomske politike

Ovo poglavlje daje pregled politika hrvatske Vlade na glavne socio-ekonomske izazove, koji su identificirani u Izvješću za Hrvatsku i/ili predstavljaju odgovor na preporuke Vijeća EU-a, a u Dodatku I. NPR-a sadržane su dodatne mjere, i to za pomoć gospodarstvu RH uslijed pandemije COVID-19 kojima se želi dati poticaj za zadržavanje radnih mjesta, ali i rješavanje problema nelikvidnosti onima čija je poslovna aktivnost smanjena uslijed epidemije.

4.1. Održivi gospodarski rast i razvoj

4.1.1. Unaprjeđenje poslovnog okruženja

Administrativno i neporezno rasterećenje

Od 2017. provodi se regulatorna reforma s ciljem unaprjeđenja poslovnog okruženja kroz administrativno rasterećenje poslovnog sektora. Do sada je provedeno mjerenje administrativnog opterećenja korištenjem SCM metodologije za analizu propisa iz više od 70 područja s utjecajem na gospodarstvo. Sve obveze iz Akcijskih planova za administrativno rasterećenje gospodarstva 2017., 2018. i 2019. će se provesti do kraja 2022. čime će se ostvariti rasterećenje gospodarstva od 2,7 milijarde kuna, odnosno 21,86% izmjerenog troška. **Do početka travnja provedeno je 365 mjera, s ostvarenim financijskim rasterećenjem od 2,2 milijarde kuna**, čime je već ostvareno smanjenje obveza za 17,37%.

Nastavlja se sustavna regulatorna reforma kroz dosadašnje aktivnosti administrativnog i neporeznog rasterećenja gospodarstva. Mjere rasterećenja koje će se provesti temeljem usvojenih akcijskih planova su sljedeće:

- **Turizam i ugostiteljstvo:** ubrzat će se postupak predaje dokumentacije i zahtjeva

za izdavanje rješenja o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča te pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu putem platforme u sklopu projekta Hrvatski digitalni turizam.

- **Visoko obrazovanje i znanost:** uvest će se jednostavniji Obrazac za upis u Upisnik znanstvenih organizacija te ukinuti obveza dostavljanja priloga (ugovora s već postojećim visokim učilištem, bankarske garancije, potvrde matičnog visokog učilišta i dokaza o osiguranim potrebnim sredstvima za rad) za ishođenje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.
- **Veterinarstvo i sigurnost hrane:** ukinut će se obveza dostava dokaza o upisu u sudski registar/obrotni registar kod podnošenja zahtjeva za odobravanje objekta u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla.
- **Zračni promet:** ukinut će se obveza dostave izvatka iz sudskog registra, odnosno obveza samo u slučaju stranih registara koji nisu javno dostupni kod izdavanja ili promjene Potvrde o odobrenju organizacije za osposobljavanje padobranaca te kod upisa zrakoplova u Hrvatski registar civilnih zrakoplova.

Novim setom mjera naglasak će se staviti na uklanjanje administrativnih postupaka/procedura koje poduzetnici obavljaju u svakodnevnom radu te će se stvoriti preduvjeti za uvođenje elektroničkih procedura, kako bi se optimizirane procedure mogle potpuno digitalizirati. Naime, tijekom provedbe dosadašnjih Akcijskih planova uočeno je da postoje administrativni problemi proizašli iz sinergije više propisa te se u 2019. nastavilo sa sveobuhvatnom detaljnom analizom ukupnih propisa iz pojedinog područja, uvažavajući prigovore poslovne zajednice usmjerene na dugotrajnost i kompliciranost u provedbi administrativnih postupaka. Optimizacijom i digitalizacijom

poslovnih procedura ostvarit će se velika ušteda poduzetničkog vremena i osigurati jednostavnost poslovanja, a neke mjere će čak olakšati administrativne procedure i samim građanima.

Cilj provedbe mjera kroz akcijske planove za administrativno rasterećenje te smanjenje neporeznih i parafiskalnih davanja je sustavno uklanjati administrativne prepreke i financijsko opterećenje te stvaranje boljeg poslovnog okruženja.

Tijekom dosadašnje analize troška propisa kao značajan element administrativnog troška identificirane su upravne pristojbe. Stoga se u 2019. provela analiza i utvrdio popis svih propisa koji sadrže obvezu naplate upravnih pristojbi kako bi se mogla provesti izmjena propisa čime će se ukinuti naplata svih upravnih pristojbi koje su prihod državnog proračuna. U svim neovisnim analizama koje prate opterećenost hrvatskog gospodarstva, kao značajno opterećenje spominju se razna davanja i naknade koja spadaju u kategorije neporeznih i parafiskalnih davanja. S obzirom da dosadašnju dinamiku smanjivanja neporeznih davanja treba ubrzati, **provela se revizija popisa svih davanja u obliku Registra neporeznih i parafiskalnih davanja. Temeljem provedene analize predložene su specifične reformske mjere ukidanja, smanjenja ili promjene načina naplate neporeznih i parafiskalnih davanja koja predstavljaju najveće opterećenje za poslovni sektor.** Navedeno se provelo prema dobroj praksi međuresorne suradnje i suradnje s poslovnim sektorom koji je aktivno uključen u pripremu mjera koje će se usvojiti kroz nove akcijske planove za administrativno rasterećenje te smanjenje neporeznih i parafiskalnih davanja.

Cilj je značajno rasterećenje poslovnog sektora od financijskog i administrativnog opterećenja proizašlog temeljem obveza obračuna i podmirenja raznih neporeznih davanja.

Provedbom ovih mjera ujedno se doprinosi ostvarenju globalnih ciljeva održivog razvoja iz Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj 2030. (engl. *The 2030 Agenda for Sustainable Development, Sustainable Development Goals - SDG*): Cilj 8. Promicati kontinuiran, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve i Cilj 9. Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost.

Liberalizacija tržišta usluga

Prema objavljenom OECD-ovom izvješću³³ PMR 2018. RH je ušla u OECD-EU prosjek po reguliranosti tržišta usluga (RH/EU 1,43; OECD 1,40; pritom manji rezultat znači nižu razinu reguliranosti). Usporedbe radi, prema podacima iz OECD PMR 2013. RH je s 2,08 bila najreguliranije EU gospodarstvo u odnosu na OECD prosjek 1,61. RH je 2018. mjerena u društvu ne-OECD zemalja čiji je prosjek reguliranosti iznad 2,05, dok sve mjerene OECD i ne-OECD zemlje imaju prosjek 1,55. Bitno je istaknuti kako je u međuvremenu RH pojednostavila registraciju poslovnog nastana, čime je u realnom vremenu prosjek RH najviše 1,35. Razina barijera uslužnim sektorima je snižena (3,60 na 2,22) na EU i OECD prosjek. Pritom su regulacije glavnih tržišnih profesija (računovođe, arhitekti, inženjeri, agenti za nekretnine i odvjetnici) snižene na 1,48, dok je EU prosjek 1,70. Regulacija odvjetnika je blago snižena (s 5,08 na 3,85), ali je i dalje iznad OECD prosjeka, te je snižena regulacija arhitekata i inženjera (s 3,85 na 1,15) tako da je u OECD prosjeku. Nema regulacije (licenciranja) profesije računovođa. Sektor distributivne trgovine je vrlo otvoren i s 1,22 manje reguliran od OECD prosjeka (1,27) i EU prosjeka (1,47). Reguliranost sektora mrežnih usluga je snižena na OECD prosjek (s 2,25 na 1,53). Snižene su regulacije u energetici (s 3,02 na 1,49), od električne energije (s 3,85 na 1,50) do prirodnog plina (s 2,16 na 1,48), a tako i u prometu (na 2,15).

³³ <https://bit.ly/2yWTMMI>

Cilj je liberalizacijom tržišta usluga nastaviti poticati konkurenciju na tržištu usluga, kroz smanjenje ukupne razine reguliranosti profesija i poticati sprječavanje uvođenja novih regulacija tržišta usluga i profesija, kako bi se otvorio prostor za povećanje produktivnosti i inovativnosti gospodarstva, (samo)zapošljavanja novih poduzetnika i konkurentnije cijene usluga.

Nastavno na više od 230 provedenih mjera (ožujak 2020.) uklanjanja prepreka slobodi poslovnog nastana i pružanja usluga na unutarnjem tržištu u nizu sektora i profesija do kraja 2020. planira se kumulativno provesti barem 250 mjera liberalizacije tržišta usluga. Istovremeno će se provoditi dodatne mjere smanjenja reguliranosti glavnih profesionalnih usluga kroz međuresornu provedbu mjera iz dva akcijska plana za liberalizaciju tržišta usluga. Navedena provedba zahtijeva promjene propisa kojima se sektorski reguliraju specifične vrste zahtjeva za pristup i obavljanje uslužnih djelatnosti i profesija (kao što su fizioterapeuti, ljekarnici, turistički vodiči, voditelji turističkih agencija, odvjetnici, javni bilježnici, porezni savjetnici, revizori i dr.).

Suzbijanje neprijavljenoga rada

Prema relevantnim pokazateljima procijenjena je još uvijek visoka prisutnost različitih pojavnih oblika neprijavljenoga rada. Neprijavljeni rad prisutan je od potpuno neprijavljenog zapošljavanja, preko prijava na nepuno radno vrijeme u slučajevima kada radnici rade puno radno vrijeme, neisplate povećane plaće prema zakonski predviđenim osnovama kao što je prekovremeni rad, nezakonitog zapošljavanja stranaca pa do djelomično neprijavljenog rada (djelomične isplate plaća „na ruke“). Problem se javlja i kada se legitimni oblik rada koristi za izigravanje sustava, kao što je rad na temelju drugih sklopljenih obvezno pravnih ugovora različitih od ugovora o radu. Mnogo je različitih faktora koji utječu na ovu neželjenu društvenu

pojavu koja predstavlja izazov za zaštitu prava radnika te ujedno nacionalnu ekonomiju. Povreda prijavljivanja rada narušava ravnotežu na tržištu rada te donosi povredu tržišnog natjecanja neravnopravnih poslodavaca kao gospodarskih subjekata. Stoga učinkovitost djelovanja u suzbijanju neprijavljenoga rada zahtijeva djelotvornost njezinih institucija.

Cilj je uspostaviti mehanizme kojima će se osigurati prijavljivanje rada, odnosno osigurati poticajno okruženje za prelazak iz sfere neprijavljenog rada i neregistriranih djelatnosti u zakonite okvire uz podmirenje svih obveza poslovnih subjekata. Stoga je nužno naglasak staviti i na povećanje svijesti javnosti o koristima zakonitog rada odnosno o štetnosti neprijavljenoga rada.

Donijet će se strateški dokument za suzbijanje neprijavljenoga rada, s pripadajućim akcijskim planom. Prvenstveno radi ublažavanja, odnosno uklanjanja strukturnih poteškoća koje dovode do opisanog problema te postizanja četiri temeljna cilja: Strateško upravljanje i unaprjeđenje rada institucija (što podrazumijeva koordiniranje rada inspeksijskih i drugih tijela, umrežavanje podataka i modernizaciju sustava upravljanja); Odvraćanje od neprijavljenoga rada normativnim rješenjima (što uključuje zakonsko definiranje neprijavljenog rada, uređivanje postupanja prilikom otkrivanja neprijavljenog rada, uspostavu očevidnika prekršitelja i nadzor proširenih kolektivnih ugovora u pogledu minimalne plaće); Poticanje prijavljenoga rada u ponudi i potražnji tržišta rada (što obuhvaća koordinaciju državnih potpora za zapošljavanje i samozapošljavanje, uvođenje bijele liste poslodavaca, odgovornost u postupcima javne nabave, kao i lancu podugovaranja) te Edukacija i provođenje savjetovanja građana i poslovne zajednice (u smislu edukacije učenika, studenata i građana općenito, edukacije poslodavaca te provođenje kampanja i savjetovanja).

4.1.2. Investicijska politika okrenuta budućnosti

Poticanje investicija

RH aktivno radi na održivom razvoju i ostvarivanju SDG-a. U Izvještaju o održivom razvoju UN iz 2019. RH je rangirana kao 22. od 162 zemlje. Kako bi se potaknuo daljnji napredak u ostvarenju ciljeva i premostio jaz između dostupnih i potrebnih sredstava za ostvarenje tih ciljeva, stavit će se naglasak na promociju investicija privatnog sektora u one projekte i područja koja mogu biti zanimljiva privatnom sektoru, a koja će ujedno pridonijeti i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, posebno pojedinih parametara vezanih za Cilj 8. Promicati kontinuiran, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve, Cilj 9. Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost i Cilj 12. Učiniti gradove i naselja uključivim, sigurnim, prilagodljivim i održivim.

Izradit će se analiza trenutne situacije koja će pružiti podlogu za uspostavu efikasnog sustava za ciljanu mobilizaciju privatnih sredstava za ulaganje u ciljeve održivog razvoja i zelenu tranziciju. Naime, preduvjet za uspješnu promociju i poticanje investicija u ciljeve održivog razvoja je točno utvrditi gdje se RH nalazi s obzirom na ostvarenje svojih ciljeva, kako različite vrste ulaganja mogu pridonijeti ostvarenju ciljeva te koju ulogu pojedini nacionalni i lokalni dionici mogu igrati u promociji tih investicija.

Cilj je uspostaviti djelotvoran sustav promocije privatnih investicija u ciljeve održivog razvoja, a kako bi se pridonijelo pravednom i uključivom prijelazu na konkurentno zeleno i digitalno gospodarstvo.

Uspostava normativnog okvira za reformu vodnokomunalnog sektora

Vodni sektor u RH značajno zaostaje za EU standardima. Stoga su potrebna znatna ulaganja u području gospodarenja vodnim

resursima, koje je nedovoljno razvijeno. Povećanje učinkovitosti u korištenju voda te implementacija integriranog sustava upravljanja vodnim resursima ključni su za zadovoljavanje potreba RH za vodom u budućnosti.

Kako bi se osigurala provedba ciljeva SDG-a: Cilj 6. Osigurati pristup pitkoj vodi za sve, održivo upravljati vodama te osigurati higijenske uvjete za sve i sinergijsko djelovanje na području održivog upravljanja vodnim resursima, kao i njihova zaštita, RH je prepoznala ključna područja intervencija: poboljšanje sustava javne vodoopskrbe, unaprjeđenje sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, kao i očuvanje dobrog stanja voda u svrhu poboljšanja održivosti korištenja i upravljanja vodama.

Pokrenuta je cjelovita vodnokomunalna reforma kako bi se ojačale provedbene sposobnosti i investicijski kapacitet te financijska i tehnička samoodrživost javnih isporučitelja vodnih usluga. Reformom će se također osigurati provedba načela povrata troškova od vodnih usluga tako da cijena vode, i nakon provedbe investicija, bude socijalno prihvatljiva potrošačima i to u granicama ekonomske učinkovitosti isporučitelja, a u pravilu do 3% neto raspoloživog dohotka kućanstva godišnje. Pravna pretpostavka za vodnokomunalnu reformu ostvarena je kroz mjere iz NPR 2019. donošenjem Zakona o vodnim uslugama. **Planira se donijeti i Uredba o uslužnim područjima kao teritorijalni ustroj javnih isporučitelja vodnih usluga**, a u roku od 6 mjeseci po donošenju Uredbe o uslužnim područjima provest će se postupak integracije (pripajanja) postojećih javnih isporučitelja. Pri tome se planira broj isporučitelja smanjiti na oko 40.

Cilj je integrirati javne isporučitelje vodnih usluga javne vodoopskrbe i javne odvodnje u RH radi osiguranja njihove provedbene sposobnosti i investicijskog kapaciteta.

Prelazak na pametno, kružno i niskouglično društvo

Kružno gospodarstvo ima ključnu ulogu u ostvarenju ambicioznog cilja pretvaranja Europe u klimatski neutralni kontinent do 2050., odvajanju rasta od upotrebe resursa i zaustavljanju gubitka bioraznolikosti te istodobnom jačanju održive konkurentnosti i industrijske baze EU-a. U okviru izrade Nacionalne razvojne strategije RH za razdoblje do 2030., Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) je kao nositelj u Tematskoj radnoj skupini za energiju i održivi okoliš predložilo strateški okvir za tranziciju na niskouglično gospodarstvo i društvo do 2030., a jedna od ključnih mjera je **osnivanje nacionalne platforme za kružno gospodarstvo**. Mjerama tijekom životnog vijeka proizvoda, od faze dizajna i proizvodnje do faze otpada, u smislu kružnog gospodarstva cilj je prilagoditi gospodarstvo zelenoj budućnosti, ojačati konkurentnost uz istovremenu zaštitu okoliša i dati nova prava potrošačima. Ideja je proširenjem kružnoga gospodarstva na sve gospodarske aktere ubrzati regenerativni model rasta EU-a i dematerijalizirati gospodarstvo u kojem će održivi proizvodi, usluge i poslovni modeli postati pravilo, a potrošačke navike smanjivati nastanak otpada. Planirano osnivanje nacionalne platforme za kružno gospodarstvo bit će aktivni nositelj aktivnosti kružnog gospodarstva koje će se razvijati kroz usku suradnju s poslovnom zajednicom, potrošačima i drugim dionicima.

Cilj je osigurati odvajanje rasta od upotrebe resursa i zaustavljanje gubitka bioraznolikosti te istodobno jačanje održive konkurentnosti i industrijske baze.

Ekologizacija prometa

Pružatelji usluga javnog gradskog prijevoza u RH raspoložu voznim parkovima visoke prosječne starosti (zastarjeloj i neučinkovitoj tehnologiji). Stanje voznog parka rezultira povećanim troškovima održavanja, otpis starih vozila uzrokuje nedostatak prijevoznih kapaciteta, dok nastavak korištenja vozila koja ne udovoljavaju novim standardima o dopuštenoj količini ispušnih plinova,

pogonjenih motorima s EURO 0, 1, 2 i 3 normom, ima negativan utjecaj na okoliš uslijed ispuštanja visoke količine ugljikovog dioksida, ugljikovodika, dušikovih oksida i čestičnih tvari.

Intervencijama u sektoru javnog gradskog prometa cilj je modernizirati sustav javnog gradskog prijevoza ulaganjem u novi vozni park radi smanjenja negativnih utjecaja na okoliš i povećanja energetske učinkovitosti.

Objavom Poziva na dostavu projektnih prijedloga s ciljem modernizacije voznih parkova javnih gradskih prijevozničkih poduzeća i provođenjem postupaka dodjele bespovratnih sredstava, premostit će se problem nedostatka osiguranih sredstava korisnika i omogućiti obnova voznih parkova novim autobusima i tramvajima za pružanje usluge javnog gradskog prijevoza. Nabava novih vozila višeg ekološkog standarda, s niskom ili nultom emisijom CO₂ smanjit će onečišćenje zraka i štetni utjecaj na okoliš. Ujedno će se osiguravanjem povećane razine udobnosti, sigurnosti i učestalosti prijevoza potaknuti građane na odluku da manje koriste osobno motorno vozilo za svoja putovanja te utjecati na povećanje udjela javnog gradskog prijevoza u modalnoj raspodjeli putovanja. Aktivnosti su usklađene sa Strategijom prometnog razvoja RH za razdoblje od 2017. do 2030.³⁴

Radi osiguranja sigurnosti i održivog razvoj pomorskog prometa unaprijedit će se postojeća razina spremnosti i sposobnosti RH za smanjenje rizika od posljedica ekoloških katastrofa po prirodna bogatstva, ljudsko zdravlje i druge gospodarske uporabe mora i priobalja, uključujući turizam.

Održivi razvoj pomorskog gospodarstva treba biti usklađen s razvojem javnih usluga sigurnosti plovidbe i zaštite mora od onečišćenja s pomorskih objekata, na načelima povećanja dostupnosti i kvalitete tih usluga. Tijekom 2019. Nacionalna središnjica za

³⁴ <https://bit.ly/39vgjgH>

usklađivanje traganja i spašavanja na moru MRCC Rijeka koordinirala je ukupno 612 akcija traganja i spašavanja na moru u kojima je spašeno ukupno 1.115 osoba. Kontinuirani porast pomorskog prometa u hrvatskom dijelu Jadrana rezultira značajnim porastom akcija traganja i spašavanja, kako u pogledu ljudskih života, tako i pri spašavanju imovine na moru. Postojeće brodovlje službe traganja i spašavanja lučkih kapetanija čine 4 broda i 33 brodice, koji su većim dijelom zastarjeli i nedostatni za učinkovito djelovanje na cijelom području unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora RH, posebice za vrijeme nepovoljnih vremenskih uvjeta te unutar „zlatnog“ sata od trenutka pomorske nezgode. Plovila nisu standardizirana, niti imaju standardiziranu odgovarajuću opremu prema svojoj namjeni. U cilju rješavanja ove problematike tijekom 2016. MMPI je izvršio nabavku specijalizirane namjenske brodice za traganje i spašavanje na moru, dok je u 2020. pokrenut postupak nabavke dodatnih 6 namjenskih brodice, u suradnji s Ministarstvom zdravlja (MZ) s isporukom u razdoblju 2021. - 2023. godine.

Tijekom 2020. bit će izrađena projektna dokumentacija za 10 brodice specijaliziranih za traganje i spašavanje. Nadalje, unatoč činjenici kako RH kontinuirano poduzima niz aktivnosti u svrhu sprječavanja, ograničavanja i spremnosti za reagiranje na iznenadna onečišćenja mora, i nadalje postoji deficit u pogledu odgovarajuće opreme i usluga koje bi se uporabile kod iznenadnog onečišćenja mora velikih razmjera. U tom pogledu **potrebno je uspostaviti tri nacionalna logistička centra za interventno djelovanje s uskladištenom opremom za suzbijanje onečišćenja mora raspoloživa 24/7/365, pri čemu se tijekom 2020. planira uspostaviti jedan takav centar.**

RH ima problem vezan uz morfološke promjene i nanose u rijekama. Sustavnog monitoringa pronosa nanosa na vodnim putovima u RH nema pa se izostanak povijesnih podataka o istom nadomještava izradom modela u kojem se točkasta mjerenja koriste za kalibraciju i validaciju. S obzirom da ne postoje svi potrebni podaci kojima bi procijenili intenzitet, količine i lokacije na kojima nagomilani nanos uzrokuje

smetnju sigurnoj plovidbi, nije moguće predvidjeti dinamiku ni financijska sredstva potrebna za radove njihova uklanjanja.

Cilj je podići konkurentnost gospodarske flote na unutarnjim plovim putevima, a u konačnici je cilj ekologizacija unutarnje plovidbe.

Izradit će se Metodologija proračuna količine nanosa u riječnom koritu (model pronosa nanosa) za održavanje vodnih putova u RH. Konkretno se odnosi na: rijeku Dunav unutar RH, na dionici od Batine (rkm 1433,1) do Iloka (rkm 1295,5); rijeku Dravu, od ušća u Dunav (rkm 0,0) do Osijeka (rkm 14) i rijeku Savu od Račinovaca (rkm 210,8) do Siska (rkm 594). Izradom Elaborata praćenja morfoloških promjena na ušću rijeke Drave u Dunav te završenim mjerenjima nanosa na ušću rijeke Drave u Dunav (NPR 2019) osigurali su se ulazni parametri za izradu Metodologije proračuna količine nanosa u riječnom koritu. Metodologija je osnova za donošenje kvalitetnih i pravodobnih odluka o intenzitetu, količinama i lokacijama uklanjanja nanosa za pravodobno održavanje vodnih putova, obranu od poplava i leda.

Nadalje, ističe se problem zastarjele flote na unutarnjim vodama RH koju je potrebno tehnološki obnoviti u domeni zaštite okoliša i gospodarskog okruženja.

Planira se izraditi Studija modernizacije flote na rijeci Savi koja bi bila podloga za modernizaciju cjelokupne flote na unutarnjim vodama. Značajan problem predstavlja prihvati i zbrinjavanje otpada s plovila unutarnjih voda koji se planira konceptualno uskladiti u svim lukama unutarnjih voda kroz izradu **Studije prihvata i zbrinjavanja otpada s plovila unutarnjih voda.**

S obzirom na značaj pomorskog gospodarstva i nautičkog turizma na razvoj cjelokupnog gospodarstva RH definirat će se daljnji pravci razvoja pomorstva i nautičkog turizma radi osiguranja održivosti, sigurnosti i zaštite morskog okoliša.

Strategija pomorskog razvitka i integralne pomorske politike RH za razdoblje 2014. - 2020.³⁵ ističe te je potrebno izraditi projektni zadatak za izradu novog strateškog dokumenta. Prilikom izrade projektnog zadatka težište će se staviti na definiranje pravca razvoja pomorstva, u cilju povećanja bruto domaćeg proizvoda, osiguranja razvoja na načelima održivosti, sigurnosti i zaštite morskog okoliša. Obuhvatit će se svi vidovi gospodarske aktivnosti na moru i u priobalju (brodarstvo i usluge u pomorskom prijevozu, lučka infrastruktura i lučke usluge, obrazovanje te životni i radni uvjeti pomoraca, uvođenje i razvoj zelene tehnologije).

Strategija nautičkog turizma RH za razdoblje 2009. - 2019.³⁶ je istekla te je potrebno izraditi projektni zadatak za izradu novog strateškog dokumenta. RH je poznata kao važna nautička destinacija, no nautički turizam kvalitetom u mnogim elementima ponude nije dosegnuo razinu vrijednosti prirodnog i povijesnog nasljeđa, kao ni prostorne mogućnosti razvoja. Projektnim zadatkom definirat će se načela upravljanja koja će pronaći kompromis između potrebe za očuvanjem prirodnog prostora i potrebe za gospodarskim razvojem, budući da je najveća prijetnja dugoročnom održivom razvoju nautičkog turizma nekontroliran, odnosno neograničen i neusmjeravan razvoj, posebno pod pritiskom izrazito veće potražnje od ponude za novim vezovima u Sredozemlju.

Podizanje razine konkurentnosti turističkih destinacija i sustava turističkih zajednica

Reforma u turističkom sektoru koja se uvodi kroz novi paket turističkih zakona pretpostavlja decentralizaciju (kao sastavni dio upravljanja kroz destinacijski menadžment), efikasan sustav destinacijskog upravljanja, jačanje razvojnog turističkog potencijala i potpore nerazvijenim područjima te smanjenje administrativnog opterećenja za poduzetnike, obrtnike i privatne iznajmljivače.

³⁵ <https://bit.ly/2UjNnlp>

³⁶ <https://bit.ly/2Wobfas>

Cilj je revidirati i racionalizirati sustav turističkih zajednica, povećati njihovu učinkovitost, osigurati preduvjete za provođenje poslova destinacijskog upravljanja.

U svrhu realizacije navedenoga uvedeni su financijski instrumenti: Fond za nedovoljno razvijena područja i kontinent i Fond za udružene turističke zajednice.

Posebna briga posvetit će se razvoju nerazvijenih područja, u smislu razvoja i unaprjeđenja turističke ponude, infrastrukture, osiguranja edukacija turističkih nositelja ponude i davatelja usluga, razvoja inicijativa i sl. Navedeno je potrebno kako bi se osiguralo efikasnije upravljanje destinacijom; povećala učinkovitost u njihovu razvoju, napose njihovu unaprjeđenju kao turističkih područja; brže se valorizirali turistički potencijali; ojačala ponuda i kvaliteta turističke usluge. Istim bi se utjecalo na jačanje konkurentske prednosti na turističkom tržištu i rast produktivnosti, kao i veću transparentnost rada turističkih zajednica i svrsishodnije trošenje financijskih sredstava.

Provedba ove mjere doprinijet će ostvarenju SDG-a: Cilj 8. Promicati kontinuiran, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve i Cilj 12. Osigurati održive oblike potrošnje i proizvodnje.

4.1.3. Poboljšanje upravljanja i raspolaganja državnom imovinom

Aktivacija i bolje upravljanje državnom imovinom

U RH državna poduzeća i dalje igraju ključnu ulogu u gospodarstvu. Prema procjenama EK-a iz 2016. na temelju baze podataka ORBIS-a, zaposlenost u državnim poduzećima predstavlja 12% ukupne zaposlenosti, a ta poduzeća predstavljaju 18% ukupnog prometa i 30% ukupne imovine u RH.

S ciljem osiguranja odgovornijeg upravljanja i uspješnijeg poslovanja trgovačkih društava u državnom vlasništvu nastavit će se aktivnosti na poboljšavanju upravljanja državnom imovinom, odnosno upravljanja trgovačkim društvima od strane uprava i nadzornih odbora, a za neiskorištenu državnu imovinu koja generira velike troškove poduzimat će se mjere njezine aktivacije i stavljat će se u funkciju razvoja gospodarstva.

Radi daljnjeg unaprjeđenja korporativnog upravljanja intenzivirat će se aktivnosti na jačanju nadzora nad poslovanjem u pravnim osobama u većinskom državnom vlasništvu i to poboljšanjem kompetencija članova nadzornih i revizijskih odbora. Nastavno na uvedeni sustav unificiranog poslovnog planiranja i izvještavanja trgovačkih društava i pravnih osoba u državnom vlasništvu kojim je država preuzela ulogu aktivnog i informiranog vlasnika, osigurat će se bolja osposobljenost nadzornih i revizijskih odbora za postavljanje strategija državnih poduzeća i nadgledanje njihove primjene. Navedeno bi trebalo dovesti do povećane profitabilnosti državnih poduzeća, poboljšanih poslovnih procesa i povećanog korištenja resursa tvrtke, promovirajući na taj način komercijalizaciju i ukupni gospodarski rast.

Planira se uspostavljanje sustava ranog upozoravanja na rizike u poslovanju (eng. *Early warning system - EWS*). Inicirat će se uspostava sustava nadzora s ciljem pravovremenog prepoznavanja rizika u operativnom i financijskom poslovanju pravnih osoba u većinskom državnom vlasništvu. Time će se omogućiti državi kao vlasniku procjena rizika korporativnog upravljanja kojima mogu biti izložena trgovačka društva u državnom vlasništvu.

Nastavljaju se kontinuirane aktivnosti smanjenja portfelja državne imovine provodeći postupke identifikacije, pripreme i prodaje dionica i udjela kojima upravljaju MDI i CERP. S tim u vezi ističe se kako je vrijednost imovine državnih poduzeća (30% ukupne imovine) u RH mnogo veća nego u zemljama Srednje i Istočne Europe („CEE“), njihovi prihodi iznose samo 15% BDP-a i manje su profitabilna ili ostvaruju

više gubitaka od zemalja CEE-a u istom sektoru.

Nastavit će se daljnja aktivacija i smanjenje portfelja nekretnina, kao i proaktivno stvaranje preduvjeta za realizaciju investicijskih projekata. Naime, neiskorištena i zapuštena državna imovina u obliku zemljišta, stanova, poslovnih prostora i neperspektivne vojne imovine postaje veliki potencijal koji omogućuje revitalizaciju gradova i općina kroz modernizaciju društvene infrastrukture, unaprjeđenje investicijske klime i poticanje konkurentnosti s ciljem gospodarskog rasta i povećanja zaposlenosti stvaranjem novih radnih mjesta.

Provedbom ovih mjera ujedno se doprinosi ostvarenju SDG-a: Cilj 8. Promicati kontinuiran, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve.

Restrukturiranje i izgradnja održivog prometnog sektora

S ciljem izgradnje učinkovitog i dugoročno održivog cestovnog sektora provest će se poslovno i financijsko restrukturiranje cestarskih društava u državnom vlasništvu, kao i restrukturiranje željezničkog sektora s ciljem povećanja njegove učinkovitosti i konkurentnosti te će poticati ulaganja u sigurnost, ekološku održivost, učinkovitost i konkurentnost svih ostalih vidova prometa.

Razvoj željezničkog sektora izuzetno je važan za gospodarski i socijalni rast, kao i za međunarodnu i unutarnju povezanost RH te za ostvarenje strateških ciljeva i pozicioniranje RH u mreži europskih koridora. Za takav razvoj, a pogotovo u smislu primjene europske pravne stečevine, potrebno je sektorski odrediti strateške smjernice koje će omogućiti daljnji investicijski ciklus u željeznički sektor, ali i definiranje potreba za daljnje unaprjeđenje tržišta željezničkih usluga. U isto vrijeme potrebno je osigurati da pružanje usluga u javnom željezničkom prijevozu putnika od strane nacionalnog željezničkog prijevoznika bude efikasno i sukladno potpisanom dugoročnom ugovoru.

Radi osiguranja financijske održivosti društava u željezničkom sektoru i tehničko-tehnološkog jačanja poslovnih procesa tijekom 2020. planira se pripremiti projektni zadatak za izradu strateških dokumenata za razvoj željezničkog sustava RH. Odabrat će se savjetnik za izradu strateških dokumenta temeljem Zakona o željeznici³⁷ i da bi se moglo pristupiti ostalim tehničkim uvjetima vezanim za 4. željeznički paket. MMPI je s društvom HŽ Putnički prijevoz d.o.o. potpisao desetgodišnji ugovor (stupio na snagu 2019.) u kojem je prva godina definirana kao prijelazno razdoblje u kojem će se utvrditi dijelovi koje je moguće unaprijediti. U 2020. **napraviti će se revizija provedbe Ugovora o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u RH** kako bi se otklonili mogući nedostaci, odnosno predložile mjere za poboljšanje javne usluge željezničkog prijevoza putnika.

U posljednjih nekoliko godina cestarska društva u državnom vlasništvu suočavala su se sa značajnim poteškoćama koje su se prvenstveno odnosile na nemogućnost servisiranja kreditnih obveza, u smislu visoke kamatne stope dugova te kratkim rokovima otplate istih. U tim uvjetima, osim niske likvidnosti, na financijsku stabilnost utjecali su i relativno visoki operativni troškovi poslovanja. Kako bi se poboljšali uvjeti poslovanja cestarskih društava u državnom vlasništvu, pokrenut je projekt „Modernizacija i restrukturiranje cestovnog sektora“ (MARS), financiran kroz zajam Svjetske banke (provodi se od studenog 2017.). Kroz projekt su osigurana sredstva za financiranje 6 glavnih područja: uspostava klasifikacije cesta i izrada standarda održavanja, sustav upravljanja cestovnom imovinom, racionalizacija poslovanja i poslovnih funkcija u autocestama, naplata cestarine, operativna i poslovna racionalizacija HC-a te mjere cestovne sigurnosti.

Za potrebe nadzora operativnog i financijskog restrukturiranja i budućeg poslovanja cestarskih društava u državnom vlasništvu u

MMPI-a, jačat će se aktivnosti planiranja i nadzora društava. U tom kontekstu, izrađen je prijedlog redefiniranja ključnih pokazatelja uspješnosti društava. Također, promjena računovodstvenih standarda u društvima će se provesti izmjenom zakonodavnog okvira. Završene su studije za povećanje efikasnosti poslovanja Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. te su stvoreni preduvjeti temeljem kojih će se tijekom 2020., s nastavkom u 2021., implementirati mjere za smanjenje operativnih troškova društava. Smanjenju troškova poslovanja društava, doprinijelo je i financijsko restrukturiranje cestarskih društava u državnom vlasništvu koje je provedeno u prethodnom razdoblju, a imalo je za cilj produljenje roka otplate i smanjenje kamatnih stopa dijela preostalog duga društava, čime su ostvarene značajne uštede. Provođenjem financijskog restrukturiranja uspostavljena je financijska stabilnost cestarskih društava uz zadržavanje tekuće likvidnosti i neometano servisiranje godišnjih kreditnih obveza. U dijelu operativnog restrukturiranja cestarskog sektora kojim upravlja država, **u vezi s održavanjem i naplatom cestarine unaprijedit će se tehnički okvir za održavanje (revizija klasifikacije cesta i standarda održavanja). Nadalje, tijekom 2020. okončat će se pripreme aktivnosti u svrhu uspostave budućeg sveobuhvatnog sustava upravljanja cestovnom imovinom (eng. Road Asset Management System - RAMS).** Također će se **raditi na daljnjoj racionalizaciji poslovanja društava te unaprjeđenju mjera cestovne sigurnosti.**

Daljnji razvoj te jačanje konkurentskih prednosti i pozicije Croatia Airlinesa d.d. na tržištu zračnog prometa može se osigurati samo kroz kvalitetno strateško partnerstvo. Pokazateljem takvog partnerstva podrazumijeva se proširenje prometne mreže i povećanje tržišnog udjela Croatia Airlines d.d. te dokapitalizacija u svrhu potpore budućeg razvoja društva. U vezi s navedenim Vlada je u veljači 2019. donijela Odluku o pokretanju postupka traženja strateškog partnera i osnivanju Povjerenstva za provedbu postupka i predlaganje odabira strateškog partnera društva Croatia Airlines d.d. Povjerenstvo će razmotriti moguće daljnje korake kojima bi se

³⁷ NN 32/19

osiguralo **dovođenje kvalitetnog strateškog partnera društva Croatia Airlines d.d.** sa značajnim iskustvom u civilnom zrakoplovstvu, koji bi između ostalog osigurao širenje prometne mreže te povećanje tržišnog udjela imajući u vidu važnost redovitog i cjelogodišnjeg povezivanja u domaćem i međunarodnom zračnom prometu i potrebu za potporom daljnjem razvoju turističkih potencijala RH te sudjelovanje u obnovi flote i dokapitalizaciju u svrhu potpore budućeg razvoja Croatia Airlines d.d. Na prijedlog Povjerenstva Odluku o odabiru strateškog partnera donijet će Vlada.

4.1.4. Unaprjeđenje javne uprave

Jačanje kapaciteta za izradu i provedbu javnih politika i projekata

Radi što bolje integracije strateškog planiranja i upravljanja razvojem unaprijedit će se sposobnosti za integrirani pristup u oblikovanju i provedbi javnih politika i projekata te uvesti u primjenu standardizirani pristup za procjenu uspješnosti javnih politika i projekata, uzimajući u obzir početne uvjete i očekivane socioekonomske učinke.

Pravnu osnovu za ostvarenje navedenog cilja čine Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem RH³⁸ i s njime povezani podzakonski akti.

Smjernice za procjenu uspješnosti javnih politika i projekata te uspostava platforme radi transparentne objave podataka za prikaz uspješnosti provedbe javnih politika i projekata, osigurat će jačanje kapaciteta tijela nadležnih za izradu i provedbu javnih politika i projekata.

U svrhu osiguravanja učinkovitog korištenja sredstava EU, planirano je provođenje sustavnog, ciljanog i sveobuhvatnog obrazovanja svih zaposlenika koji rade u sustavu upravljanja EU fondovima na nacionalnoj, regionalnoj i/ili lokalnoj razini.

³⁸ NN 123/17

Donijet će se Zakon o jačanju kapaciteta institucionalnog okvira za provedbu fondova EU-a u RH. Tim Zakonom će se urediti uspostava sustava planiranog, ciljanog i sveobuhvatnog jačanja kapaciteta nadležnih tijela i svih zaposlenih u institucionalnom okviru za pripremu, provedbu, praćenje, izvještavanja i vrednovanje o provedbi EU fondova na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te druga pitanja važna za povećanje kapaciteta za provedbu EU fondova, u okviru Kohezijske politike. Navedeno će se urediti kroz stvaranje poticajnog okruženja za pripremu, provedbu, praćenje, izvještavanje i vrednovanje EU fondova te uspostavu sustava planiranog, ciljanog i sveobuhvatnog obrazovanja svih zaposlenih u institucionalnom okviru za provedbu EU fondova.

Provedbom niza aktivnosti koje su objedinjene u projektu naziva „Jačanje operativnih kapaciteta javne uprave u pogledu regulatornih metodologija i procesa te razvoj modela potpore inovacijama i novim poslovnim modelima“ osigurat će se uspostava učinkovitih procesa, organizacijske strukture te kompetencije javnih službenika kroz edukacije iz odgovarajućih metodologija rada za procjenu učinaka propisa na gospodarstvo. Osim kroz poboljšanje analitičkih kapaciteta u tijelima javne uprave za primjenu odgovarajućih metodoloških alata i procesa u cilju poboljšanja operativnog rada, **uspostaviti će se i odgovarajući model „regulatornog“ okruženja za složene i inovativne poslovne modele** koji će omogućiti regulatornu podršku razvoju kroz inovacije, ali i brzu prilagodbu zakonodavstva modernom i dinamičnom poslovnom okruženju radi smanjenja administrativnog opterećenja na poduzeća te unaprjeđenja kvalitete poslovnog zakonodavstva.

Cilj je osigurati jačanje i kvalitetu analitičkih kapaciteta cjelokupne javne uprave koji rade na procjeni učinaka propisa na gospodarstvo, i to uspostavom sustava stručnjaka, kao i uvođenjem novih metodologija kako bi se osigurala kvalitetna procjena učinaka propisa i održivost u izradi kvalitetnog zakonodavnog okvira.

Planira se pokrenuti izrada Programa s prijedlogom unaprjeđenja sustava naobrazbe i izobrazbe za stjecanje zvanja i stručnih osposobljenosti u unutarnjoj plovidbi prema EU standardima. Naime, u vezi s ciljevima i aktivnostima unutar mjere Jačanje kapaciteta za izradu i provedbu javnih politika i projekata, a koji su povezani sa sektorom unutarnjih plovinih puteva započet će rješavanje problema naobrazbe nautičara unutarnje plovidbe, stjecanje zvanja i stručnih osposobljenosti u unutarnjoj plovidbi te problema nedostatka stručnog kadra za rad na plovilima unutarnje plovidbe.

Jačanjem kapaciteta za izradu i provedbu javnih politika i projekata doprinosi se ostvarenju SDG-a: Cilj 8. Promovirati uključiv i održiv gospodarski rast, punu zaposlenost i dostojanstven rad za sve, na način da potiče gospodarski napredak te omogućuje provedbu ciljeva održivog razvoja kroz sustavno promoviranje razvojno orijentiranih javnih politika, Cilj 9: Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost i Cilj 16: Promicati, u svrhu održivog razvoja, miroljubiva i uključiva društva, osigurati pristup pravosuđu za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama.

Unaprjeđenje normativnog okvira borbe protiv korupcije

U cilju jačanja borbe protiv korupcije, planira se daljnje unaprjeđenje organizacije sustava i zakonodavnog okvira u prioritetnim strateškim horizontalnim i sektorskim područjima.

Aktualna Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020.³⁹ s pripadajućim trećim po redu Akcijskim planom za 2019. i 2020.⁴⁰ ulazi u svoju završnu fazu.

Radi ulaganja daljnjih napora u upravljanju korupcijskim rizicima u identificiranim

prioritetnim sektorima djelovanja, planirana je izrada novog nacionalnog strateškog okvira u području borbe protiv korupcije.

Također, u cilju unaprjeđenja zakonodavnog okvira u području borbe protiv korupcije donijet će se **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta**. Tom prilikom revidirat će se statusna pitanja u USKOK-u te regulirati statusno pravni aspekt nove kategorije tužitelja - delegirani europski tužitelji.

Donijet će se i **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji s državama članicama EU kako bi se poboljšalo uzajamno priznavanje naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje s ciljem suzbijanja aktivnosti organiziranog kriminala, korupcije i financiranja terorizma**. Zakonom će se unaprijediti proces pravosudne suradnje s državama članicama EU u području priznavanja naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje.

Planira se donošenje **Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u vlasništvu JLP(R)S-a**. Namjera je antikorupcijske mehanizme primijeniti u upravljanju imovinom JLP(R)S-a. Ciljevi, mjere i smjernice Antikorupcijskog programa bit će formulirani sukladno postavljenim ciljevima i mjerama, odnosno prepoznatim korupcijskim rizicima aktualne Strategije suzbijanja korupcije te će u akcijskim planovima pojedinih trgovačkih društava iz određenih smjernica definirati konkretne aktivnosti kojima će se postići postavljeni ciljevi.

Planirana je i **online objava izvješća o imovini pravosudnih dužnosnika (imovinskih kartica) - sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika**. Isto je potrebno radi osiguranja dostupnosti i jačanja povjerenja javnosti te jačanja integriteta, transparentnosti i sprječavanja sukoba interesa i drugih nedopuštenih utjecaja u obnašanju pravosudne dužnosti. Imovinske kartice bit će javno dostupne putem mrežne aplikacije za njihovo prikupljanje, obradu i objavu s ciljem jačanja sustava provjere imovinskih kartica pravosudnih dužnosnika.

³⁹ NN 26/15

⁴⁰ NN 48/19

Nastavno na donošenje Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti⁴¹ iz srpnja 2019., planirana je provedba aktivnosti koje će pridonijeti jačanju kapaciteta za njegovu učinkovitu i kvalitetnu provedbu odnosno ohrabrenju potencijalnih prijavitelja korupcije, nezakonitosti i drugih nepravilnosti vezanih uz obavljanje poslova kod poslodavca, a radi zaštite javnog interesa. Očekuje se da će Zakon pridonijeti jačanju pravne zaštite prijavitelja nepravilnosti i **podići javnu svijest građana o nužnosti podnošenja prijava**. Zakon predviđa široki opseg zaštite osoba, koji osim radnika u klasičnom radnom odnosu obuhvaća i druge osobe koje obavljaju poslove kod poslodavca. U tom kontekstu, uz edukativne aktivnosti koje već provodi Ministarstvo pravosuđa za provoditelje Zakona, s ciljem jačanja sudske zaštite prijavitelja nepravilnosti sukladno Zakonu, tijekom 2020. **planiraju se provoditi edukacije sudaca u programu Pravosudne akademije na temu učinkovite zaštite prijavitelja nepravilnosti**. Također, kako bi se ojačala svijest o postojećim kanalima prijavljivanja i mehanizmima zaštite prijavitelja nepravilnosti, odnosno kako bi se potaknulo građane na prijavljivanje nepravilnosti o kojima imaju saznanja, planirana je **izrada promotivnog materijala u vezi sa Zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti**.

Decentralizacija

Prepreka daljnjoj decentralizaciji su nedostatni kapaciteti JLP(R)S-a koji rezultiraju razlikom u broju i kvaliteti pruženih javnih usluga. JLP(R)S trebaju imati odgovarajuće administrativne i financijske kapacitete za kvalitetno i učinkovito pružanje usluga iz svojeg zakonom propisanog djelokruga, kao i za preuzimanje novih poslova te obavljanje decentraliziranih poslova iz nadležnosti državne uprave.

Krajnji cilj je povećati učinkovitost obavljanja poslova u JLP(R)S-u, vodeći pri tome računa o ujednačenom i ravnomjernom pružanju usluga građanima.

Radi uspostave optimalnog sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji treba biti djelotvoran i učinkovit, potrebno je prethodno utvrditi postojeće kapacitete JLP(R)S-a, kako bi se dobila jasna slika o njihovim mogućnostima za pružanje javnih usluga. Temeljem tih podataka objedinjenih u bazi podataka, **provest će se analiza indikatora za procjenu kapaciteta JLP(R)S-a** koji su neophodni za kvalitetno i učinkovito pružanje usluga, odnosno obavljanje poslova iz zakonom utvrđenog djelokruga jedinica, kao i za obavljanje decentraliziranih poslova iz nadležnosti središnje državne uprave. Na osnovi toga izvršit će se odgovarajuće **kategoriziranje jedinica sukladno utvrđenim kapacitetima**.

Digitalizacija javne uprave

Jedan od utvrđenih problema koji se negativno odražava na razinu korištenja javnih e-usluga u RH putem interneta, kao i komunikacije s tijelima javne vlasti korištenjem *online* aplikacija, predstavlja neadekvatna te neučinkovito vođena infrastruktura Informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) javne uprave.

Cilj je uspostaviti zajedničke platforme i odgovarajuće digitalne infrastrukturne servise za tijela javne uprave, kojima će se unaprijediti pružanje elektroničkih javnih usluga i smanjiti opterećenje (od regulatornih troškova i procedura) za građane i poslovne subjekte.

Sukladno Zakonu o državnoj informacijskoj infrastrukturi⁴² i Uredbi o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu⁴³ krenulo sa uspostavom Centra dijeljenih usluga (CDU) (360,76 milijuna kuna, 85% EFRR). CDU je pušten u rad krajem studenoga 2019. i time su osigurani uvjeti za racionalan i isplativ razvoj interoperabilnog IKT sustava unutar državne uprave na paradigmi „državnog oblaka“. CDU predstavlja jednu od dugoročnih mjera u

⁴¹ NN 17/19

⁴² NN 92/14

⁴³ NN 60/17

sklopu NPR-a i podrazumijeva snažnu političku obvezu zbog čega je projekt proglašen strateškim projektom Vlade. CDU-om se osigurava: standardizacija digitalnih usluga; bolja povezanost baze podataka u svim tijelima državne uprave; ekonomičnost cijelog sustava IKT-a; sigurnost pohrane podataka i centralizirano upravljanje podacima. Realizacijom ovog projekta sva tijela javnog sektora pouzdano će moći razmjenjivati informacije i dokumentaciju prema paradigmi oblaka (Clouda), s ciljem integracije 300 institucija do 2022. godine. S tim u svezi započele su pripreme za migraciju i uključivanje prvih korisnika u CDU. Tijekom 2019. u okviru projekta proveden je postupak javne nabave za 15 grupa nabave te je sklopljeno 13 ugovora (106,36 milijuna kuna). **Tijekom 2020. radit će se na povećanju broja tijela javnog sektora u CDU. Do kraja 2020. očekuje se uključivanje ukupno 100 tijela u CDU.**

S ciljem poduzimanja daljnjih napora u podupiranju i ostvarivanju započetih reformi u javnoj upravi te kako bi se pojednostavili, racionalizirali i modernizirali poslovni procesi, nastavlja se s realizacijom projekta „Uspostava jedinstvenog upravnog mjesta“ (90 milijuna kuna, 85% ESF). Uspostavljanje jedinstvenih upravnih mjesta kao fizičkih i digitalnih portala olakšat će pristup uslugama koje pružaju tijela javne uprave, jer će korisnicima na jednom mjestu biti dostupne informacije i usluge različitih tijela. Nakon uspostave prvih digitaliziranih usluga, projekt će se nastaviti provoditi uspostavljanjem 7 modula koji čine središnji informacijski sustav jedinstvenog upravnog mjesta. Minimalno 2 modula bit će uspostavljena do travnja 2021., a oni će omogućiti daljnju provedbu projekta i olakšati kreiranje novih usluga. Druga faza ovog projekta (koji će trajati do polovice 2023. godine) fokusirat će se kroz uspostavu 20 usluga. Nakon izvršene treće faze projekta kroz ovaj projekt uspostaviti će se ukupno najmanje 50 usluga.

Intenzivno se radi na projektu e-Poslovanje (50,98 milijuna kuna, 85% ESF) koji će omogućiti jedinstveni pristup elektroničkim uslugama za poslovne korisnike i preuzimanje dokumentacije na svom računalu (npr.

potrebnih dokumenata iz Porezne uprave, zdravstvenog osiguranja i mirovinskog sustava). Tijekom 2020. nastavlja se s provedbom projekta u kojem će se odvijati spajanje prvih elektroničkih usluga na uspostavljene komponente sustava e-Poslovanje, a poslovnim subjektima omogućit će se i korištenje Poslovnog korisničkog pretinca kao komponente sustava. Planirani završetak projekta je listopad 2022. godine.

Kroz e-Ovlaštenja koja će, zapravo, biti nadogradnja Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava (NIAS) u okviru e-Poslovanja, bit će podržane punomoći i zastupanja. Time će se u sustavu e-Građani omogućiti starijim članovima naših obitelji, a koji ne vole/ne žele koristiti digitalne tehnologije, da nekom članu svoje obitelji daju punomoć kako bi za njih mogli koristiti e-usluge u sustavu e-Građani.

Također se intenzivno radi i na sustavu e-Pristojbe (50,6 milijuna kuna, 85% ESF). Sustav predstavlja jednu od zajedničkih horizontalnih komponenti koja omogućava elektroničko plaćanje upravnih pristojbi i naknada, a i u kasnijim fazama omogućit će se i plaćanje ostalih tipova pristojbi (npr. sudskih, javnobilježničkih, turističkih). Tijekom 2019. sustav je uspostavljen, a tijekom 2020. naglasak će biti na uključivanju prvih elektroničkih usluga u isti. Planirani završetak projekta je listopad 2021. godine.

Započelo se i s implementacijom projekta e/m-Potpis i e/m-Pečat (22,47 milijuna kuna, 85% ESF), koji će bitno olakšati poslovanje u javnoj upravi. Ova platforma će se uspostaviti kao skup servisa za elektroničko potpisivanje i pečatiranje dokumenata koju će moći koristiti cijela javna uprava, kako bi ih mogli ugraditi u svoje e-usluge koje će biti dostupne kroz sustave e-Građani i e-Poslovanje. To do sada nije bio slučaj, jer je svaka institucija pri razvitku e-usluge morala razvijati ili naći način kako elektronički potpisivati ili pečatirati zahtjeve, odnosno akte. Na ovaj način javnoj upravi ponudit će se gotovo rješenje i olakšat će im se razvoj elektroničkih usluga. Tijekom 2020. uspostavljaju se elektroničke usluge za platformu e/m-Potpis i e/m-Pečat za potpisivanje,

pečatiranje i validaciju dokumenata koje će moći koristiti u elektroničkim uslugama tijela javnog sektora. Planirani završetak projekta je studeni 2021. godine.

Izradit će se i akcijski plan za uspostavu središnjeg sustava interoperabilnosti koristeći osnovna načela i preporuke Europskog okvira za interoperabilnost. Akcijskim planom obuhvatit će se i proces spajanja prvih 10 javnih registara na središnji sustav interoperabilnosti, čime će se omogućiti da elektroničke usluge na jednostavniji način pristupaju do podataka sadržanih u tim registrima. Kroz projekt CDU-a uspostaviti će se alat za integraciju podataka registarskih sustava (engl. *Government Service Bus - GSB*), koji će, uz ostale komponente državne informacijske infrastrukture, dugoročno omogućiti povezivanje svih registara te ubrzati razvoj kompleksnih usluga.

Nastavlja se s aktivnostima otvaranja podataka tijela javnog sektora s ciljem povećanja broja tijela koja objavljuju otvorene podatke putem Portala otvorenih podataka. U 2020. naglasak se stavlja na visoko vrijedne podatke iz sve 4 kategorije vrijednosti ekonomske, društvene, političke i vrijednosti za okoliš. Kroz dvogodišnji **projekt Prilagodba informacijskih sustava tijela javnog sektora Portalu otvorenih podataka** (6,798 milijuna kuna, 85% ESF) koji je pokrenut tijekom 2019. financirat će se novi sustav za automatizirano stvaranje portala otvorenih podataka za lokalnu upravu i manja tijela javnog sektora koja nemaju dostatna znanja i kapacitete za objavu skupova otvorenih podataka. Otvaranje podataka tijela je u javnom interesu, jer doprinosi jačanju odgovornosti, efikasnosti i transparentnosti javne uprave te stvara dodanu vrijednost, a posredno utječe i na razvoj podatkovne ekonomije.

Nastavno na ispunjene aktivnosti u implementaciji EU Uredbe o jedinstvenom digitalnom pristupniku, RH nastavlja s provedbom ove aktivnosti sukladno preuzetim rokovima iz Uredbe. Tijekom prošlog razdoblja napravljena je identifikacija nadležnih tijela za ovu temu, održane su edukacije i radionice, napravljen je akcijski

plan, kao i snimljeno stanje te su utvrđene razlike koje nadležna tijela trebaju napraviti u cilju ispunjenja implementacije Uredbe. RH će nastaviti raditi na uspostavi tehničkih i organizacijskih uvjeta za razvoj nacionalne komponente europskog jedinstvenog digitalnog pristupnika, čime će se osigurati defragmentacija informacija i uspostaviti sinergija obveznih setova informacija, procedura i usluga podrške nužnih za implementaciju Uredbe, zajednički minimalni standardi kvalitete pružanja javnih usluga te podrška nastavku digitalizacije.

Pri razvoju elektroničkih usluga tijela javnog sektora nisu imala adekvatan zajednički okvir za standardizirani pristup razvoja elektroničkih usluga, što je dovelo do različitih pristupa tijela (npr. pri gradnji korisničkog sučelja elektroničkih usluga).

S ciljem ujednačenog pristupa tijela javnog sektora usvojit će se okvir za standardizirani razvoj elektroničkih usluga. Standardizacija će omogućiti lakše snalaženje korisnika javnih elektroničkih usluga pri korištenju usluga, što posljedično treba dovesti do povećanja broja korisnika, kao i do povećanja razine korištenja digitalnih javnih usluga.

Provedbom mjera digitalizacije javne uprave grade se učinkovite, odgovorne i uključive institucije pa se na taj način ujedno doprinosi ostvarenju SDG-a: Cilj 16. Promicati, u svrhe održivog razvoja, miroljubiva i uključiva društva, osigurati pristup pravosuđu za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama.

Upravljanje kvalitetom

Cilj je povećati učinkovitost i kvalitetu javne uprave u cilju jednostavnijeg i kvalitetnijeg pružanja usluga korisnicima.

Podizanje kvalitete usluga u javnoj upravi zahtijeva, između ostalog, učinkovito upravljanje ljudskim resursima. Uspostavom novog sustava za razvoj državnog ispita osigurat će objektivniji, prikladniji i valjaniji način procjenjivanja znanja kandidata standardiziranim pisanim ispitivanjem. Sadašnjim Programom državnog stručnog ispita

nisu određena područja ispitivanja, zastupljenost ispitnih zadataka po sadržajima/područjima ispitivanja ni razine znanja potrebnog za prolaz na ispitu, stoga je rizik od neujednačenosti ispitivanja i ocjenjivanja velik. Uvođenjem specifikacija ispita pojedinih predmeta državnog ispita te ispitnih zadataka i ispitnih inačica (testova) utemeljenih na ishodima učenja, ispitivanje će se provoditi na standardiziran i objektivan način, pod istim uvjetima za sve kandidate. **Donijet će se pravilnik kojim će se urediti provođenje državnog ispita** pisanim putem, odnosno polaganje ispita **elektroničkim putem** i na središnjoj i na područnoj (regionalnoj) razini. Time će se povećati transparentnost, konzistentnost i optimizacija postupaka ispitivanja te omogućiti statistička obrada i analiza podataka za trajno ažuriranje i prilagodbu ispitnih specifikacija i ispitnih materijala. Nadalje, u svrhu povećanja kvalitete rada u javnoj upravi, potrebno je uspostaviti stručne ispite za određena upravna područja. Stoga će se **razviti ispitni katalog s ishodima učenja za novi stručni ispit za upravno postupanje** za zaposlene osobe pravnih osoba s javnim ovlastima koje vode upravni postupak i/ili rješavaju o upravnim stvarima u vezi s ovlastima koje su propisane posebnim propisima. Također će se **razviti ispitni katalog s ishodima učenja za stručni ispit za matičarstvo**, za službenike koji obavljaju poslove opće uprave u dijelu koji se odnosi na građanska stanja i matičarstvo. Provjerama znanja i vještina kandidata za obavljanje navedenih poslova polaganjem stručnih ispita poticati će se izvrsnost u državnoj odnosno javnoj službi.

Jedna od važnijih mjera jest implementacija standarda upravljanja kvalitetom u pružanju usluga javne uprave. RH će u razvoju sustava upravljanja kvalitetom koristiti Okvir za samoprocjenu (engl. *Common Assessment Framework*). U sklopu **projekta „Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH“** (40,5 milijuna kuna, 85% ESF) razvit će se mehanizmi i alati za uvođenje sustava upravljanja kvalitetom, IT sustav za podršku sustavu upravljanja kvalitetom te će se razviti kompetencije zaposlenika javne uprave za upravljanje kvalitetom.

4.1.5. Poboljšanje učinkovitosti pravosudnog sustava

Modernizacija pravosudnog sustava

S ciljem daljnjeg jačanja pravne sigurnosti i učinkovitosti pravosudnog sustava nastaviti će se rad na unaprjeđenju funkcionalizacije sustava.

Zbog utvrđenog postojanja prerestriktivnih regulatornih ograničenja koja se odnose na odvjetničku službu u RH, u okviru provedbe opće regulatorne reforme s krajnjim ciljem jačanja konkurentnosti gospodarstva, mjere koje se odnose na liberalizaciju odvjetničkih usluga uvrštene su u Prvi akcijski plan za liberalizaciju tržišta usluga iz listopada 2019. godine. U Planu je predviđeno ukupno **šest mjera koje se odnose na odvjetništvo, a provest će se odgovarajućim izmjenama i dopunama važećeg Zakona o odvjetništvu**⁴⁴. Zbog potrebe učinkovitijeg ostvarivanja slobode pružanja odvjetničkih usluga te omogućavanja lakšeg obavljanja odvjetništva u RH za odvjetnike iz država članica EU te hrvatskim odvjetnicima u RH i u državama članicama EU, planiranim izmjenama omogućit će se pružanje pravnih usluga koje uključuju i usluge savjetovanja o pravu RH unutar podružnica odvjetničkih ureda u RH. Također će se: ukinuti ograničenje mogućnosti osnivanja samo jednog ureda; uvesti će se mogućnost zasnivanja radnog odnosa jednog odvjetnika s drugim odvjetnikom koji samostalno obavlja odvjetničku djelatnost kao poslodavcem te zajedničkim odvjetničkim uredom; ukinut će se prekomjerni zahtjevi prilikom upisa u Imenik stranih odvjetnika; ukinut će se ograničenja prestanka obavljanja odvjetništva za odvjetnike koji više od šest mjeseci bez opravdanog razloga ne obavljaju odvjetničku djelatnost; preciznije će se urediti način provjere znanja o hrvatskom pravu za strane odvjetnike.

⁴⁴ NN 09/94, 117/08, 50/09, 75/09 i 18/11

Reorganizacijom mreže sudova, početkom 2019., prekršajni sudovi spojeni su s općinskim sudovima. Pri spajanju sudova za prekršajne predmete na općinskim sudovima zadržan je IT sustav za upravljanje predmetima koji je korišten na dotadašnjim prekršajnim sudovima (JCMS sustav). Radi olakšanog upravljanja sudom, jednostavnijeg praćenja poslovnih procesa i jedinstvenog načina izvješćivanja potrebno je za sve predmete na sudovima uvesti jedinstveni IT sustav (eSpis).

Potrebno je eSpis sustav nadograditi s modulima za prekršajne postupke. Rezultat će biti mogućnost praćenja svih predmeta na općinskim sudovima na jedinstveni način te lakše organiziranje rada unutar suda što će u konačnici rezultirati smanjenjem broja neriješenih predmeta na sudovima. Također, korištenje eSpisa jedan je od preduvjeta za uvođenje e-Komunikacije za prekršajne postupke kad se za to ostvare zakonske pretpostavke.

Planirano je širenje e-Komunikacije u županijske sudove i na pravne osobe. Širenjem elektroničke komunikacije dodatno će se ubrzati rad sudova kroz bržu i efikasniju dostavu sudskih pismena, osigurat će se učinkovitija naplata sudskih pristojbi, sudionici elektroničke komunikacije rasteretit će se suvišnog administriranja te će doći do dodatnih ušteda na troškovima postupka.

4.2. Povezivanje obrazovanja s tržištem rada

4.2.1. Obrazovanje i osposobljavanje u skladu s potrebama tržišta rada

Reforma općeg i strukovnog obrazovanja

Cilj je cjelovite kurikularne reforme uspostavljanje usklađenog i učinkovitog sustava odgoja i obrazovanja kroz cjelovite sadržaje i strukturne promjene.

Reforma je nužna kako bi se učenicima osiguralo korisnije i smislenije obrazovanje usklađeno njihovoj razvojnoj dobi i interesima te bliže svakodnevnom životu, odnosno obrazovanje koje će ih osposobiti za suvremeni život, svijet rada i nastavak obrazovanja i koje će roditeljima omogućiti veću uključenost u obrazovanje djece i život škole i češće povratne informacije o postignućima njihove djece, a učiteljima, nastavnicima i ostalim djelatnicima odgojno-obrazovnih ustanova osigurati osnaživanje uloge i jačanje profesionalnosti, veću autonomiju u radu, kreativniji rad, smanjenje administrativnih obveza, motiviranije učenike i smanjivanje vanjskih pritisaka.

Provedba cjelovite kurikularne reforme započela je u svim školama postupnim uvođenjem. U školskoj godini 2020./2021. novi predmetni kurikulumi uvode se u 2., 3., 6., 7. razred osnovne škole za sve nastavne predmete te u 8. razredu osnovne škole za Biologiju, Kemiju i Fiziku; a u 2. i 3. razred srednjih škola za sve nastavne predmete u gimnazijama te za Hrvatski, Engleski i Njemački jezik i Matematiku u četverogodišnjim strukovnim školama.

Tijekom 2020. planira se nastavak stručnih usavršavanja uživo i online. Kombinacijom *online* stručnog usavršavanja i edukacija uživo stvara se održiv model kontinuiranog profesionalnog razvoja odgojno-obrazovnih djelatnika. Planiran je **nastavak opremanja svih osnovnih i srednjih škola nastavnim pomagalicama** potrebnim za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda novih kurikulumu.

Projektom e-Škole: Razvoj sustava digitalno zrelih škola (II. faza) želi se postići cjelovita digitalna transformacija škola na području RH s općim ciljem doprinosa spremnosti učenika za tržište rada ili daljnjeg školovanja kroz poticanje škola za razvoj digitalne zrelosti.

Projekt e-Škole uključuje sve škole u RH te na taj način osigurava premošćivanje digitalnog jaza. Projekt će školama osigurati e-usluge i e-sadržaje, kao i IKT opremu te edukaciju nastavnika (i drugih školskih djelatnika). Projekt je uzeo u obzir rezultate pilot projekt te time osigurao da se u drugoj fazi programa e-Škole aktivnosti koncipiraju na način koji će imati bolji učinak na rad škola i veću učinkovitost po pitanju utroška financijskih i ljudskih resursa. U tijeku je izrada projekata izgradnje mreža u školama te izgradnja pasivne mrežne infrastrukture u školama. U tijeku je izrada prvog dijela digitalnih obrazovnih sadržaja, a kroz cijelo trajanje projekta **izrađivat će se preostali planirani digitalni obrazovni sadržaji.** Za škole će biti organizirane brojne edukacijske aktivnosti (uživo i dio *online* u virtualnim učionicama) sa svrhom unaprjeđenja digitalnih kompetencija školskih djelatnika.

Prema podacima Eurydice mreže, trajanje obveznog općeg obrazovanja u RH je najkraće od ukupno 43 promatrana sustava obveznog obrazovanja u Europi te obuhvaća najmanji broj nastavnih sati. Osim po godinama obrazovanja, broj nastavnih sati vrlo je nizak promatrano i po razinama obrazovanja u usporedbi s drugim promatranim sustavima. RH zaostaje za europskim prosjekom i kada se promatra broj nastavnih sati po odabranim područjima, čak i onima koja čine najveći dio kurikulumu (npr. čitanje, pisanje i književnost te matematika).

Cilj je uvođenja eksperimentalnog programa cjelodnevnog nastave smanjenje razlike u ishodima učenika uzrokovane različitim socioekonomskim uvjetima i jačanje temeljnih kompetencija povećanjem minimalnog broja obveznih nastavnih sati.

Razradit će se mogući modeli provedbe cjelodnevne nastave u prva tri razreda osnovne škole koji će se ponuditi školama koje imaju infrastrukturne kapacitete za provedbu eksperimentalnog programa. U svrhu mogućnosti uvođenja cjelodnevne nastave u sve škole, MZO je prikupio podatke o infrastrukturnim kapacitetima škola te će dogradnju i izgradnju škola koje nemaju uvjete za izvođenje nastave u jednoj smjeni prijaviti za financiranje iz fondova EU-a.

U svrhu osiguravanja kontinuiranog izvođenja nastave u nepredvidljivim okolnostima uzrokovanih pandemijom COVID-19, razradit će se model nastave na daljinu za sve osnovne i srednje škole u RH. Strateški okvir za provođenje nastave na daljinu izradit će se temeljem iskustava u školskoj godini 2019./2020., a sadržavat će razradu uloga i načina komunikacije među dionicima (učitelji, ravnatelji, učenici, roditelji, djelatnici MZO-a i resornih agencija, radiotelevizijske kuće, dobavljači opreme itd.), razradu i upute o postupcima i načinima izvođenja nastave na daljinu, postupcima vrednovanja i ocjenjivanja, provođenju vanjskog vrednovanja znanja učenika, postupcima *online* upisa, korištenje odgovarajućih platformi i IKT alata i slično.

Cilj reforme strukovnog obrazovanja jest osigurati uvjete za jačanje kvalitete strukovnih škola kroz dovršenje postupka uspostave regionalnih centara kompetentnosti, uspostavu mehanizama i alata potrebnih za osiguravanje kvalitete sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i njegovo usklađivanje s razvojnim potrebama gospodarstva i regionalnog razvoja.

U dijelu daljnjih koraka uspostave regionalnih centara kompetentnosti, planiraju se završiti natječajni postupci sufinancirani iz fondova EU-a (EFRR i ESF) i do sredine 2020. potpisati ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava s imenovanim centrima. Dugoročno gledano, u planu je daljnje širenje mreže regionalnih centara kompetentnosti i na druge prioritetne sektore, a temeljem evaluacije rada do sada imenovanih centara, primjenom istih ili sličnih proceduralnih koraka koji su primijenjeni u postupku imenovanih regionalnih centara

kompetentnosti (npr. analizom potencijala ustanova za strukovno obrazovanje za transformaciju u regionalne centre; primjenom parametara i kriterija Mreže regionalnih centara kompetentnosti vezano uz broj i distribuciju centara; temeljem gospodarske opravdanosti, intenziteta gospodarske aktivnosti pojedinih sektora) i uvažavajući usklađenost s razvojnim planovima na regionalnoj razini. S obzirom na djelokrug rada centara i uzevši u obzir činjenicu da će u svom radu usko surađivati s ključnim dionicima tržišta rada te institucijama visokog obrazovanja i znanosti, očekuje se njihov značajan doprinos osiguravanju kvalificirane radne snage i ljudskog potencijala za provedbu strateških ciljeva regionalnog razvoja RH. U svojoj punoj funkcionalnosti centri bi trebali biti generatori daljnjeg razvoja sustava strukovnog obrazovanja usmjerenog podršci gospodarskom i regionalnom razvoju. Kako bi ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje mogle primjereno odgovoriti novim i složenim okolnostima tehnološkog razvoja, promijenjenim društvenim odnosima i potrebama tržišta rada, **razvijat će se novi strukovni kurikulumi u svim sektorima s jakom poveznicom s potrebama tržišta rada** kroz izrađene standarde zanimanja i provoditi stručno usavršavanje strukovnih nastavnika kako bi se podigla kvaliteta poučavanja i učeničkih postignuća te kapacitet za provedbu reformi u strukovnom obrazovanju. Ključan element za uspješno unaprjeđenje provedbe učenja temeljenog na radu je i trajna edukacija i usavršavanje mentora kod poslodavaca.

Provedbom ove mjere ujedno se doprinosi ostvarenju SDG-a: Cilj 4. Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve.

Cjeloživotno obrazovanje

Cilj je osiguranje i unaprjeđenje sustava kvalitete u obrazovanju odraslih koji je usklađen s potrebama hrvatskog društva i gospodarstva.

Novim Zakonom o obrazovanju odraslih propisat će se nove odredbe koje će biti ključan preduvjet u postizanju navedenog cilja. Zakonom će biti definirana područja koja postojećim zakonskim rješenjem nisu obuhvaćena ili su djelomično obuhvaćena: osiguravanje kvalitete programa u obrazovanju odraslih, osiguravanje sustava kvalitete ustanova u obrazovanju odraslih, praćenje sustava obrazovanja odraslih te priznavanje neformalno i informalno stečenoga znanja.

Sredstvima iz ESF-a će se financirati izrada standarda kvalifikacija, standarda zanimanja i kurikuluma te provedba kurikuluma za osposobljavanja i usavršavanja u sustavu obrazovanja odraslih. Započet će usklađivanje sadašnjih nastavnih programa s HKO-om, što će pridonijeti povezanosti obrazovanja i tržišta rada. Nakon što je 2019. izrađen i objavljen Kurikulum za stjecanje temeljnih digitalnih, matematičkih i čitalačkih vještina, tijekom 2020. **pristupit će se izradi Kurikuluma za edukaciju andragoških radnika**, namijenjenog nastavnicima u obrazovanju odraslih koji će poučavati temeljne vještine. Kako bi implementacija Kurikuluma za stjecanje temeljnih digitalnih, matematičkih i čitalačkih vještina bila uspješna, osim educiranih andragoških radnika, ustanovama za obrazovanje odraslih i drugim dionicima koji će biti uključeni i aktivnosti usmjerenih na podizanje temeljnih vještina nisko obrazovanih osoba osigurat će se nastavni materijali, odnosno digitalni obrazovni sadržaj. U tijeku je imenovanje radne skupine koja će **izraditi novi Kurikulum za osnovno obrazovanje odraslih** čime će se sadržaji prilagoditi odraslim polaznicima te sažeti na temelju procjene potrebnih temeljnih kompetencija i vremena potrebnog za njihovo stjecanje kako bi polaznici bili u isto vrijeme osposobljeni za izlazak na tržište rada i nastavak obrazovanja.

Provedbom ove mjere ujedno se doprinosi ostvarenju SDG-a: Cilj 4. Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve.

Učinkovito i relevantno visoko obrazovanje

Budući da je izgradnja sustava kvalitete na temelju standarda kvalifikacija višegodišnji reformski proces, prethodnih godina provedeni su projekti sufinancirani iz IPA-a i ESF-a, u sklopu kojih su izrađeni prijedlozi standarda kvalifikacija (i standarda zanimanja kao alata za njihovo usklađivanje s potrebama na tržištu rada).

Prijedloge standarda kvalifikacija (i zanimanja) vrednuju nadležna sektorska vijeća, a slijedom pozitivnog vrednovanja standardi kvalifikacija (i zanimanja) bit će upisani u Registar HKO-a. Navedenim će biti omogućena njihova primjena kao ključnog alata u unaprjeđenju kvalitete i relevantnosti studijskih programa. U 2019. započela je provedba novih 26 projekata (99,61 milijuna kuna, 85% ESF) i namijenjenih izradi novih standarda u visokom obrazovanju.

S obzirom na to da postojeće stanje ukazuje na potrebu za većim intervencijama u razvoj sustava osiguravanja i unaprjeđenja kvalitete znanosti i visokog obrazovanja donijet će se Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti. U 2018. je izrađen nacrt Zakona, kojim se predlaže unaprjeđenje postupaka vanjskog vrednovanja studijskih programa koji se trebaju uskladiti sa standardima kvalifikacija iz Registra HKO-a. Tijekom 2019. nacrt je izmijenjen u konzultacijama s predstavnicima dionika te će se tijekom 2020. nastaviti s postupkom donošenja.

Cilj navedenih aktivnosti je povećati kvalitetu i relevantnost studijskih programa, unaprijediti zapošljivost studenata te doprinijeti povećanju stope zaposlenosti osoba s diplomom.

Provedbom navedene mjere doprinosi se ostvarenju SDG-a: Cilj 4. Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve.

4.3. Održivost javnih financija

4.3.1. Jačanje okvira za upravljanje javnim financijama i provedbu fiskalne konsolidacije

Unaprjeđenje fiskalnog planiranja i izvještavanja

Do donošenja DP-a za 2019. i projekcija za 2020. i 2021., Hrvatski sabor je davao suglasnost na financijske planove i izvještaje o izvršavanju financijskih planova šest izvanproračunskih korisnika državnog proračuna: HZZO, Hrvatske vode, Hrvatske ceste d.o.o., CERP, FZOEU i Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB). Obuhvat izvanproračunskih korisnika se donošenjem DP-a za 2020. i projekcijama za 2021. i 2022. povećao za još četiri trgovačka društva iz sektora prometa i to: Hrvatske autoceste d.o.o, Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., Hrvatske željeznice Infrastruktura d.o.o i Hrvatske željeznice Putnički prijevoz d.o.o.

S obzirom na povećani obuhvat izvanproračunskih korisnika na čije financijske planove i izvještaje o izvršavanju istih Hrvatski sabor daje suglasnost, cilj je modernizirati i ujednačiti način izrade i pripreme financijskih planova te izvještaja o izvršavanju izvanproračunskih korisnika, a posljedično time i poboljšati financijsko planiranje te alokaciju javnih sredstava.

Do kraja 2020. predviđa se izrada i implementacija aplikativnog rješenja za financijsko planiranje izvanproračunskih korisnika i unaprjeđenje obrade unesenih podataka. Prvo korištenje aplikacije očekuje se prilikom izrade financijskih planova izvanproračunskih korisnika za razdoblje 2021. - 2023.

Lučke uprave nad kojima osnivačka prava ima RH temeljem Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama⁴⁵ te Zakonu o plovidbi i

lukama unutarnjih voda⁴⁶ (LU Zadar, LU Rijeka, LU Ploče, LU Šibenik, LU Split, LU Dubrovnik, Javna ustanova LU Vukovar, Javna ustanova LU Osijek, Javna ustanova LU Sisak i Javna ustanova LU Slavonski Brod) imaju status neprofitnih pravnih osoba te su upisane u Registar neprofitnih organizacija. Okvir financijskog poslovanja i računovodstveni sustav lučkih uprava uređen je Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija⁴⁷.

Lučke uprave kojima je osnivač RH financiraju se iz prihoda od lučkih pristojbi, lučkih naknada, naknada od koncesija, sredstava DP te ostalih prihoda.

Odredbama Pravilnika o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna JLP(R)S-a te o načinu vođenja registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika⁴⁸, kojeg ministar financija donosi temeljem Zakona o proračunu⁴⁹, utvrđeno je kako su proračunski korisnici državnog proračuna oni korisnici čiji je osnivač RH, koji ostvaruju prihode iz DP i/ili temeljem javnih ovlasti, zakona i drugih propisa, pri čemu ti prihodi iznose 50% ili više od ukupnih prihoda te koji su navedeni u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Primjenom metodologije ESA 2010, spomenute lučke uprave razvrstane su u sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica RH, koju objavljuje Državni zavod za statistiku (DZS), u sektor opće države, odnosno podsektor središnje države. Razvrstavanje je izvršeno na temelju uvažavanja bitnih karakteristika lučkih uprava u pogledu upravljanja, financiranja i sl., a koje proizlaze iz prethodno spomenutih zakona.

⁴⁵ NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11, 56/16 i 98/19

⁴⁶ NN 109/07, 132/07, 51A/13, 152/14 i 118/18

⁴⁷ NN 121/14

⁴⁸ NN 128/09, 142/14 i 23/19

⁴⁹ NN 87/08, 136/12 i 15/15

U cilju povećanja sveobuhvatnosti DP te fiskalne transparentnosti i fiskalne discipline, DP za 2021. i projekcije za 2022. i 2023. će u okviru razdjela MMPI-a kao nadležnog ministarstva uključivati financijske planove lučkih uprava kojima je osnivač RH, izrađene sukladno odredbama Zakona o proračunu.

Proizlazi da lučke uprave i s obzirom na razvrstavanje prema metodologiji ESA 2010 i s obzirom na odredbe nacionalne metodologije za utvrđivanje proračunskog obuhvata trebaju imati status proračunskih korisnika državnog proračuna. Navedenom će prethoditi uključivanje lučkih uprava (LU Zadar, LU Rijeka, LU Ploče, LU Šibenik, LU Split, LU Dubrovnik, Javna ustanova LU Vukovar, Javna ustanova LU Osijek, Javna ustanova LU Sisak i Javna ustanova LU Slavonski Brod) u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a od 1. siječnja 2021. one će voditi proračunsko računovodstvo.

4.3.2. Poticanje demografske revitalizacije

Podizanje socijalne sigurnosti obitelji s djecom

Polazeći od nepovoljnih demografskih kretanja s kojima se RH i dalje suočava potrebno je nastaviti usmjeravati aktivnosti koje će pridonijeti osnaživanju i podupiranju obitelji te pružanju potpore skrbi o djeci.

U cilju stvaranja povoljnog i poticajnog okruženja za obitelj i mlade i poboljšanje materijalnih uvjeta mladih obitelji i njihove djece, uz sinergijsko djelovanje privatnog i javnog sektora, na infrastrukturi e-Građani razvit će se i uspostaviti IT sustav „Dječja kartica“, odnosno nova usluga e-Dječja kartica. E-Dječja kartica namijenjena je roditeljima maloljetne djece, a čije će korištenje, u suradnji s javnim i privatnim sektorom, omogućiti razne pogodnosti odnosno popuste na proizvode i usluge. Pogodnosti će se povećavati s brojem djece. Implementacijom e-Dječje kartice osigurat će se učinkovit alat za smanjenje troškova obitelji s djecom.

Podizanje kvalitete života mladih u ruralnim područjima

Negativni demografski trendovi, starenje stanovništva i manji udio mladih u općoj populaciji, preseljenje mladih u veća gradska središta i sl. dovode do pretjerane centralizacije, neravnomjernog razvoja i nejednakosti pojedinih područja. To posebno dolazi do izražaja u ruralnim krajevima gdje mladi žive u otežanim uvjetima, susrećući se s različitim problemima poput: nedovoljno razvijene komunalne i prometne infrastrukture; pristupa neformalnom obrazovanju za mlade; nedostatka i nedostupnosti usluga za mlade; nedostupnosti i lošije brzine interneta; nedostatka društvenih, kulturnih i sportskih sadržaja. Sve navedeno utječe i na slabije mogućnosti za pronalazak zaposlenja i socio-ekonomsko osamostaljivanje mladih, dovodeći ih do veće marginaliziranosti.

Stoga će se kroz financiranje programa i projekata poticati provedba aktivnosti usmjerenih na zadovoljavanje potreba mladih u ruralnim sredinama.

Cilj je stvoriti bolje preduvjete za ostanak mladih u ruralnim područjima i povratak onih koji su zbog neprilagođenosti ruralnih sredina potrebama mladih iz njih otišli u urbane sredine.

Provedbom ove mjere doprinosi se i ostvarenju SDG-a: Cilj 2. Iskorijeniti glad, postići sigurnost hrane i poboljšanu ishranu te promicati održivu poljoprivredu, Cilj 4. Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve, Cilj 10. Smanjiti nejednakosti unutar i između država i Cilj 11. Učiniti gradove i naselja uključivim, sigurnim, prilagodljivim i održivim.

4.3.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi

Integracija socijalnih naknada

Najveći broj naknada namijenjenih siromašnim i socijalno isključenim osobama te drugim osobama koje su u stanju socijalno-zaštitne potrebe osigurava se u sustavu socijalne skrbi.

Cilj je osigurati transparentan i koordinirani sustav socijalnih naknada s dostupnim podacima o vrsti i iznosu naknada po pojedinoj osobi odnosno korisniku prava iz sustava socijalne skrbi, kontinuitet praćenja socijalnih naknada koje osiguravaju lokalna i državna razina te transparentnost praćenja u svrhu pravednije raspodjele sredstava i smanjenja siromaštva.

U svrhu ostvarenja navedenog nastavljaju se aktivnosti usmjerene na uspostavu jedinstvenog sustava koji će omogućiti transparentnost podataka o socijalnim naknadama isplaćenih kako na nacionalnoj tako i na lokalnoj razini. Generiranje izvješća iz informacijskog sustava MDOMSP-a s pregledom svih socijalnih naknada koje prima osoba na jednom mjestu omogućit će uvid u socioekonomske podatke o pojedinom korisniku sustava socijalne skrbi. Stručnim radnicima će u svakom trenutku biti dostupni socioekonomski podaci, kao i podaci o prihodima korisnika i s nacionalne i s lokalne razine radi što bolje procjene njegovih potreba i statusa. Uvidom u navedene podatke i praćenjem istih moći će se napraviti procjena rizika od siromaštva i socijalne isključenosti za svakog korisnika te osigurati pravovremena intervencija i prevencija rizičnih faktora. Time se omogućuje da odabir mjera i postupaka usmjerenih poboljšanju položaja korisnika sustava bude bolje ciljan i svrhovit.

Također, provodit će se aktivnosti vezane uz jačanje kapaciteta službenika JLP(R)S-a i MDOMSP-a kako bi se povećala kvaliteta prikupljenih podataka temeljem kojih se generiraju izvješća o socijalnim naknadama za svaki JLP(R)S. Kvalitetna će analiza podataka omogućiti postizanje učinkovitijeg i pravednijeg sustava socijalne zaštite koji će se moći bolje

usmjeriti na potrebite te osigurati veći obuhvat osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

Unaprjeđenje socijalnih usluga

Formalna dugotrajna skrb u RH je nedovoljno razvijena i fragmentirana između zdravstvenih ustanova i ustanova socijalne skrbi. Na navedeno ukazuje podatak da u RH samo 13% osoba ovisnih o tuđoj pomoći prima usluge institucionalne skrbi i 14% formalne skrbi u kući (prosjeck EU-a je 23% i 31%). S druge strane, veliki dio osoba ovisnih o tuđoj pomoći, čak 72%, prima neki oblik naknade (OECD, 2019).

U svrhu poboljšanja dostupnosti, pristupačnosti, priuštivosti i kvalitete socijalnih usluga za starije osobe te usklađivanja obiteljskog i poslovnog života osoba koje brinu za starije osobe potrebno je unaprijediti sustav socijalnih usluga za starije osobe, potaknuti razvoj novih i inovativnih usluga s naglaskom na razvoj usluga u zajednici i usluga u kući. U tu svrhu provodi se projekt „Formalni i neformalni oblici skrbi za starije osobe“ (220.000 eura, SRSP) koji obuhvaća istraživanje čiji nalazi će poslužiti kao podloga za unaprjeđenje skrbi i uvođenje novih usluga namijenjenih starijim osobama. Projekt će rezultirati preporukama o najprihvatljivijim oblicima usluga za starije osobe, stručnoj i ekonomskoj opravdanosti predloženih oblika skrbi te načinima i uvjetima ostvarivanja predloženih oblika skrbi.

Cilj je pružiti primjerenu institucionalnu i izvaninstitucionalnu skrb za starije građane, primjenom inovativnih usluga koje će ciljano odgovoriti na nove socijalne rizike, na ujednačen način za cijelo područje države.

Kako bi se poboljšala dostupnost priuštivih i kvalitetnih socijalnih usluga potrebno je standardizirati način definiranja cijena socijalnih usluga. Postojeći način definiranja cijena socijalnih usluga je nestandardiziran te nije razvidna detaljna struktura rashoda poslovanja pružatelja usluga (materijalnih rashoda i troškova rada) i nije moguće utvrditi je li svaki rashod opravdan i realan u odnosu na propise kojima se regulira obavljanje

djelatnosti socijalne skrbi. Stoga je pokrenut projekt „Razvoj metodologije za izračun cijena socijalnih usluga“ (300.000 eura, SRSP) u okviru kojeg će se izraditi jedinstvena metodologije za izračun cijena socijalnih usluga, a koja će poslužiti kao podloga za donošenje podzakonskog propisa koji će se odnositi na sve pružatelje u sustavu socijalne skrbi, neovisno o pravnom statusu i/ili osnivaču.

Cilj je uspostaviti jednaki status korisnika socijalnih usluga neovisno o vrsti i statusu pružatelja usluga, jednaki pristup prema svim pružateljima socijalnih usluga te postizanje cijene koja prati kvalitetu pružene usluge.

4.3.4. Osiguranje financijske stabilnosti, održivosti i kvalitete zdravstvenog sustava

Unaprjeđenje učinkovitosti upravljanja u sustavu zdravstva

U zdravstvenom sustavu neprestano se prikuplja velika količina zdravstvenih podataka. Međutim, ti se podaci ne upotrebljavaju redovito kao podloga za donošenje odluka o unaprjeđenju učinkovitosti, kvalitete i djelotvornosti zdravstvene zaštite. Djelotvorno upravljanje zdravstvenim podacima, uz korištenje inovativnih (digitalnih) tehnologija, osigurat će kvalitetne, dobro strukturirane, standardizirane i sigurne podatke kao osnovu za daljnji razvoj zdravstvenih usluga i postizanje društvene solidarnosti.

Cilj hrvatskog e-zdravstva je unaprijediti upravljačke kapacitete pomoću djelotvornije upotrebe podataka u cilju upravljanja zdravstvenim sustavom.

Potrebno je uspostaviti strukture, procese i postupke za uvođenje podatkovne analize i izvještavanja u postojeće prakse donošenja odluka i politika na razini pružatelja zdravstvenih usluga, platitelja i donositelja politika. U sustav treba ugraditi algoritme s pomoću kojih će se prethodno odabrani zdravstveni podaci automatski pretvoriti u zdravstvene informacije na temelju kojih će se donositi ključne odluke. Zdravstveni sustav

suočen je s izazovima koji zahtijevaju intenziviranje prilagodbe zdravstvenog sustava realnim potrebama stanovništva.

Stoga je potrebno: **uspostaviti nacionalni sustav upravljanja zdravstvenim informacijama;** redovito primjenjivati izvještajne alate o zdravlju stanovništva kao podlogu za ciljne aktivnosti prevencije i zbrinjavanja bolesti; izgraditi nacionalne kapacitete za podatkovnu analitiku; uključujući integriranje sučelja pružatelja zdravstvenih usluga i pacijenata s postojećim infrastrukturama i praksama; izgraditi nacionalne kapacitete za primjenu umjetne inteligencije i računarstva visokih performansi uz podizanje razine kibernetičke sigurnosti e-zdravstva i naprednih digitalnih vještina kod zdravstvenih djelatnika, ali i pacijenata.

Cilj je racionalizirati bolnički zdravstveni sustav kako bi se optimizirala zdravstvena zaštita te smanjila prekomjerna potrošnja. Stoga je neophodna prilagodba hrvatskih bolnica suvremenim trendovima u medicini, uz jačanje kontrole zdravstvene i financijske učinkovitosti.

Nacionalnim planom razvoja kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica, klinika i općih bolnica u RH od 2018. do 2020.⁵⁰ definirane su, između ostalog, aktivnosti vezano uz provedbu načela funkcionalne integracije bolnica. Funkcionalna integracija bolnica započela je 2015., a nastavljena je tijekom 2017. i 2018.

U narednom razdoblju nastavlja se sa procesom funkcionalne integracije bolnica. Svrha je poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite i racionalnije korištenje svih resursa bolničkog zdravstvenog sustava (radnici, oprema, prostor), jer se koncentracijom medicinskog osoblja i opreme na jednom mjestu provodi učinkovitija zdravstvena skrb. Funkcionalno spojene bolnice zadržavaju četiri osnovne djelatnosti (ginekologija i opstetricija, pedijatrija, opća interna medicina i kirurgija) dok se ovisno o konkretnim potrebama, ostale

⁵⁰ <https://bit.ly/3aAyx00>

djelatnosti koncentriraju u pojedinim bolnicama u odgovarajućim modalitetima. Uz pomoć Svjetske banke angažirani su vanjski stručnjaci (konzultanti) koji su ocijenili do sada provedenu funkcionalnu integraciju i dali preporuke i smjernice za spajanje preostalih općih bolnica. Novi Zakon o zdravstvenoj zaštiti⁵¹ definira i načelo funkcionalne integracije kao jedno od načela zdravstvenog sustava čime se osigurava pravna implementacija i održivost mjere. Funkcionalna integracija kao jedna od mjera NPR-a ima planiran rok provedbe travanj 2021., međutim radi se o procesu koji je kontinuiran i višegodišnji kako je definirano i u Nacionalnom planom razvoja kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica, klinika i općih bolnica u RH od 2018. do 2020. godine.

Iako u ovogodišnjem NPR-u nije iskazana aktivnost objedinjene nabave, treba napomenuti da se nastavlja politika Vlade o postizanju najbolje vrijednosti za uložena financijska sredstva na način da se u provođenje mjera štednje aktivno uključe svi subjekti u društvu te da Ministarstvo zdravstva (MZ) s javnim ustanovama/ zdravstvenim ustanovama zajednički provodi postupke nabave uz poštivanje načela javne nabave na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu i ekonomično trošenje sredstava. Kao rezultat provođenja zajedničkih postupaka javne nabave do sada su provedeni postupci javne nabave za 5 nabavnih kategorija temeljem kojih su sklopljeni Okvirni sporazumi za 554 grupe, u ukupnoj vrijednosti od preko 1,2 milijardi kuna.

Vežano uz srednjoročnu i dugoročnu financijsku održivost zdravstvenog sustava prostor za rast prihoda je ograničen i nastaju povećani izdaci za zdravstvo zbog promjena u potrebama za zdravstvenom zaštitom, porasta troškova rada te očekivanja javnosti i tehnologije.

Potrebno je provesti analitičku studiju i izračunati troškove glavnih neučinkovitosti u sustavu zdravstva, izvršiti komparativnu analizu glavnih neučinkovitih varijabli s projekcijom na granicu učinkovitosti efikasnih zdravstvenih EU sustava (Švedska, Francuska, Njemačka), predložiti rješenja i izraditi akcijski plan provedbe rješenja s procjenom utjecaja i neprestanim praćenjem. Također je potrebno razmotriti raspodjelu sredstava između različitih razina zdravstvene zaštite i usluga radi utvrđivanja prioritarnih ekonomičnih razina zdravstvene zaštite i usluga (primarna zdravstvena zaštita, preventivne aktivnosti) i razina na kojima se mogu ostvariti uštede. Imajući u vidu postizanje održivih ciljeva zdravstvenog sustava, MZ je poduzeo nekoliko inicijativa koje su usmjerene na održavanje fiskalne ravnoteže te postizanje financijske stabilnosti ustanova. Tako su primjerice provedeni pilot projekti funkcionalne integracije bolnica te je pojačana komunikacija ministarstva s donositeljima odluka unutar zdravstvenih ustanova na mjesečnoj razini. Nadalje, za provedbu značajnijih kapitalnih investicija zahtijeva se donošenje odluka na temelju izračuna ukupnih životnih troškova i rizika te je izvršeno poduzimanje postupovnih radnji vezanih za praćenje ukupnih i dospjelih obveza zdravstvenih ustanova.

⁵¹ NN 100/18 i 125/19

5. Mjere za postizanje ciljeva strategije Europa 2020.

U odnosu na ciljeve strategije Europa 2020. tablicom u nastavku daje se prikaz posljednjih dostupnih vrijednosti u vezi s postizanjem nacionalnih ciljeva RH.

Tablica 4 | Napredak u postizanju nacionalnih ciljeva u vezi sa strategijom Europa 2020.

Pokazatelji	Cilj EU	Cilj RH	Postignute vrijednosti za RH						
			2008.	2012.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Stopa zaposlenosti u dobi 20 do 64 godina, %	75	65,2	64,9	58,1	60,6	61,4	63,6	65,2	67,6% **
Ulaganje u istraživanje i razvoj, udio u BDP-u, %	3	1,4	0,89	0,75	0,84	0,86	0,86	0,97	*
Smanjenje emisije stakleničkih plinova u odnosu na 1990. godinu, %	20 (30)	maksimalno povećanje 11% u odnosu na 2005. za sektore izvan sustava ETS-a	96,32	81,12	76,04	76,53	78,72	*	*
Povećanje udjela obnovljivih izvora energije u konačnoj potrošnji energije, %	20	20	21,99	26,76	28,97	28,27	27,28	28,02	*
Povećanje energetske učinkovitosti, %***	20	20		12,32					
Primarna potrošnja energije, MTOE	/	11,15 (10,71)	9,2	8,00	7,96	8,05	8,33	8,18	*
Konačna potrošnja energije, MTOE	/	7,0 (6,96)	7,40	6,66	6,59	6,64	6,92	6,85	*
Rano napuštanje školovanja, %	10	4	4,4	5,1	2,8	2,8	3,1	3,3	3,1
Postotak stanovništva s terciarnim obrazovanjem u dobi od 30 do 34 godine, %	40	35	18,5	23,1	30,8	29,3	28,7	34,1	34,3
Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti (udio u ukupnom stanovništvu, %)	20 milijuna ljudi manje u riziku od siromaštva	150.000 ljudi manje u riziku od siromaštva	23,7	32,6	29,1	27,9	26,4	24,8	*

* Podaci nisu dostupni.

** III. tromjesečje 2019.

*** Prati se kroz primarnu i konačnu potrošnju energije.

Izvor: Eurostat⁵²

⁵² <https://bit.ly/2QqyEUY>

5.1. Zapošljavanje

Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja

Cilj mjera aktivne politike zapošljavanja jest i dalje poticati zapošljavanje i samozapošljavanje nezaposlenih osoba.

Prema posljednjim dostupnim podacima Eurostata stopa zaposlenosti stanovništva (20-64) povećala se s 66,3% u trećem kvartalu 2018. na 67,6% u istom kvartalu 2019. godine. U istom razdoblju stopa nezaposlenosti (20-64) smanjila se s 6,9% na 5,3%. U evidenciji HZZ-a, prosječno je tijekom 2019. bilo 128.650 nezaposlenih osoba što je u odnosu na 2018. 24.892 nezaposlene osobe manje, odnosno smanjenje od 16,2%.

Tablica 5 | Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja u 2019.

Mjera	Novo-uključeni do 31.12.2019.	Ukupni korisnici tijekom 2019.
Potpore za zapošljavanje	6.783	13.280
Potpore za stjecanje prvog radnog iskustva (pripravništvo)	1.951	3.974
Potpore za usavršavanje	996	1.221
Potpore za samozapošljavanje	8.723	15.069
Obrazovanje nezaposlenih	3.359	6.035
Osposobljavanje na radnom mjestu	578	759
Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa	3.381	9.280
Osposobljavanje za stjecanje odgovarajućeg radnog iskustva 30+	60	180
Javni rad	3.366	7.118
Potpore za očuvanje radnih mjesta	2.446	2.446
Stalni sezonac	5.283	7.534
UKUPNO	36.926	66.896

Izvor: HZZ

Od 2019. mjere aktivne politike zapošljavanja su dodatno financijski osnažene te usmjerene na poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja.

Mjere je koristilo gotovo 67.000 nezaposlenih osoba, od čega je 36.926 novouključenih korisnika.

Krajem prosinca 2019. Upravno vijeće HZZ-a usvojilo je nove uvjete i kriterije za provedbu mjera za 2020. godinu.

U novom ciklusu mjera, **naglasak će biti na mjerama koje za cilj imaju zapošljavanje putem ugovora o radu te mjerama koje imaju obrazovnu komponentu** te je stoga ukinuta mjera SOR-a. Navedeno će osigurati osobama sva prava i prednosti koje nosi ugovor o radu u odnosu na dosadašnju mjeru SOR-a. To se prije svega odnosi na plaću sukladno razini obrazovanja i složenosti poslova koje osoba obavlja, materijalna i druga prava iz kolektivnog ugovora, a sve to osigurava ekonomsku i socijalnu sigurnost. Također je **dodatno unaprijeđena mjera samozapošljavanja** te su uvedene tri vrste potpore s obzirom na stupanj razvijenosti područja u kojem osoba ima prebivalište i u kojem otvara poslovni subjekt. Na taj način potiče se ravnomjerni razvoj svih krajeva RH. U 2016. iznos potpore za samozapošljavanje je bio 25.000 kuna, dok je u 2020. taj iznos povećan na 75.000 do 100.000 kuna ovisno o stupnju razvijenosti područja. Ujedno, ukoliko se mjera kombinira s osposobljavanjem na radnom mjestu, maksimalni intenzitet potpore za samozapošljavanje iznosi do 110.000 kuna odnosno u slučaju osnivanja zadruge i zapošljavanja u zadruzi do 320.000 kuna. Posebna pozornost usmjerena je i na **mjere obrazovanja**. Osim kroz mjere aktivne politike zapošljavanja, obrazovanje se provodi kroz niz različitih projekata na lokalnoj razini koji omogućuju uključivanje nezaposlenih osoba u obrazovanje radi stjecanja vještina potrebnih na tržištu rada, kao što je primjerice obrazovanje u sklopu projekta „Zaželi“ koji je financiran sredstvima ESF-a te za koji je do sad utrošeno 9,1 milijuna kuna. U 2019., u suradnji s partnerskim organizacijama u različite obrazovne programe uključeno je 3.456 osoba, odnosno u sve mjere i projekte obrazovanja ukupno je uključeno 6.815 osoba.

Od 2020. mjere aktivne politike zapošljavanja obuhvaćaju i dvije nove podmjere: obrazovanje za završetak osnovne škole i stjecanje prvog zanimanja te obrazovanje zaposlenih osoba. Uključivanje osoba u obrazovanje za završetak osnovne škole i stjecanje prve kvalifikacije je iznimno važno, jer

se time osigurava potrebna radna snaga, a ujedno se stvaraju preduvjeti za podizanje razine obrazovanja i stručnosti radne snage. Naime, broj osoba bez osnovnog obrazovanja nije zanemariv. U evidenciji nezaposlenih u 2019. prosječno je bilo 128.650 osoba, a od toga bez škole i s nezavršenom osnovnom školom – 8.087 ili 6,3%. Istovremeno poslodavci iz djelatnosti građevine, ugostiteljstva i turizma, trgovine, poljoprivrede traže sve više osoba koje bi obavljale poslove radnih mjesta za koje je potrebna minimalno osnovna škola i polukvalifikacija, odnosno pomoćno zanimanje. Zaposlene osobe imaju manje prilika za podizanje svoje razine stručnosti i kvalificiranosti bilo promjenom zanimanja, dodatnim usavršavanjem ili osposobljavanjem. Ovom mjerom se zaposlenim osobama omogućava stjecanje željenih kompetencija i kvalificiranost koja će im omogućiti bolje plaćena radna mjesta ili prelazak u poduzetničke vode.

Sve navedene aktivnosti su u skladu s SDG-om: Cilj 8. Promicati kontinuiran, uključivi održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve.

5.2. Istraživanje i razvoj

Jačanje nacionalnog inovacijskog sustava i inovacijskog potencijala gospodarstva

Prema podacima Eurostata udio ukupnog izdvajanja za istraživanje i razvoj u BDP-u RH u 2018. iznosio je 0,97%⁵³, dok je cilj RH dostići razinu od 1,4% do 2020., uvažavajući ekonomske i fiskalne mogućnosti i dodatne izvore financiranja iz ESIF-a. Prema izvješću EK-a u vezi s Europskim pregledom inovacija 2019. (engl. *European Innovation Scoreboard 2019*), RH je zbog nedostatka visokotehnoloških, inovativnih izvoznih proizvoda i usluga u zaostatku za drugim zemljama članicama. Zbog lošijih pokazatelja vezanih uz inovacijsko okruženje i atraktivnost istraživačkog sustava i malog udjela ulaganja poslovnog sektora u istraživanje i razvoj te nisku razinu rizičnog kapitala, pozicionirana je tek na 26. mjestu ljestvice (zemalja EU-a) svrstavajući se time u umjerene inovatore.

Stvoreni su preduvjeti za prevladavanje rascjepkanosti inovacijskog lanca vrijednosti i jaza između znanstveno-istraživačkog i poslovnog sektora, kontinuiranu provedbu procesa poduzetničkog otkrivanja te učinkovito funkcioniranje sustava, odnosno njegovu dugoročnu održivost.

Navedeno je ostvareno uspostavljanje Nacionalnog inovacijskog vijeća (NIV)⁵⁴ kao krovnog tijela nacionalnog inovacijskog sustava koje je ujedno nadležno i za koordinaciju Strategije pametne specijalizacije RH za razdoblje od 2016. do 2020. (S3)⁵⁵ te Inovacijskog vijeća za industriju RH i tematskih inovacijskih vijeća uspostavljenih po tematskim prioritetnim područjima S3 (u skladu s modelom trostruke uzvojnice). NIV je na dosad održanim sjednicama usvojio Akcijski plan provedbe S3 za 2019. i 2020. i Plan vrednovanja S3. Na sjednicama Vijeća podnose se izvješća o radu Inovacijskog vijeća za

⁵³ Privremeni podatak Eurostata.

⁵⁴ Odluka Vlade iz srpnja 2018.

⁵⁵ NN 32/16

industriju, a prezentirano je i Izvješće o provedbi Strategije poticanja inovacija. Također se prezentiraju primjeri projekata istraživanja, razvoja i inovacija čime se ostvaruje izravan kontakt (dijalog) NIV-a s uključenim dionicima. U tematskim inovacijskim vijećima je zastupljeno oko 70% predstavnika poslovnog sektora, ponajviše predstavnika malih i srednjih poduzeća, oko 20% je predstavnika znanstveno-istraživačke zajednice, a 10% predstavnika tijela javne vlasti. Temeljem objavljenih javnih poziva u 2019. prikupljeno je 300 projektnih ideja (više od 5 milijardi kuna), od kojih je pozitivnu ocjenu relevantnosti dobilo 210 projektnih ideja (70%). S ciljem pronalaska potencijalnih investitora te uspostave novih ili proširenja postojećih poslovnih partnerstava, pojedine projektne ideje predstavljene su u listopadu 2019. na konferenciji Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta „Hrvatska – mjesto za inovacije i pametne investicije“.

Zakonom o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte⁵⁶ i Pravilnikom o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte⁵⁷ stvorene su pretpostavke za povećanje ulaganja privatnog sektora u istraživanje i razvoj i povećanje broja poduzetnika koji ulažu u istraživanje i razvoj te poticanje suradnje poduzetnika sa organizacijama za istraživanje i širenje znanja na istraživačko-razvojn timer projektima.

Vrsta potpore koja je predviđena Zakonom jest **porezna olakšica za istraživačko-razvojne projekte** koji pripadaju u kategorije temeljnog istraživanja, industrijskog istraživanja, eksperimentalnog razvoja ili za studije izvedivosti za istraživačko-razvojne projekte. Potpora se ostvaruje kao pravo na dodatno umanjenje osnovice poreza na dobit, odnosno poreza na dohodak za opravdane troškove. Iznosi poreznih olakšica su od 50.000 eura u kunsjoj protuvrijednosti za studije izvedivosti do 300.000 eura u kunsjoj protuvrijednosti za temeljna istraživanja. Porezne olakšice mogu se povećavati u slučaju kada više od 50% troškova

istraživanja na temelju ugovora, znanja i patenata poduzetnik ugovori sa znanstvenim organizacijama. Tada je riječ o iznosima od 7,5 milijuna eura za studije izvedivosti do 40 milijuna eura za temeljna istraživanja. Ova mjera prepoznaje nepovoljnu situaciju malih i srednjih poduzeća na tržištu, kao i veliki razvojni potencijal suradnje znanstveno-istraživačkih institucija s gospodarskim sektorom. Mjere potpore iz Zakona se provode i poduzetnici mogu prijavljivati svoje projekte. Zaprimito je 46 prijava (ukupna vrijednost projekata 549,8 milijuna kuna) od čega je izdano 19 Potvrda o statusu korisnika potpore (ukupna vrijednost projekata 156,8 milijuna kuna). Vrijednost odobrene potpore 21,1 milijuna kuna.

Korist od potpore za istraživačko-razvojne projekte za poduzeća jest olakšano poslovanje tijekom procesa razvoja ideje u novi proizvod, uslugu ili proces i poticanje istraživačko-inovacijskih aktivnosti te dugoročnije gledano, stvaranje pretpostavki za uspješnije poslovanje, odnosno povećanje njihove konkurentnosti na globalnom tržištu i povećanje izvoza.

Program provjere inovativnog koncepta (PoC) koji provodi MINGPO u suradnji s HAMAG BICRO-om osigurava podršku inovacijama u najranijoj fazi istraživanja kako bi se osigurao pretkomercijalni kapital za tehničku i komercijalnu provjeru inovativnog koncepta. Provjera inovativnog koncepta potrebna je kako bi se pružili dokazi da su novi proces ili tehnologija ostvarivi i da potencijalno mogu imati komercijalnu primjenu. Kroz provedbu PoC projekta dobiva se odgovor na pitanje može li se ideja/predloženo rješenje izraditi i hoće li kao takvo funkcionirati. Za poduzeća koja traže ulagače uspješna provjera inovativnog koncepta daje potencijalnim ulagačima sigurnost da je prototip ili proces daljnjeg razvoja tehnički izvediv, na taj način pomažući poduzeću u privlačenju klijenata i ulagača. Zaprimito je 157 prijava, a nakon provedene pune evaluacije projektnih prijava, odobrene su potpore za 83 inovativna projekta vrijedna 48,5 milijuna kuna (od toga 32,6 milijuna kuna bespovratna sredstva potpore). U tijeku je provedba projekata od strane korisnika.

⁵⁶ NN 64/18

⁵⁷ NN 9/19

Uspostavit će se Europski centar za inovacije, napredne tehnologije i razvoj vještina (ECINTV), koji će, kroz triple helix pristup omogućiti inovativan razvoj u svim gospodarskim sektorima.

Naime, uslijed izazova digitalizacije u RH, uvidjela se potreba za uspostavom one-stop-shop ustanove čije će usluge stvoriti preduvjete za digitalnu transformaciju gospodarstva, te pristup najnovijem znanju, stručnosti i tehnologiji za testiranje i eksperimentiranje s digitalnim inovacijama, kao i cjeloživotno učenje za razvoj digitalnog i poduzetnički pismenog društva koje je temelj održivog i uravnoteženog razvoja RH. Jedna od uloga ECINTV-a je umrežavanje svih dionika poduzetničkog ekosustava, a posebice dionika u području digitalnih tehnologija. Druga važna uloga ECINTV-a je podizanje svijesti i edukacija mikro poduzeća i MSP-ova, ali i svih gospodarskih subjekata i cijeloga društva, o važnosti digitalne transformacije za razvoj gospodarstva i društva u cjelini. Očekuje se da će se ECINTV etablirati i potvrditi kao platforma putem koje će se surađivati, educirati i razmjenjivati informacije o pitanjima relevantnim za razvoj u području inovacija, umjetne inteligencije i tehnološkog razvoja ostvarujući sinergijski učinak na prostoru RH, ali i šire. Kroz ECINTV omogućit će se pristup ključnim tehnologijama kao što su umjetna inteligencija, robotika, fotonika, računalstvo visokih performansi (HPC), analiza podataka, simulacija, *Internet of Things*, lanci blokova, autonomni uređaji, kiberfizički sustavi, kibernetička sigurnost te mnoge druge tehnologije. ECINTV će djelovati kao digitalno inovacijski centar (DIH) koji će kroz međusektorsko i multidisciplinarno partnerstvo pružati usluge širokog spektra, potrebne za razvoj digitalnih vještina i digitalnu transformaciju MSP-ova i javne uprave te umrežavati postojeće DIH-ove na nacionalnoj razini i nadopunjavati njihov rad, pružanjem onih usluga koje postojeći DIH-ovi ne obuhvaćaju. Očekuje se da će ECINTV započeti s provedbama svojih aktivnosti do kraja 2020. godine.

Uspostavom ECINTV-a želi se doprinijeti politikama Vlade za zadržavanje visokostručne, visokoobrazovane i konkurentne radne snage te stvaranju poticajnog okruženja za razvoj poduzetništva i start-upova.

Provedba ove mjere doprinosi ostvarenju SDG-a: Cilj 9. Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promovirati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost UN Agende 2030.

Jačanje ljudskih potencijala i sustava znanosti i tehnologije kroz povezivanje s gospodarstvom

Hrvatskoj zakladi za znanost (HRZZ) u 2018. je iz sredstava ESF-a kroz 5,5 godina dodijeljen 81 milijun kuna za provedbu operacije „Projekt razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti“ s ciljem povećanja broja mladih istraživača kroz njihovo zapošljavanje u ustanovama u sustavu znanosti i visokog obrazovanja.

Na ovaj su način do kraja 2019. sklopljeni ugovori o radu sa 162 doktoranda na razdoblje od četiri godine. U 2019. je također zaposleno i 176 doktoranada temeljem natječaja provedenog u 2018., a koji se financiraju iz sredstava DP-a.

HRZZ je krajem 2019. proveo i novi natječaj za zapošljavanje mladih znanstvenika putem „Projekta razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti“ (sredstva DP). U ustanovama u sustavu znanosti i visokog obrazovanja planira se zaposliti oko 200 doktoranada, s početkom rada sredinom 2020. godine. Navedenim će se provedba ovog dijela aktivnosti, što se planiranja u NPR-u tiče, smatrati završenom.

Tijekom 2020. izravnom će se dodjelom iz financijskih sredstava ESF-a HRZZ-u odobriti ukupno 81 milijun kuna za provedbu operacije „Program razvoja karijera mladih znanstvenika – poslijedoktoranada“. Omogućit će se zapošljavanje dodatnih 100 mladih istraživača – poslijedoktoranada s ciljem poticanja razvoja njihove rane istraživačke karijere i znanstvenog usavršavanja na poslijedoktorskoj poziciji.

Cilj je potaknuti jačanje stabilnog programa financiranja razvoja karijera poslijedoktoranada koji žele sudjelovati u znanstveno-istraživačkom radu te svoju karijeru usmjeriti prema vrhunskoj znanosti, bilo u kompetitivnim istraživanjima, bilo u gospodarskom sektoru, kao i potaknuti njihovu mobilnost i uključivanje u domaće i međunarodne mreže i programe s ciljem stvaranja međunarodno prepoznatljivih voditelja istraživačkih grupa u hrvatskom znanstveno-istraživačkom prostoru.

Sufinancirat će se ona sveučilišta u RH koja žele osnovati ili koja su već osnovala doktorske škole na sveučilišnoj institucijskoj razini. Razvijena europska sveučilišta već dugi niz godina osnivaju doktorske škole kao najvažniji korak u preobrazbi doktorske izobrazbe s ciljem povećanja istraživačkih i nastavnih kapaciteta, ujednačavanja kriterija, poticanja interdisciplinarnosti, povećanja međunarodne prepoznatljivosti u znanstvenome ili umjetničome istraživanju i veće ekonomičnosti doktorske izobrazbe na sveučilištima. Dok u drugim članicama EU više od 80% sveučilišta danas ima doktorske škole, u RH se kasni s njihovim osnivanjem na institucijskoj razini. Ovom pilot mjerom bi se do kraja 2020. (i kasnije kontinuirano) kroz javni poziv **davala potpora za provođenje redovnih aktivnosti doktorskih škola** kao što su: organizacija seminara i radionica za stjecanje generičkih vještina doktoranada te mentorskih radionica, razvoj karijere doktoranada, suradnja s drugim doktorskim studijima i školama u zemlji i inozemstvu te priprema natječajnih i drugih dokumenata za osiguranje novih izvora financiranja doktorske škole u zemlji i inozemstvu. Odabir doktorskih škola za koje će se omogućiti financiranje provest će se na temelju kompetitivnog javno objavljenog natječaja kojeg će objaviti MZO.

Cilj je potaknuti sveučilišta u RH da moderniziraju svoje doktorsko obrazovanje te da se na taj način poveća kvaliteta znanstveno-istraživačke komponente sveučilišta i međunarodna prepoznatljivost dokorskog obrazovanja koje se provodi u RH.

Temeljem sporazuma o suradnji RH i Europske svemirske agencije (ESA) (iz 2018.), s ciljem suradnje u provedbi obrazovnih, istraživačkih i razvojnih projekata u području svemira i svemirskih tehnologija u 2020. se očekuje provedba prvog poziva ESA-e namijenjenog isključivo hrvatskim znanstvenicima i tvrtkama.

To će biti i prvi korak prema potpisivanju Plana za europske države sudionice (PECS) s ESA-om. Područje istraživanja svemira i razvoja svemirskih tehnologija predstavlja danas, a i u sljedećim desetljećima, jedno od područja najvećeg ulaganja u znanost i gospodarstvo. RH pritom kasni u mnogim segmentima praćenja politika i strategija te suradnje s različitim agencijama u tom području, a ni gospodarski subjekti ni akademska zajednica nisu zadovoljavajuće aktivni kada je u pitanju provedba projekata u sklopu Programa za istraživanje i razvoj Obzor 2020 u području svemira. U sklopu suradnje s ESA-om nužno je nastaviti aktivnosti na polju sustava podrške start-up i spin-off kompanijama u ovome području. Samo u početnoj fazi pristupanja ESA-i RH će plaćati 8 milijuna eura unutar 5 godina koji su namijenjeni isključivo gospodarskim i znanstvenim subjektima u RH s ciljem stjecanja znanja i kompetencija te pružanja poslovne, financijske i tehničke podrške.

Uspostavit će se i Međuresorno tijelo za međuresornu suradnju u području svemira i svemirskih tehnologija. Navedeno je potrebno radi uspostave koordinacije s ESA-om, ali i koordinacije nadležnih tijela i agencija na razini RH u području aktivnosti vezanih uz EU programe, uspostave aktivnih odnosa s tijelima i agencijama EK te međunarodnim agencijama koje djeluju u području svemira.

Cilj je aktivno promicanje mogućnosti i uključivanje hrvatskih gospodarstvenika i istraživača u međunarodne organizacije u području svemira, a kojih je RH član ili će to tek postati.

Planira se donošenje novog Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Potrebno je uskladiti zakonsku regulativu s novim smjerovima javnih politika i potrebama suvremenog sustava znanosti i visokog obrazovanja te doprinijeti povećanju ukupnog izdvajanja za istraživanje i razvoj.

Cilj je utjecati na povećanje kompetitivnosti javnih znanstvenih organizacija i javnih sveučilišta, osiguranje učinkovitog i razvojno poticajnog sustava financiranja javnih znanstvenih organizacija i javnih sveučilišta, povećanje kvalitete studija na svim razinama visokog obrazovanja, stvaranje poticajnijeg okruženja za sudjelovanje znanstvenika u međunarodnim znanstvenim kompetitivnim projektima, poticanje mobilnosti znanstvenika te uvođenje načela odgovornosti u znanosti i visokom obrazovanju.

Radi ujednačavanja kriterija osnivanja i daljnjeg razvoja Ureda za transfer tehnologije planira se usvojiti Nacionalni pravilnik o radu Ureda za transfer tehnologije. Nacionalnim pravilnikom propisat će se kriteriji koje znanstvene organizacije moraju zadovoljiti prilikom osnivanja jedinica za transfer tehnologije, a što bi trebalo pridonijeti i programiranju jedinstvenih i kontinuiranih mjera za održivi rast i razvoj Ureda za transfer tehnologije. Definirat će se ključna načela, akteri i procesi u inovacijskom eko-sustavu na području RH, odnosno u procesu transfera tehnologije i znanja koji se odvija s akademske u javnu i poslovnu sferu, s ciljem daljnjeg razvoja inovacijskih procesa u sustavu znanosti i tehnologije te ostvarivanja ciljeva iz nacionalnih i europskih strategija u području znanosti, tehnologije, istraživanja i inovacija, s posebnim naglaskom na jačanje javno-privatnog partnerstva u procesu transfera tehnologije.

Cilj je stvoriti pozitivno okruženje za poticanje suradnje znanosti, visokog obrazovanja i gospodarstva, što će omogućiti lakši prijenos znanja između ovih sustava.

Provedbom ovih mjera ujedno se doprinosi ostvarenju SDG-a: Cilj 8. Promicati kontinuiran, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve i Cilj 9. Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost.

5.3. Klimatske promjene i energetska održivost

Ograničenje emisija stakleničkih plinova do visine nacionalne godišnje kvote za sektore izvan sustava trgovanja emisijama

Planira se daljnja kontrola pridržavanja obveza putem godišnjeg praćenja emisija stakleničkih plinova kako bi se postiglo ograničenje rasta emisija stakleničkih plinova iz sektora izvan sustava trgovanja do 11% do 2020. u odnosu na razinu iz 2005. (17,4 Mt CO₂eq). Za 2017. RH je bila dopuštena kvota od 18 681 006 tCO₂-eq, dok su stvarne emisije za 2017. u sektoru izvan sustava trgovanja bile 16 669 301 tCO₂-eq. Nakon revizije od strane EK-a znat će se kolike su stvarne emisije za 2018., 2021. bit će poznate stvarne emisije za 2019., a 2022. za 2020. godinu.

U kontekstu jačanja klimatske politike, u prosincu 2019. donesen je Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja⁵⁸.

U vezi s promicanjem energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije s ciljem smanjenja emisije stakleničkih plinova treba napomenuti da je u veljači 2020. donesena Strategija energetskog razvoja RH do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu.⁵⁹ Strategija uvažava promjene koje donosi velika tranzicija energetskog sektora, od ugljičnog prema niskougljičnom te se fokusira na sigurnost opskrbe i energetske neovisnost, integraciju u jedinstveno tržište EU-a, geopolitičke aspekte razvoja RH, energetske učinkovitost, kao i usklađivanje s ciljevima iz EU direktiva, smanjenja emisija stakleničkih plinova (dekarbonizaciju) i održivosti energetskog razvoja.

Planira se donošenje Niskougljične strategije.

Dimenzija dekarbonizacije, koja uključuje smanjenje emisija stakleničkih plinova i njihovo uklanjanje, razrađena je u Nacrtu prijedloga

⁵⁸ NN 127/19

⁵⁹ NN 25/20

strategije niskougljičnog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050. godinu. Niskougljična strategija odnosi se na sektore energetike, prometa, industrije, opće potrošnje, poljoprivrede, gospodarenja otpadom i korištenje zemljišta, prenamjenu korištenja i šumarstvo. Slijedi postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću te upućivanje Vladi i Hrvatskom saboru u postupak usvajanja. Jedan od ciljeva u okviru dimenzije dekarbonizacije jest i prilagodba klimatskim promjenama, koju razrađuje Strategija prilagodbe klimatskim promjenama RH za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu. Nacrt strategije prilagodbe dovršen je krajem 2017., a u 2018. izrađena je Strateška studija utjecaja Strategije prilagodbe na okoliš i koja je prošla raspravu sa zainteresiranom javnošću. Strategija prilagodbe predstavlja temeljni dokument, odnosno okvir za provedbu svih mjera prilagodbe klimatskim promjenama na razini RH, a naglasak stavlja na deset ranjivih sektora: hidrologiju i vodne resurse; poljoprivredu; šumarstvo; energetiku; prostorno planiranje i upravljanje obalnim područjem; ribarstvo; turizam; bioraznolikost; upravljanje rizicima i zdravlje. Hrvatski sabor usvojio je **Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama RH** u travnju 2020. godine.

Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za razdoblje od 2021. do 2030. Vlada je usvojila u prosincu 2019. godine⁶⁰.

Plan podupire aktivnosti vezane uz Pariški sporazum i smanjenje emisije stakleničkih plinova. **Trenutno se radi na provedbenom dokumentu koji sadrži niz mjera za postizanje ciljeva zadanih novim strategijama energetske i niskougljičnog razvoja RH.**

Cilj je smanjenje ranjivosti društvenih i prirodnih sustava na negativne učinke klimatskih promjena, odnosno jačanje njihove otpornosti na promjene i sposobnosti oporavka od učinaka tih promjena; integracija postupka prilagodbe u postojeće i nove politike, programe, planove i ostale strateške aktivnosti koje se provode na nacionalnoj

⁶⁰ Izrada ovog dokumenta obveza je svih država članica sukladno Uredbi (EU) 2018/1999.

razini i na lokalnim razinama upravljanja; provedba i poticanje znanstvenih istraživanja u svim ranjivim sektorima kako bi se značajno smanjio stupanj neizvjesnosti vezan uz učinke klimatskih promjena te podizanje razine svijesti o važnosti klimatskih promjena i neizbježnosti procesa prilagodbe.

Promicanje uporabe energije iz obnovljivih izvora i energetske uštede

RH ispunjava cilj koji se odnosi na povećanje udjela obnovljivih izvora energije (OIE) u konačnoj potrošnji energije te prema podacima EUROSTAT-a OIE za RH, za 2018. iznosi 28%.⁶¹

RH je u fazi usklađivanja tržišnih energetske zakona. Navedeno obuhvaća prijenos Direktive (EU) 2019/692 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o izmjeni Direktive 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina (Tekst značajan za EGP) (SL L 117, 3. 5. 2019.) koja je implementirana u hrvatsko zakonodavstvo u ožujku 2020. (Zakon o tržištu plina⁶²). Plan do kraja 2020. je transponirati i Direktivu (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU. Također **aktivno se radi na transpoziciji dvije direktive koje se odnose na stvaranje uvjeta za šire korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti** i to Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te Direktive (EU) 2018/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o izmjeni Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti. Implementacijom ovih direktiva stvorit će se uvjeti za provođenje europske okolišne politike i ostvarenje ambicioznih ciljeva postavljenih do 2030. godine.

⁶¹ Novi službeni statistički podatak izaći će u lipnju 2019. za 2017.

⁶² NN 18/18 i 23/20

Ubrzanu tranziciju energetskoga sektora podupire niz horizontalnih politika i implementacija mjera u sektorima poput prometa, poljoprivrede, zgradarstva, turizma odnosno usluga. Također će se nastaviti s potporama korištenja tehnologija obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje, posebice u industrijskim procesima i poljoprivredi. Nastavlja se jačanje korištenja konkurentnih obnovljivih izvora uspostavom jasnih i transparentnih procedura korištenja državnog zemljišta, dok će se za projekte u ruralnim i izoliranim sredinama, a posebice otocima, voditi računa o mogućnosti priključenja energetskih postrojenja obnovljivih izvora na mrežu u sklopu inicijative „Čista energija za otoke EU-a“.

Povećana uporaba energije iz obnovljivih izvora važan je dio paketa mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova i ispunjavanje obvezujućeg cilja u pogledu obnovljive energije za 2030. (elementi politika obuhvaćaju povećanje korištenja grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora te korištenje obnovljive energije u sektoru prijevoza). U tom smislu, **provodi se Nacionalni akcijski plan za obnovljive izvore energije do 2020. te počinje provedba Strategije energetskog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050. i Integriranog nacionalnog energetsko klimatskog plana** koji predstavlja provedbeni akt Strategije.

Poseban napor je napravljen u razvoju projekata geotermalne energije raspisivanjem natječaja i dodjelom dozvola za istraživanje geotermalne vode u energetske svrhe te dodjelom dozvola za pridobivanje geotermalne vode u energetske svrhe. U 2020. **planira se raspisivanje 7 novih nadmetanja za istraživanje geotermalne vode** što će pridonijeti povećanju udjela obnovljivih izvora energije u ukupno proizvedenoj energiji u RH.

U 2019. kreirani su provedbeni propisi, kojima će cilj biti na održiv, jasan, transparentan i kompetitivan način realizirati nove potencijale korištenja obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne i toplinske energije, posebice kao potpora održivom korištenju resursa iz poljoprivrede i šumarstva. Izrađen je Program državnih potpora te će se u 2020., nakon odobrenja državnih potpora sukladno proceduri EK-a odnosno MF-a provesti natječaji za dodjelu zajamčenih cijena odnosno tržišnih premija za električnu energiju proizvedenu u postrojenjima obnovljivih izvora energije. Program će omogućiti primjenu državnih potpora u narednom trogodišnjem razdoblju kako bi se omogućio kontinuirani razvoj i uključivanje novih postrojenja obnovljivih izvora u sustav. Naime, prepoznato je da se od 2016. nisu dodjeljivale potpore te da je to ograničavajući faktor u razvoju novih projekata. Sustav tržišnih premija prvenstveno ima za cilj ostvariti stabilnost ulaganja potencijalnim investitorima, a otvorenost tržišta električne energije po prvi puta to dopušta. Naime, uspostavom i likvidnim radom burze električne energije CROPEX i njenim pozicioniranjem na tržištu bit će moguće ostvariti dostatan obujam trgovine električnom energijom. Tijekom 2019. na elektroenergetsku mrežu je priključeno 12 novih postrojenja koja koriste OIE, ukupne instalirane snage 48.505 kW. Zaključno na dan 31. prosinca 2019. u trajnom pogonu na elektroenergetskoj mreži u sustavu poticaja nalazilo se 1.347 postrojenja s ukupnom instaliranom snagom 877.400 kW, koje su proizvele 2.882.229.100 kWh električne energije. **U 2020. će sva postrojenja koja koriste OIE, a čija se proizvodnja potiče ući u pogon** te je nužno osigurati implementaciju novog programa potpora.

Tablica 6 Podaci o uporabi energije iz obnovljivih izvora za 2015. - 2018.

	2015.	2016.	2017.	2018.
Sektorski i ukupni udjeli te stvarna potrošnja energije iz OIE (%):				
OIE - grijanje i hlađenje	38,54	37,58	36,55	36,51
OIE - električne energije	45,39	46,64	46,42	48,14
OIE - u prijevozu	3,63	1,25	1,18	3,89
Ukupno OIE	28,96	28,26	27,28	28,02
Udjeli OIE u neposrednoj potrošnji energije (ktoe):				
Bruto neposredna potrošnja OIE za grijanje i hlađenje	1251,2	1219,4	1211,8	1187,6
Bruto neposredna potrošnja OIE za električnu energiju iz OIE	703,4	727,8	747,8	783,8
Bruto neposredna potrošnja OIE u prijevozu	69,0	24,4	24,8	79,8

Izvor: Izvješće o napretku pri poticanju i uporabi energije iz obnovljivih izvora za razdoblje 2015. - 2018.

Nastavlja se s mjerom poticanja korištenja električne energije u prometu koja se provodi preko Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU). Treba napomenuti da su nakon izmjena i dopuna Zakona o biogorivima za prijevoz⁶³ napravljeni dodatni napor kako bi se provodila obveza stavljanja biogoriva na tržište što je rezultiralo porastom obnovljivih izvora u prijevozu posebice kada se radi o korištenju biogoriva. Slijedom izmjena i dopuna Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitokog kogeneraciji⁶⁴, postupno se kroz tri godine planira ukinuti obveza opskrbljivačima vezana uz otkup električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije koje su u sustavu poticaja *feed-in* tarifama, a koje otkupljuju od Hrvatskog operatora tržišta energije (HROTE d.o.o.). U 2020., sukladno Uredbi o udjelu u neto isporučenoj električnoj energiji povlaštenih proizvođača koji su opskrbljivači električne energije dužni preuzeti od operatora tržišta električne energije⁶⁵, **60% električne energije proizvedene u sustavu poticaja HROTE prodavat će na tržištu električne energije** što je povećanje od 30% u odnosu na prethodnu godinu. Na ovaj se način osigurava daljnja transformacija sustava poticane proizvodnje električne energije iz obveznog otkupa od strane opskrbljivača prema tržišnom otkupu preko burze električne energije (CROPEX).

⁶³ NN 94/18

⁶⁴ NN 111/18

⁶⁵ NN 116/18 i 119/19

Uvođenje sustava obveza energetske učinkovitosti⁶⁶. RH je obveze Direktive prenijela člankom 13. Zakona o energetske učinkovitosti⁶⁷. U 2019. stvorene su pretpostavke da zaživi sustav obveznih shema ušteda. Donesen je Pravilnik o sustavu obveze energetske učinkovitosti⁶⁸ te je nominirano 25 stranaka (opskrbljivači energije krajnjim kupcima) obveznica koje su u 2017. svojim kupcima isporučile više od 300 kWh. Doneseni su provedbeni akti kojima su propisani mehanizmi izvješćivanja, praćenja i verifikacije ispunjenja obveza stranaka obveznica iz sustava obveznih shema ušteda. Stranke obveznice mogu same ostvarivati uštede, kupovati ih na tržištu ili uplatiti naknadu u FZOEU-e. FZOEU je u 2019. raspisao pozive za **više natječaja za projekte korištenja Sunčeve energije za samoopskrbu kućanstava** koja predstavlja i mjeru energetske učinkovitosti, a također je podržao **i niz projekata vezanih uz ostale mjere energetske učinkovitosti, posebice u sektoru graditeljstva**. FZOEU će i u 2020. nastaviti s provedbom tih mjera te će se dodatno fokusirati na **mjere koje potiču izradu projektne dokumentacije za nove projekte na razini lokalnih zajednica, posebice za projekte koji se planiraju realizirati na otocima**, ali i u cilju smanjivanja energetske siromaštva.

⁶⁶ Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ

⁶⁷ NN 127/14 i 116/18

⁶⁸ NN 41/19

Planirano smanjenje potrošnje energije u neposrednoj potrošnji do kraja 2020. koje će se postići kroz sustav obveza jest 10,633 PJ.

Kao dodatni poticaj provođenju mjera energetske učinkovitosti Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji⁶⁹ predviđeno je korištenje obnovljivih izvora energije za vlastitu proizvodnju, odnosno za samoopskrbu te je uvedena kategorija kupca-proizvođača kako za kućanstva, tako i za gospodarske subjekte. Time su stvorene pretpostavke za uvođenje pametnih rješenja, disperziranu proizvodnju, mikromreže i pametno upravljanje, a potrošači postaju aktivni dio elektro-energetskog sustava. Alternativne mjere energetske politike koje provodi javni sektor kontinuirano se provode. Posljednji službeni podaci govore da je ukupna potrošnja energije u RH u 2018. smanjena za 1,2 posto u odnosu na prethodnu godinu. Istodobno je bruto domaći proizvod povećan za 2,6 posto, što je rezultiralo smanjenjem energetske intenzivnosti ukupne potrošnje energije za 3,7 posto. Prema preliminarnim rezultatima proračuna za 2018. emisija CO₂ iz pokretnih i nepokretnih energetske izvora iznosila je 15,3 mil. tona, što je 5,8 posto manje od emisije prethodne godine i za 23,6 posto manje u odnosu na razinu emisije iz bazne 1990. godini. Prosječno godišnje smanjenje emisije CO₂ u razmatranom razdoblju od 2013. do 2018. iznosilo je 0,9 posto. Smanjenje emisije CO₂ u 2018. uglavnom je posljedica provođenja mjera energetske učinkovitosti i većeg korištenja obnovljivih izvora energije.

Poticanje energetske učinkovitosti stambenih i javnih zgrada

Slijedom Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti proizlazi obveza smanjenja emisije CO₂ za najmanje 40% do 2030., odnosno postavljen je obvezujući cilj od 30% za energetske učinkovitost.

⁶⁹ NN 100/15, 123/16, 131/17 i 111/18

Doprinos smanjenju globalne emisije stakleničkih plinova planira se kroz poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada, a u cilju prelaska sektora zgradarstva na niskougljičnu razinu do sredine stoljeća.

U okviru izrade Nacionalne razvojne strategije do 2030. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU) definiralo je ključna područja intervencije i strateške projekte kako bi se doprinijelo nacionalnim i EU ciljevima smanjenja emisija CO₂ za 40% te povećanju energetske učinkovitosti za 32,5% do 2030. godine.

MGIPU je u 2019. radio na izmjenama i donošenju zakonske regulative, strategija i programa kojima usmjerava dugoročnu integralnu obnovu zgrada. **Donesene su izmjene i dopune Zakona o gradnji**⁷⁰ koje, među ostalim obuhvaćaju donošenje i provođenje Dugoročne strategije obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine. Mjere dekarbonizacije nacionalnog fonda zgrada sadržane su u Dugoročnoj strategiji čije se usvajanje očekuje u 2020. u skladu s rokom definiranim u članku 53. Uredbe (EU) 2018/1999. **Uspostavljen je otvoreni dijalog partnera između MGIPU-a i predstavnika državne uprave i jedinica lokalne samouprave, akademske zajednice i stručne javnosti, građevinskog i energetske sektora te pratećih industrija** čime se želi stvoriti široka mreža povezanih stručnjaka spremnih na zajednički dijalog i doprinos dekarbonizaciji fonda zgrada do 2050. godine. U sklopu radnog dijela dijaloga potpisuje se „Povelja o suradnji u cilju dekarbonizacije zgrada do 2050. godine“. Sadržaj povelje odnosi se na postizanje energetske i klimatske ciljeva na nacionalnoj i EU razini kroz dekarbonizaciju fonda zgrada, obnovom zgrada i građenjem zgrada gotovo nulte energije (nZEB). Kada se smanje potrebe za toplinskom energijom u sektoru kućanstva, smanjit će se i potrošnja fosilnih goriva i izravnih emisija onečišćujućih tvari u zrak. Zgrade javnog sektora dužne su upravljati potrošnjom energije i vode na

⁷⁰ NN 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19

energetski učinkovit način. Godišnja potrošnja energije u zgradama i emisije CO₂ bilježe se u Nacionalnom sustavu gospodarenja energijom (ISGE). Odredbama Zakona o energetskoj učinkovitosti⁷¹ propisana je obveza izrade Energetskog certifikata kao dokumenta kojim se predočuju energetska svojstva zgrade.

U funkciji je Nacionalni informacijski sustav energetskih certifikata (IEC) koji je osmišljen kao alat u vidu Programa za pružanje informacija vlasnicima i korisnicima zgrada o tzv. energetskom svojstvu zgrade odnosno o energiji potrebnoj za grijanje prostora i preporukama za smanjenje potrošnje energije te za poticanje donošenja odluke za energetska obnova zgrade.

Program je osmišljen radi poboljšanja e-usluge građanima. Vrijednosti iz Programa povlače se u IEC, u koji se unose i izračunavaju energetska svojstva zgrada i potrebne energije za grijanje i hlađenje zgrada prema važećim normama te izdaju i pohranjuju energetska certifikati. Izrada energetskih certifikata sada se može obaviti isključivo preko IEC-a. **Sustav koriste ovlašteni energetska certifikatori (1.700 korisnika). Do kraja prosinca 2020. sustav će moći koristiti i građani (220.000 korisnika),** odnosno putem e-Građana će moći dobiti energetska certifikat nekretnina koji su naručili.

5.4. Obrazovanje

Smanjenje stope ranog napuštanja školovanja

Smanjenje stope ranog napuštanja školovanja na manje od 10 % u državama članicama EU-a do 2020. jedan je od prioriteta EU-a u području obrazovanja. Rano napuštanje školovanja u RH je oduvijek na niskoj razini, a zadnje tri godine je u prosjeku 3,1%.

Niska razina ranog napuštanja školovanja povezana je s načinom na koji je sustav obrazovanja u RH uspostavljen, kao i dugom tradicijom uključenosti u obrazovni sustav.

Iz tog razloga ne planiraju se posebne mjere koje bi bile ciljano usmjerene isključivo na rano napuštanje školovanja, već se pri unaprjeđenju sustava obrazovanja i njegovom razvoju vodi računa o tome da budu uključeni svi učenici sukladno svojim mogućnostima i sposobnostima te da sustav bude kvalitetan i dostupan kako bi učenici mogli završiti započeto obrazovanje.

Povećanje udjela stanovništva u dobi od 30 do 34 godine koji su završili tercijarno obrazovanje

Kako bi se povećao broj visokoobrazovnih osoba u RH s trenutnih 34,3% na ciljanih 35% do kraja 2020., potrebno je osigurati pristup i završnost u visokom obrazovanju.

Projekt „Dodjela stipendija studentima nižeg socio-ekonomskog statusa“ provodi se s ciljem povećanja dostupnosti visokog obrazovanja, unaprjeđenja socijalne dimenzije visokog obrazovanja te povećanja završnosti u visokom obrazovanju kroz osiguravanje državnih stipendija za studente nižeg socio-ekonomskog statusa. Projektom je na godišnjoj razini povećan broj izravnih potpora studentima nižeg socio-ekonomskog statusa s 5.400 na 10.000 stipendija.

Postupak dodjele državnih stipendija u STEM područjima znanosti provodi se u okviru projekta „Dodjela stipendija studentima u prioritetnim područjima STEM“. Cilj godišnje dodjele 3.400 stipendija jest usmjeravanje na studijske programe koji imaju najveću perspektivu generiranja ekonomskoga rasta u RH uz poticanje strukturnog usklađivanja obrazovanja i kvalifikacija s potrebama tržišta rada i zapošljavanje osoba s diplomom, nastavno na dominaciju studijskih programa u društvenom i humanističkom području s omjerom 60 : 40. Dodjelom godišnjih državnih STEM stipendija povećat će se stopa zadržavanja studenata u studijskim programima u STEM područjima znanosti, odnosno stopa završnosti studija u STEM područjima znanosti.

⁷¹ NN 127/14, 116/18 i 25/20

Planira se povećanje kapaciteta studentskog smještaja. Putem sredstava iz OPKK planira se do kraja 2020. osigurati minimalno 357 novih ležajeva za studente u nepovoljnom položaju (172 milijuna kuna, 85% ERDF). Do sada je provedeno 7 projekata rekonstrukcije postojećeg smještaja i izgradnje novih smještajnih kapaciteta (604,02 milijuna kuna) te je još u provedbi 7 projekata (595,95 milijuna kuna). Sadašnji kapaciteti su 11.680 ležajeva.

Provedbom navedene mjere doprinosi se ostvarenju SDG-a: Cilj 4. Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve.

5.5. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti

Osiguravanje humanitarne pomoći u naravi te drugih programa podrške najpotrebitijima

Hrvatska kontinuirano provodi mjere u cilju smanjenja siromaštva i materijalne deprivacije te pružanja pomoći u otklanjanju nedostatka hrane. Mjere se provode kroz financiranje projekata i programa. Zbog zabilježene visoke stope rizika od siromaštva i materijalne deprivacije u RH, koja traži dodatne mjere za pomoć najpotrebitijima, kroz Fond europske pomoći za najpotrebitije (engl. *Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD*) **provode se aktivnosti pružanja pomoći u obliku hrane i/ili osnovnih materijalnih potrepština** što predstavlja dodanu vrijednost postojećim nacionalnim programima.

Tijekom 2019. provodila su se tri natječaja u okviru FEAD-a, a pomoć su primile 128.734 osobe u riziku od siromaštva. Financirani su projekti osiguranja školske prehrane (50,64 milijuna kuna, 85% FEAD) u 416 osnovnih škola te je osiguran školski obrok za 32.085 djece. Kroz projekte koje su provodile humanitarne organizacije osigurana je pomoć za 96.649 najpotrebitijih osoba podjelom hrane i osnovne materijalne pomoći.

Svi ugovoreni projekti usmjereni su na ublažavanje najtežih oblika dječjeg siromaštva i siromaštva ostalih socijalno ugroženih osoba kroz pružanje nefinancijske pomoći te bi u 2020. pomoć trebalo primiti ukupno 150.000 osoba u riziku od siromaštva.

Provedbom ovih aktivnosti ujedno se doprinosi ostvarenju SDG-a: Cilj 1. Iskorijeniti sve oblike siromaštva svuda u svijetu i Cilj 2. Iskorijeniti glad, postići sigurnost hrane i poboljšanu ishranu te promicati održivu poljoprivredu.

Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga te transformacija ustanova socijalne skrbi i deinstitucionalizacija korisnika

Širenjem mreže socijalnih usluga u zajednici osigurava se veća dostupnost usluga, istovremeno suzbijajući siromaštvo i podupirući socijalnu uključenost ugroženih skupina.

Tijekom 2020. nastavlja se financiranje projekata s ciljem širenja socijalnih usluga u zajednici od strane različitih pružatelja (ustanova socijalne skrbi, udruga, vjerskih zajednica, zaklada, JLP(R)S-a, međunarodnih organizacija i vijeća nacionalnih manjina). Nastavlja se i financiranje trogodišnjih programa za razvoj socijalnih usluga koje pružaju udruge u području socijalne skrbi.

U provedbi procesa deinstitucionalizacije i transformacije cilj je povećati izlazak korisnika iz institucija i osigurati pružanje usluga podrške u zajednici radi poboljšanja kvalitete života i uključenosti korisnika u zajednicu.

Do sada je ugovoreno 19 projekata kojima se osigurava infrastruktura i oprema za proces deinstitucionalizacije (10 projekata centara za socijalnu skrb i 9 projekata domova socijalne skrbi – 4 za osobe s invaliditetom i 5 za djecu i mlade) (107,7 milijuna kuna, 85% EFRR), od kojih su tri završena u 2019. godini.

Nastavit će se ugovaranje novih infrastrukturnih projekata.

Temeljem objavljenih natječaja „Podrška procesu deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih“ (63 milijuna kuna, 85% ESF) i „Podrška daljnjem procesu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom“ (135 milijuna kuna, 85% ESF), ugovoreno je 15 projekata domova socijalne skrbi za djecu i mlade i osobe s invaliditetom (118,05 milijuna kuna).

Nastavlja se financiranje projekata usmjerenih na proces deinstitucionalizacije. Naime, nastoji se smanjiti broj korisnika smještaja u institucijama, ojačati kapaciteti stručnjaka te promovirati pravo na život u zajednici.

Provedbom ovih aktivnosti pridonosi se socijalnom uključivanju te se tako doprinosi i ostvarenju SDG-a: Cilj 1. Iskorijeniti sve oblike siromaštva svuda u svijetu i Cilj 10. Smanjiti nejednakosti unutar i između država.

Razvoj kvalitete udomiteljstva i usluge smještaja u udomiteljskim obiteljima

Na temelju Zakona o udomiteljstvu⁷² doneseni su svi podzakonski akti kojima se po prvi puta omogućuje obavljanje udomiteljstva kao zanimanja, a dodatno su stvoreni preduvjeti za poboljšanje kvalitete pružene usluge. Navedenim je ostvaren cilj - standardizacija procesa procjene, licenciranja, edukacije i podrške udomiteljskim obiteljima.

Naime, fleksibilizirani su stambeni uvjeti za obavljanje udomiteljstva kako bi se omogućilo pružanje usluge u stambenim uvjetima sukladnim potrebama korisnika, jasnije je uređen postupak obiteljske procjene u postupku izdavanja dozvole za obavljanje udomiteljstva, kao i osnovno i dodatno osposobljavanje te godišnje edukacije udomitelja. Također su u svrhu lakšeg praćenja razvoja korisnika i provedbe individualnih planova poboljšane odredbe u vezi s izvješćivanjem udomitelja o pruženoj usluzi. U vezi s obavljanjem udomiteljstva kao zanimanja **kontinuirano se pruža stručna podrška centrima za socijalnu skrb putem županijskih povjerenstava** za izbor udomitelja kao zanimanja. Od srpnja 2019. do

ožujka 2020. županijska povjerenstva izabrala su 159 udomitelja za obavljanje standardnog udomiteljstva kao zanimanja.

Temeljem Sporazuma o suradnji UNICEF-a i MDOMSP-a, uz suradnju s Hrvatskom udrugom socijalnih radnika, standardiziran je proces procjene potencijalnih udomitelja te razvijen edukativni materijal osposobljavanja za udomitelje za djecu. U razdoblju od rujna 2018. do listopada 2019. provodila se kampanja za promidžbu udomiteljstva za djecu „Svako dijete treba obitelj“ te su u razdoblju od 1. siječnja do 1. kolovoza 2019. evidentirana 124 nova udomitelja, od kojih 84 za djecu. U razdoblju od 1. siječnja do 15. studenog 2019. evidentirano je 119 novih udomitelja za djecu. **Proces obiteljske procjene, osposobljavanja i dodatnog usavršavanja udomitelja je standardiziran, a po prvi puta udomitelji obavljaju udomiteljstvo kao zanimanje.**

Sufinanciranje troškova obrazovanja učenika i studenata slabijeg socijalno-ekonomskog statusa i učenika s teškoćama u razvoju

Cilj je osigurati sufinanciranje troškova obrazovanja učenika s teškoćama u razvoju koje se provodi sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi⁷³.

Za svaku školsku godinu utvrđuju se kriteriji za financiranje povećanih troškova prijevoza, posebnih nastavnih sredstava i pomagala te prehrane učenika s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim programima obrazovanja odnosno za financiranje povećanih troškova prijevoza te posebnih nastavnih sredstava i pomagala učenika s teškoćama u razvoju u srednjoškolskim programima obrazovanja. Temelj za navedeno je Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Odluka o kriterijima za financiranje povećanih troškova prijevoza i posebnih nastavnih sredstava i pomagala te sufinanciranja prehrane učenika s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim

⁷² NN 115/18

⁷³ NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18 i 98/19

programima i Odluka o kriterijima za financiranje povećanih troškova prijevoza i posebnih nastavnih sredstava i pomagala za školovanje učenika s teškoćama u razvoju u srednjoškolskim programima. Učenicima s teškoćama u razvoju koji imaju rješenje o primjerenom programu obrazovanja upravnog odjela u županiji nadležnog za poslove obrazovanja odnosno Gradskog ureda Grada Zagreba nadležnog za poslove obrazovanja osiguravaju se troškovi prilagođenog prijevoza te troškovi prijevoza za pratitelja, kada je zbog vrste i stupnja teškoća pratitelj učeniku nužan. U školskoj godini 2018./2019. sufinancirani su troškovi prijevoza za 2.882 učenika, troškovi za posebna nastavna sredstva i pomagala te prehranu 3.286 učenika u osnovnim školama (25,85 milijuna kuna, DP) i troškovi prijevoza za 292 učenika i troškovi za posebna nastavna sredstva i pomagala za 652 učenika u srednjim školama (2,5 milijuna kuna, DP).

U svrhu pružanja potpore uključivanju učenika s teškoćama u razvoju u osnovnoškolske i srednjoškolske odgojno-obrazovne ustanove, odnosno osiguravanja uvjeta za poboljšanje obrazovnih postignuća, uspješniju socijalizaciju i emocionalno funkcioniranje učenika s teškoćama u razvoju, raspisan je Poziv „Osiguravanje pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama - faza III“. Projekte kojima se osiguravaju pomoćnici/stručni komunikacijski posrednici za učenike s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama prijavili su JLP(R)S kao osnivači osnovnih i srednjih škola (javnih i privatnih škola s pravom javnosti (preko 470 milijuna kuna, DP i ESF). Uspješnim prijaviteljima dodijeljena su bespovratna sredstva u iznosu većem od 360 milijuna kuna, dok su preostala sredstva (108,74 milijuna kuna) osigurali sami osnivači. Potpora pomoćnika osigurana je za 2.648 učenika u 725 različitih odgojno-obrazovnih ustanova tijekom 2017./2018. godine. Projekti su ugovoreni na razdoblje od četiri godine tako da je **predviđeno da potporu, zaključno sa školskom godinom 2020./2021., dobije ukupno 3.292 učenika s**

teškoćama u razvoju. U 2018./2019. školskoj godini, putem 62 projekta udruga osigurana je potpora 416 pomoćnika u nastavi za 430 učenika (16,16 milijuna kuna), što je 109 pomoćnika u nastavi više u odnosu na školsku godinu 2017./2018., a u školskoj godini 2019./2020. putem projekata 69 udruga osigurana je potpora 524 pomoćnika u nastavi (24,87 milijuna kuna).

Od 2014. sufinancira se nabava udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za potrebe učenika osnovnih i srednjih škola u RH koji ostvaruju pravo na besplatne udžbenike kao članovi kućanstva koje je korisnik zajamčene minimalne naknade i korisnik pomoći za održavanje. Budući da se prema Zakonu o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu⁷⁴ iz prosinca 2018. sredstva za nabavu udžbenika za učenike osnovnih škola osiguravaju u DP-u, **svi učenici osnovnih škola u RH, pa samim time i korisnici zajamčene minimalne naknade, od školske godine 2019./2020. dobivaju besplatne udžbenike za obvezne i izborne nastavne predmete.** Vlada može, sukladno raspoloživim financijskim sredstvima, za svaku školsku godinu odlučiti o financiranju odnosno sufinanciranju nabave udžbenika za učenike srednjih škola te odlučiti o financiranju odnosno sufinanciranju nabave drugih obrazovnih materijala. Vlada je Odlukama od 18. srpnja 2019. za školsku godinu 2019./2020. osigurala obvezne udžbenike za učenike srednjih škola te druge obrazovne materijale za učenike osnovnih škola koji su članovi kućanstva koje je do 31. kolovoza 2019. utvrđeno kao korisnik zajamčene minimalne naknade i za učenike osnovnih škola koji su članovi kućanstva osobe koja je do 31. kolovoza 2019. utvrđena kao korisnik naknade za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji. Za školsku godinu 2019./2020. MZO je isplatio osnovnim i srednjim školama sredstva za nabavu drugih obrazovnih materijala odnosno udžbenika za obvezne nastavne predmete za ukupno 3.474 učenika korisnika zajamčene

⁷⁴ NN 116/18

minimalne naknade (2,11 milijuna kuna). **Odlukama Vlade potrebno je za školsku godinu 2020./2021. osigurati financiranje nabave drugih obrazovnih materijala** učenicima osnovnih škola koji su članovi kućanstva koje je korisnik zajamčene minimalne naknade i učenicima osnovnih škola koji su članovi kućanstva osobe koja je korisnik naknade za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji **te financirati nabavu udžbenika za obvezne nastavne predmete** učenicima srednjih škola koji su članovi kućanstva koje je korisnik zajamčene minimalne naknade. Sredstva za tu namjenu predviđena su u DP-u za 2020. (178,57 milijuna kuna). Pravo na financiranje odnosno sufinanciranje za školsku godinu 2020./2021. trebalo bi se ostvarivati do 1. siječnja 2021. godine.

Uvođenje nacionalne naknade za starije osobe

Institut nacionalne naknade za starije osobe namijenjen je osobama koje ne ostvaruju mirovinu na temelju prethodnog rada i plaćenih doprinosa, odnosno osobama koje nemaju minimalni mirovinski staž od 15 godina za stjecanje prava na starosnu mirovinu, a starije su od 65 godina života i nemaju drugi izvor prihoda.

Uvođenje nacionalne naknade za starije osobe (nacionalna mirovina) predviđeno je Strategijom socijalne skrbi za starije osobe u RH za razdoblje od 2017. do 2020.⁷⁵ Pravni okvir za nacionalnu naknadu za starije osobe sadržan je i u Konvenciji Međunarodne organizacije rada broj 102 o najnižoj razini socijalne sigurnosti koja predviđa mogućnost uređivanja davanja za starost za sve stanovnike određene države. Isto je predviđeno i Europskim stupom socijalnih prava. U RH podsustav obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti osigurava pravo na najnižu mirovinu kao donju razinu prava iz mirovinskog osiguranja po osnovi doprinosa iz plaća osiguranika, primjenom načela

solidarnosti. Također, u sustavu socijalne skrbi osigurano je pravo na zajamčenu minimalnu naknadu, ali nije uvjetovano starosnom dobi. Pri uvođenju nacionalne naknade za starije osobe razlikovat će se korisnici novoga prava u odnosu na primatelja zajamčene minimalne naknade iz sustava socijalne skrbi te korisnika najniže mirovine. Osim općih uvjeta, odnosno starosne dobi i dugotrajnog prebivališta, utvrđeni su i dodatni kriteriji za ostvarivanja prava, visina nacionalne naknade za starije osobe u svrhu osiguranja sredstava u državnom proračunu. Uvođenje nacionalne naknade za starije osobe doprinijet će boljem socijalnom položaju osoba starije životne dobi koje ne ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava na mirovinu, a nisu na odgovarajući način zbrinuti u okviru postojećih prava u sustavu socijalne skrbi. **Uspostava zakonodavnog okvira za uvođenje nacionalne naknade za starije osobe** predviđena je 1. siječnja 2021. godine.

⁷⁵ <https://bit.ly/38vnuEo>

6. Uporaba europskih strukturnih i investicijskih fondova

U financijskom razdoblju 2014. – 2020., RH ima na raspolaganju ukupno 10,731 milijardi eura iz europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF). Od tog iznosa 8,452 milijardi eura predviđeno je za ciljeve kohezijske politike, 2,026 milijarde eura za poljoprivredu i ruralni razvoj te 252,6 milijuna eura za razvoj ribarstva.

Strategija ulaganja ESIF-ova usmjerena je na jačanje konkurentnosti gospodarstva, povećanje zaposlenosti, rast temeljen na znanju, smanjenje siromaštva, jačanje socijalne uključenosti, smanjenje regionalnih nejednakosti i osiguranje kvalitetnih životnih uvjeta sukladno strategiji Europa 2020.

6.1. Napredak u povećanju učinkovitosti korištenja sredstava ESIF-a

Do 31. siječnja 2020. od ukupne EISF alokacije ugovoreno je 9,35 milijardi eura, odnosno 87,15% dodijeljenih sredstava.

Najbolji postotak ugovorenosti sredstava bilježi Operativni program Konkurentnost i kohezija (OPKK) (94,36%), dok najlošiji postotak ugovorenosti sredstava bilježi Operativni program za pomorstvo i ribarstvo (OPPIR) (52,98%). Po ugovorenim projektima dosad je isplaćeno 3,41 milijardi eura, odnosno 31,76% dodijeljenih sredstava. Najbolji postotak isplaćenih sredstava bilježi Program ruralnog razvoja (PRR) (46,15%), dok najlošiji postotak isplaćenih sredstava bilježi OPKK (27,02%). Ukupno je ovjereno 3,07 milijardi eura što predstavlja 28,57% dodijeljenih sredstava. Najbolji postotak ovjerenih sredstava bilježi PRR (44,96%), dok najlošiji postotak ovjerenih sredstava bilježi OPKK (24,49%). Pozitivan rast apsorpcije od početka 2016. nastavio se na početku posljednje godine sedmogodišnjeg financijskog razdoblja i ukazuje na postignuti napredak u korištenju ESI fondova.

Nastavno na donošenje izmjena EU pravnog okvira u kolovozu 2018., u okviru OPKK-a proširena je upotreba pojednostavljenih mogućnosti financiranja.

Pojednostavljene mogućnosti financiranja znače omogućavanje plaćanja korisnicima koja se ne temelje na stvarnim troškovima, već na unaprijed određenim jediničnim troškovima/stopama/iznosima, čime se značajno smanjuje administrativno opterećenje prilikom provjere troškova.

Dovršenjem sustava eFondovi (engl. *Management Information System – MIS*) osigurana je e-kohezija, odnosno u potpunosti elektronička prijava na pozive iz ovog operativnog programa, ali i u potpunosti elektronička provedba projekata uključujući i potvrđivanje izdataka od strane nadležnih tijela. Samim time, uvođenjem ovog sustava učinjen je značajan doprinos povećanju učinkovitosti korištenja sredstava OPKK-a osiguravanjem stalne dostupnosti i ažurnosti podataka, povećanjem transparentnosti i omogućavanjem detaljnijeg praćenja.

Za utvrđivanje kriterija (pokazatelja) uspješnosti na razini specifičnih ciljeva koristit će se postojeće metode i sustav za definiranje ciljeva i njihovo praćenje.

Za OPKK donesen je Godišnji plan obveza koji sadrži odgovarajući okvir za praćenje uspješnosti ugovaranja, praćenja i ovjeravanja. Za Operativni program Upravljanje ljudskim potencijalima (OPULJP) kao okvir koristit će se Plan ugovaranja, plaćanja i ovjeravanja koji je u izradi.

U sklopu aktivacije financijskih instrumenata pokrenuti su svi programirani instrumenti za mala i srednja poduzeća i u području energetske učinkovitosti.

Ugovoreno je 100% programskog doprinosa čime je na 452 milijuna eura ESIF alokacije privučeno dodatnih 250 milijuna eura privatnog kapitala te za svih 10 financijskih

instrumenata u sklopu OPKK-a postotak ovjerenih sredstava iznosi 70% ESIF alokacije.

U 2019., u okviru provedbe OPULJP-a, aktivno se primjenjuje pet delegiranih akata odobrenih od strane EK-a.

Predmetni akti reguliraju primjenu pojednostavljenih kontrola troškova projekata koje administrativno olakšavaju rad korisnicima, smanjuju količinu dokumentacije te ubrzavaju postupanje. Isto se primjenjuje u dijelu mjera aktivne politike zapošljavanja za četiri standardne veličine jediničnih troškova te segmentu obrazovanja (Pomoćnici u nastavi). U veljači 2020., EK-u su dostavljena dva nova prijedloga delegiranih akata, čija primjena se odnosi na podršku zapošljavanja žena te dodatno u području mjera aktivne politike zapošljavanja. Krajem 2019. obavijestilo se EK o prilagodbama iznosa postojećih delegiranih akata u području mjera aktivne politike zapošljavanja, a u svrhu usklađivanja vrijednosti čije povećanje proizlazi iz izmjene Zakona o minimalnoj plaći⁷⁶. Pored pojednostavljenih troškovnih opcija modalitetom SVJT-a, u okviru OPULJP-a trenutno se provodi i primjena fiksnih stopa iz Uredbi EK⁷⁷.

Tijekom 2018. završena je *ex ante* procjena za korištenje financijskih instrumenata u sklopu PRR-a.

Paralelno su izvršene i odgovarajuće izmjene PRR-a u svrhu uvođenja intervencija za financijske instrumente, s alokacijom programskog doprinosa od 70,5 milijuna eura. Do kraja 2019. **odobreno je 388 Malih te 66 Mikro zajmova za ruralni razvoj** (137,7 milijuna kuna). Temeljem izrazito uspješne provedbe, prvenstveno Malih zajmova za ruralni razvoj, u prosincu 2019. su **izvršene izmjene i dopune Sporazuma o financiranju s HAMAG-BICRO-om čime ukupna alokacija**

sredstava za Mikro i Male zajmove te Pojedinačna jamstva iznosi 50,5 milijuna eura što je povećanje od 15,2 milijuna eura u odnosu na početnu alokaciju sredstava PRR-a 2014.-2020. namijenjenih provedbi financijskih instrumenata.

Aktivnosti pokretanja izdavanja Pojedinačnih jamstava za ruralni razvoj dovršene su u veljači 2019. godine.

Potpisani su **sporazumi s 16 poslovnih banaka i leasing društava** te je omogućeno izdavanje Pojedinačnih jamstava za ruralni razvoj na kreditne odnosno leasing plasmane odabranih kreditnih institucija. Od veljače 2019. započelo je zaprimanje zahtjeva za Pojedinačna jamstva za ruralni razvoj, a do kraja 2019. izdana su 3 jamstva ukupnog iznosa od 11,2 milijuna kuna.

Aktivnosti pokretanja korištenja Investicijskih kredita za ruralni razvoj u 2019. obuhvatile su nastavak pregovora s poslovnim bankama koje su dostavile svoje ponude u okviru postupka javne nabave za ugovaranje financijskih posrednika.

HBOR je odabrao tri poslovne banke s kojima je u rujnu 2019. potpisan sporazum o financiranju koji je označio dostupnost ovog instrumenta potencijalnim krajnjim primateljima, nudeći mogućnost povoljnog financiranja za veće/dugoročnije investicije u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, preradi te šumarstvu. Model provedbe ovog instrumenta osim 35,3 milijuna eura programskih sredstava privukao je isti iznos sredstava od strane poslovnih banaka te je potencijalnim krajnjim primateljima dostupno ukupno 70,6 milijuna eura. Od rujna 2019. do kraja godine nije bilo odobrenih projekata kroz ovaj instrument.

⁷⁶ NN 118/18

⁷⁷ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012

6.2. Napredak u korištenju EU instrumenata

Tablica 7 | Iskorištenost centraliziranih instrumenata EU-a u RH

Instrument	Rezultati RH
Plan ulaganja za Europu	Ukupno financiranje u okviru Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) u RH do kraja ožujka 2020. iznosi 293 milijuna eura i njime bi se moglo potaknuti 1,3 milijardi eura dodatnih ulaganja.
Instrument za povezivanje Europe	Ukupna iskorištenost sredstava Instrumenta za povezivanje Europe (engl. Connecting Europe Facility – CEF) do kraja 2019. iznosila je 590 milijuna eura.
Programi Unije	Programi Unije predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje EU usvaja u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim područjima povezanima sa zajedničkim politikama EU-a. Cilj im je unaprjeđenje suradnje između država članica EU-a i njihovih građana u različitim sektorima: kulturi, znanosti, obrazovanju, prometu, energiji, zaštiti okoliša, zdravstvu, pravosuđu, fiskalnoj i carinskoj politici itd. RH sudjeluje u svih 17 programa Unije. Proračun programa u financijskom razdoblju 2014. - 2020. iznosi 104,12 milijardi eura. Za razdoblje od 2014. do 2018. ukupna iskorištenost programa Unije u RH iznosi 262,85 milijuna eura. Za 2019. analiza iskorištenosti je u tijeku.

6.3. Reformske mjere financirane iz fondova EU-a

Tablica 8 | Mjere ekonomske politike i mjere za postizanje ciljeva strategije Europa 2020. financirane iz fondova EU-a

Naziv mjere	Opis ulaganja iz fondova EU-a	Kvalitativni učinak – opis predviđenih utjecaja mjere
Osiguravanje humanitarne pomoći u naravi te drugih programa podrške najpotrebitijima	Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva	Smanjen broj ljudi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.
	Pružanje pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći	
Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga te transformacija ustanova socijalne skrbi i deinstucionalizacija korisnika	Izrada projektnih prijedloga usmjerenih procesu transformacije ustanova socijalne skrbi i deinstucionalizacije korisnika	Povećan broj transformiranih ustanova socijalne skrbi.
	Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga od strane pružatelja socijalnih usluga	Proširena mreža socijalnih usluga u zajednici koje pružaju ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice, zaklade, JLP(R)S, međunarodne organizacije i vijeća nacionalnih manjina.
	Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju udruge	
Ekologizacija prometa	Dodjela bespovratnih sredstava prijevoznicima u javnom gradskom prometu za modernizaciju vozila	Novi vozni park s ciljem smanjenja negativnih utjecaja na okoliš i povećanja energetske učinkovitosti.
Modernizacija pravosudnog sustava	Uvođenje sustava eSpis za prekršajne predmete	Olakšan pristup sudovima te lakše upravljanje predmetima.
	Uvođenje e-Komunikacije na županijske sudove	
	Osiguranje tehničkih uvjeta za e-Komunikaciju pravnih osoba	
Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja	Uključivanje i aktivacija nezaposlenih osoba na tržište rada putem mjera aktivne politike zapošljavanja	Smanjenje broja nezaposlenih osoba, kao i viša razina obrazovanja i stručnosti radne snage.
	Uključivanje nezaposlenih osoba u mjeru obrazovanja za završetak osnovne škole i stjecanje prvog zanimanja	
	Uključivanje zaposlenih osoba u mjeru obrazovanja	

Naziv mjere	Opis ulaganja iz fondova EU-a	Kvalitativni učinak – opis predviđenih utjecaja mjere
Decentralizacija	Analiza indikatora za procjenu kapaciteta JLP(R)S-a i razvrstavanje jedinica u kategorije	Povećana učinkovitost obavljanja poslova u JLP(R)S-u.
Digitalizacija javne uprave	Uspostava Centra dijeljenih usluga do pune funkcionalnosti	Svim tijelima javne uprave osigurano je dijeljenje usluga, hardvera, licenci i softvera na paradigmi „oblaka“; mogućnost korištenja pouzdanog smještaja vlastite računalne i komunikacijske opreme Centra dijeljenih usluga te dostupnost savjetodavnih usluga putem Centra dijeljenih usluga, kao pomoć u razvoju i implementaciji novih tehnoloških rješenja.
	Uspostava jedinstvenih upravnih mjesta	Olakšan je pristup uslugama koje pruža javna uprava, jer će korisnicima na jednom mjestu biti dostupne informacije i usluge različitih tijela javne uprave.
	Uspostava platforme e-Poslovanje	Osiguran je razvoj većeg broja e-usluga za poslovne korisnike i druge pravne osobe, integracija sa sustavom ovlaštenja za korištenje e-usluga te time lakše delegiranje poslova u poslovnom okruženju. Korištenjem zajedničkih funkcija osigurava se standardizacija rješenja te lakše korištenje različitih e-usluga.
	Uspostava sustava sa servisima za elektroničko potpisivanje i/ili pečatiranje dokumenata	Uspostavljen je zajednički sustav s odgovarajućim servisima koje će moći koristiti sva tijela javne uprave, građani i poslovni subjekti za elektroničko potpisivanje i/ili pečatiranje dokumenata, kao i za njihovu validaciju i koji će omogućiti punu funkcionalnost u pružanju javnih e-usluga (od elektroničkog podnošenja zahtjeva prema javnopravnim tijelima do izdavanja elektroničkih dokumenata (akata) u različitim postupcima).
	Unaprjeđenje Portala otvorenih podataka	Omogućen je prihvata većeg broja tijela obveznika objave podataka.
Upravljanje kvalitetom	Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH	Povećana učinkovitost i kvaliteta javne uprave kroz jednostavnije i kvalitetnije pružanje usluga korisnicima, manje troškove i manje administrativno opterećenje za korisnike usluga javne uprave.
Reforma općeg i strukovnog obrazovanja	Podrška provedbi cjelovite kurikularne reforme kroz osiguranje organizacijskih pretpostavki	Provedena kurikularna reforma u svim školama u RH.
	Projekt e-Škole: Razvoj sustava digitalno zrelih škola (II. faza)	Opremljeni i educirani nastavnici i učenici za primjenu novih metoda rada.
	Uspostava mehanizama i alata potrebnih za osiguravanje kvalitete sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja	Viša razina kvalitete strukovnih škola, kao i izlaznih kompetencija potrebnih za pristup tržištu rada.
Cjeloživotno obrazovanje	Izrada novih standarda kvalifikacija i kurikulumu obrazovanja odraslih	Viša razina kvalitete programa obrazovanja odraslih i rada ustanova za obrazovanje.
	Izrada Kurikuluma za edukaciju andragoških radnika	
Učinkovito i relevantno visoko obrazovanje	Provedba vrednovanja i upisa standarda kvalifikacija u Registar HKO-a	Upisani standardi kvalifikacija u Registar HKO-a.
Jačanje ljudskih potencijala i sustava znanosti i tehnologije kroz povezivanje s gospodarstvom	Zapošljavanje mladih znanstvenika putem „Programa razvoja karijera mladih znanstvenika - poslijedoktoranada“	Mladim istraživačima – poslijedoktorandima omogućeno stjecanje potrebnog iskustva i znanja potrebnih za razvoj njihovih znanstvenih karijera, a njihovim mentorima razvoj i jačanje mentorskih kapaciteta.
Provedba programa stipendiranja studenata i povećanja kapaciteta studentskog smještaja	Dodjela stipendija studentima slabijeg socio-ekonomskog statusa	Osiguran je pristup visokom obrazovanju studentima slabijeg socio-ekonomskog statusa te veća stopa završnosti u visokom obrazovanju za studente slabijeg socio-ekonomskog statusa.
	Dodjela stipendija za studiranje u STEM područjima znanosti	Povećana je dostupnost i unaprjeđena socijalna dimenzija visokog obrazovanja te povećan stupanj

Naziv mjere	Opis ulaganja iz fondova EU-a	Kvalitativni učinak – opis predviđenih utjecaja mjere
	Osiguranje kapaciteta studentskog smještaja	završnosti u visokom obrazovanju usmjeravanjem na studijske programe koji imaju najveću perspektivu generiranja ekonomskog rasta u RH. Podrška javnim visokim učilištima za proširenje i poboljšanje njihovih smještajnih kapaciteta za studente, s naglaskom na studente u nepovoljnom položaju, kroz rekonstrukciju i modernizaciju postojećih i gradnju novih smještajnih kapaciteta.
Promicanje uporabe energije iz obnovljivih izvora i energetskih ušteda	Javni poziv za energetske obnovu obiteljskih kuća i ugradnju obnovljivih izvora energije (EnU-2 i EnU-3)	Povećana instalirana snaga elektrana za samoopskrbu i dizalice topline kao mjeru energetske učinkovitosti.
	Javni poziv za nabavku energetski učinkovitijih vozila i infrastrukturu	Povećano korištenje električne energije i ostalih obnovljivih izvora energije u prometu.
	Javni poziv za projektnu dokumentaciju za OIE i energetske tranzicije na otocima (EnU-11)	Povećan broj projekata za korištenje OIE, energetske učinkovitost na otocima i ruralnim područjima.
	Javni poziv za istraživačke i razvojne projekte OIE/EE (EnU-6)	Povećan broj projekata za inovacije u sektoru OIE i energetske učinkovitosti (pilot projekti korištenja vodika, ukapljenog prirodnog plina u prometu i dr.).

Napominje se da je u sklopu Plana suradnje i potpore za Program potpore strukturnim reformama 2017. - 2020. (iz kolovoza 2017. te izmjena i dopuna iz ožujka 2017., 2018. i 2019.) EK odobrio RH financiranje 64 projekata (14,5 milijuna eura)⁷⁸, od čega je 14 projekata odobreno za financiranje u 2020. (4,831 milijuna eura) i njihova će provedba pomoći:

- poboljšanju korporativnog upravljanja u državnim poduzećima kroz reviziju i usklađivanje zakonodavstva u skladu s OECD-ovim Smjernicama o korporativnom upravljanju državnim poduzećima
- reformi poslovnog okruženja
- boljem mjerenju učinka u javnoj nabavi
- boljem upravljanju izdacima u područjima upravljanja vodama i otpadom
- razvoju carinskog informacijskog sustava
- provedbi IT strategije Porezne uprave
- razvoju sustava podrške u provedbi Cjelovite kurikularne reforme - faza IV
- boljem planiranju troškova u vladinoj politici i procesima strateškog planiranja
- podizanju svijesti i standarda za suzbijanje mita u međunarodnim poslovnim transakcijama
- primjeni e-komunikacije u hrvatskom pravosuđu

- poboljšanju pružanja socijalnih usluga
- primjeni novih financijskih mehanizama na temelju revidirane EU ETS direktive
- poboljšanju tromjesečnih nacionalnih računa i procjena povezanih s veličinom neformalne ekonomije
- identificiranju prepreka za usklađivanje s planovima EU-a za tržište kapitala.

⁷⁸ Uključuje i pilot-fazu iz 2016. kada je odobreno 1,03 milijuna eura za 9 projekata.

6.4. Investicijski projekti

Hrvatska nastoji usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, održivi gradski i željeznički promet, energetska učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama. Tome uvelike doprinose ulaganja iz ESIF-a. U narednom razdoblju, iz ESIF-a je

planirana realizacija većih pojedinačnih investicijskih projekata (> 20 milijuna eura) u sektoru prometa (osobito u željezničkom sektoru), istraživanja i inovacija, zdravstva, obrazovanja (digitalizacija školstva) te elektroničke komunikacijske i socijalne infrastrukture.

Tablica 9 | Investicijski projekti financirani iz EFRR i KF

Naziv projekta	Cilj	Opis	Vrijednost u mil. kn	Izvor financiranja	Razdoblje provedbe
Modernizacija i elektrifikacija željezničke pruge Zaprešić-Čakovec (R201) na dionici Zaprešić (isključivo) - Zabok (uključivo)	Uključivanje pružne dionice Zaprešić-Zabok u sustav prigradskoga željezničkog prometa na širem području Grada Zagreba i ukidanje ograničenja u teretnom prometu.	Planira se rekonstrukcija cijele pružne dionice duljine 23,86 km za brzinu od 120 km/h, elektrifikacija sustavom AC 25kV/50Hz, ojačanje za promet vlakova mase 22,5 t/o te opremanje odgovarajućim signalno-sigurnosnim i telekomunikacijskim uređajima, rekonstrukcija kolodvora i stajališta (posebno opsežna u kolodvoru Zabok, gdje će se razdvojiti dijelovi kolodvora namijenjeni putničkom i teretnom kolodvoru) te rješavanje željezničko-cestovnih prijelaza osiguravanjem, svođenjem i denivelacijom.	81,92	DP 15% KF 85%	sij-14 pro-21
Nadogradnja i elektrifikacija postojeće željezničke pruge od značaja za međunarodni promet M601 Vinkovci - Vukovar	Osiguranje efikasne i pouzdane željezničke povezanosti između luke Vukovar i RH i ostalih povezanih dijelova Europe što će dovesti do prebacivanja teretnog prometa s cestovnog na željeznički promet.	Planira se rekonstrukcija i obnova cijele jednokolosiječne željezničke pruge duljine 18,71 km te rekonstrukcija pripadajućih kolodvora i stajališta, elektrifikacija, ukidanje željezničko-cestovnih prijelaza i izvedba križanja s drugim prometnicama u dvije razine te izvedba suvremenih signalno-sigurnosnih i telekomunikacijskih uređaja. Rekonstrukcijom pojedinačnih vodoravnih lukova te cjelovitom obnovom pružnoga gornjeg ustroja i pružnih građevina omogućit će se postizanje nazivne projektirane brzine od 120 km/h na većem dijelu pruge.	64,71	DP 15% KF 85%	ožu-16 pro-20
Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka na dionici Hrvatski Leskovac - Karlovac	Poboljšanje i nadogradnja željezničke infrastrukture u RH, čime bi se potaklo da željeznica preuzme značajno veći udio prometa u odnosu na ceste, povećanjem kapaciteta i usluga regionalne željezničke infrastrukture i TEN-T željezničke infrastrukture.	Planira se rekonstrukcija postojećeg kolosijeka i izgradnja drugog kolosijeka na pružnoj dionici Hrvatski Leskovac - Karlovac duljine 44,02 km, uz rekonstrukciju 3 kolodvora i 4 stanice te konverziju 3 kolodvora u stanice. Projektne aktivnosti uključuju postavljanje novog sustava elektrifikacije, ponovnu izgradnju nadzemne kontaktne linije na postojećem kolosijeku i postavljanje nove linije na drugom kolosijeku, postavljanje infrastrukture ERTMS razine 1, rekonstrukciju elektrovočnih podstanica, unaprjeđenje sigurnosti na željezničko-cestovnim prijelazima, obnovu mostova, odvodnih kanala i cestovnih podvožnjaka te izvedbu suvremenih signalno-sigurnosnih i telekomunikacijskih uređaja i provedbu mjera zaštite od buke. Provedbom projekta će se omogućiti postizanje nazivne projektirane brzine od 160 km/h na većem dijelu pruge.	362,8	DP 15% KF 85%	stu-18 pro-23

Naziv projekta	Cilj	Opis	Vrijednost u mil. kn	Izvor financiranja	Razdoblje provedbe
Obnova voznog parka HŽ putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima	Nabava i osuvremenjivanje putničkog željezničkog voznog parka povezanog s linijama u gradskom, prigradskom i regionalnom prometu, kako bi se osigurao učinkovitiji i konkurentniji željeznički putnički prijevoz.	Planira se modernizacija voznog parka HŽ putničkog prijevoza kako bi se poboljšala konkurentnost pruženih putničkih usluga. U sklopu projekta je planirana nabava ukupno 21 elektromotornog vlaka (11 regionalnih i 10 gradsko-prigradskih). Strateški cilj projekta je poboljšanje regionalne povezanosti i mobilnosti radi boljeg pristupa tržištu rada i uslugama u funkcionalnim centrima.	138,09	DP 15% KF 85%	svi-19 pro-23
Dječji centar za translacijsku medicinu Dječje bolnice Srebrnjak (CCTM)	Projekt CCTM je veliki infrastrukturni projekt koji obuhvaća izgradnju nove zgrade funkcionalno povezane s postojećom zgradom DBS-a te opremanje neophodnom istraživačkom i medicinskom opremom.	Pored izgradnje nove zgrade od oko 14.523 m2 funkcionalno povezane s postojećom zgradom DBS planirana je nabava i instalacija znanstveno-istraživačke, medicinske i druge opreme neophodne za postizanje planirane funkcionalnosti CCTM-a, a kojom će se u potpunosti opremiti Jedinica za temeljna istraživanja, Jedinica za klinička istraživanja, Jedinica za dijagnostička istraživanja, kao i potporni odjeli CCTM-a. Planira se i provođenje organizacijske reforme DBS-a iz pedijatrijske bolnice u klinički istraživački centar i polikliniku specijaliziranu za dječje bolesti, jačanje kapaciteta za IRI te suradnju znanosti i industrije na interdisciplinarnim istraživanjima. Vrhunska istraživanja CCTM-a rezultat će stvaranjem novih znanja, dijagnostičkih metoda, terapijskih postupaka i lijekova, metoda prevencije te drugim rješenjima usmjerenima na umanjene negativnih učinaka bolesti na društvo i kvalitetu života stanovništva.	432,2	DP 15% EFRR 85%	sij-14 ožu-22
Otvorene znanstvene infrastrukturne platforme za inovativne primjene u gospodarstvu i društvu O-ZIP	Obuhvaća unaprjeđenje postojećih i izgradnju novih sadržaja Instituta Ruđer Bošković. Projekt će rezultirati uspostavom 4 multidisciplinarnih istraživačke platforme te provedbom organizacijske reforme u sklopu IRB-a.	Provedbom projekta O-ZIP stvorit će se preduvjeti za povećanje opsega, kvalitete i učinkovitosti istraživanja usmjerenih ka rješavanju društvenih izazova, provedbu vrhunskih kolaborativnih istraživanja te promicanje važnosti komercijalizacije rezultata istraživanja, doprinoseći razvoju inovativnog i konkurentnog poduzetništva. Glavne projektne aktivnosti uključuju: rekonstrukciju postojeće infrastrukture za istraživanje i razvoj IRB-a; izgradnju nove istraživačke infrastrukture; nabavu i ugradnju opreme potrebne za predviđene aktivnosti istraživanja i razvoja.	547,2	DP 15% EFRR 85%	tra-18 pro-23
Uspostava veteranskih centara u RH	Infrastrukturna ulaganja u 4 veteranska centra koja imaju za cilj promociju socijalne uključenosti i smanjenje siromaštva ratnih veterana i civilnih žrtava Domovinskog rata.	Provedbom projekta unaprijedit će se infrastruktura za pružanje psihosocijalne podrške veteranima i civilnim žrtvama Domovinskog rata s ciljem boljeg uključivanja u društvo putem radova dogradnje, rekonstrukcije, obnove, prilagodbe i izgradnje prostora te nabave opreme za četiri veteranska centara u: Daruvaru, Petrinji, Sinju i Šibeniku. Rezultati projekta osigurat će se u suradnji s JLS-ima i u sinergiji s projektima iz OPULJP-a te će se omogućiti implementacija novih oblika programa psihosocijalnog osnaživanja i izvaninstitucionalnih usluga. Navedenim će se utjecati na značajno smanjenje udjela stacionarnih i mobilnih intervencija, s naglaskom na krizne intervencije koje pružaju Centri za psihosocijalnu pomoć.	328,79	DP 15% EFRR 85%	sij-18 sij-23

Naziv projekta	Cilj	Opis	Vrijednost u mil. kn	Izvor financiranja	Razdoblje provedbe
Izgradnja nacionalne agregacijske širokopojasne infrastrukture i povezivanje ciljanih javnih korisnika	Cilj projekta je izgradnja nacionalne agregacijske infrastrukture sljedeće generacije i povezivanje ciljanih korisnika unutar tijela javne uprave sa suvremenom elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom koja podržava simetričnu pristupnu brzinu iznad 100 Mbit/s.	Projektom se planira izgradnja nacionalne agregacijske širokopojasne infrastrukture koja će najmanje obuhvati 540 prioriternih naselja, od kojih svako naselje ima više od 1.000 stanovnika te su ista smještena u ruralnim i suburbanim područjima RH. Planirana agregacijska širokopojasna infrastruktura predstavlja nužan infrastrukturni preduvjet za razvoj pristupnih mreža sljedeće generacije u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja. Projekt će provoditi tvrtka u javnom vlasništvu Odašiljači i veze d.o.o., u suradnji s MMPI-om kao nositeljem Nacionalnog programa razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja, kao preduvjet razvoja pristupnih mreža sljedeće generacije (NGA).	786,77	DP 15% EFRR 85%	lis-15 pro-23
Veliki projekt e-Škole: Razvoj sustava digitalno zrelih škola (II. faza)	Cilj projekta je pridonijeti jačanju kapaciteta osnovnoškolskog i srednjoškolskog sustava s ciljem osposobljavanja učenika za tržište rada, daljnje školovanje i cjeloživotno učenje.	Predviđena je informatizacija administracije, poučavanja i učenja unutar škola kako bi se osiguralo da aktivnostima programa e-škole najmanje 85% javnih osnovnih i srednjih škola u RH poboljša digitalnu zrelost za jednu razinu u skladu s Digitalnom agendom za Europu te s nacionalnom Strategijom razvoja širokopojasnog pristupa u RH 2016. - 2020.	996,31	DP 15% EFRR 85%	ruj-18 pro-22

7. Institucijska pitanja i uključenost dionika

Odlukom o koordinaciji aktivnosti unutar okvira za gospodarsko upravljanje Europske unije utvrđen je institucionalni okvir i postupci povezani s koordinacijom aktivnosti unutar okvira za gospodarsko upravljanje Europske unije – Europski semestar na razini Vlade RH čime je osigurana koordinacija politika i mjera koje su obuhvaćene mehanizmom koordinacije ekonomskih politika unutar EU-a te onih potrebnih za poticanje rasta i stvaranja novih radnih mjesta u okviru strategije Europa 2020. Odlukom je osnovana Međuresorna radna skupina za Europski semestar kojoj je na čelu potpredsjednik Vlade za gospodarstvo. Također su imenovani koordinatori za Europski semestar na razini dužnosnika u TDU-u, koji su odgovorni za razradu reformskih mjera i koordinaciju provedbe mjera, kao i preporuka Vijeća EU-a i mjera za postizanje ciljeva strategije Europa 2020. te za izvještavanje o provedbi.

U procesu izrade NPR-a, u veljači 2019. su održana četiri tematska sastanka između predstavnika ministarstava (nositelja mjera) i socijalnih partnera na kojima su raspravljani prijedlozi mjera, i to za područje: javne uprave, socijalne skrbi, zdravstva, tržišta rada te znanosti i obrazovanja. Socijalni partneri dostavili su i pisana očitovanja na prijedloge mjera, na koja su se nositelji mjera također očitovali pisanim putem.

U vezi s prijedlozima socijalnih partnera treba napomenuti da je provedba nekih mjera/aktivnosti već predviđena u sklopu ovog NPR-a (npr. funkcionalna integracija bolnica, rješavanje problema fragmentiranosti teritorijalno-administrativnog ustroja JLP(R)S, digitalizacija javne uprave, jače promoviranje mjere pripravnštva u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja, izrada strateškog okvira za suzbijanje neprijavljenog rada, dovršetak procesa integracije socijalnih usluga i izrade jedinstvene metodologije u izračunu cijena socijalnih usluga, provedbu istraživanja o oblicima dugotrajne skrbi za starije osobe).

Uvaženo je mišljenje socijalnih partnera u dijelu redefiniranja pokazatelja rezultata za aktivnosti koje se odnose na donošenje zakonodavnih propisa. Opisni dio mjera/aktivnosti doraden je u dijelu koji se odnosi na podršku aktivnosti javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta kroz uspostavu i sufinanciranje doktorskih škola, kao i u dijelu koji se odnosi na zaštitu prijavitelja nepravilnosti.

Socijalni partneri istaknuli su potrebu provođenja hitne vanjske evaluacije mjera aktivne politike zapošljavanja te se ističe da je HZZ u fazi pripreme natječajne dokumentacije za vanjsku evaluaciju koja će obuhvatiti razdoblje 2014. - 2019. godine. Vanjska evaluacija mjera aktivne politike zapošljavanja trebala bi biti završena do kraja 2021. godine. Također, HZZ prati korisnike samozapošljavanja nakon izlaska iz intervencije radi procjene učinaka mjere. Socijalni partneri ističu da treba predvidjeti mjere kojima bi se vodila cjelovita politika plaća kako u javnom, tako i u realnom sektoru te se u vezi s time Vlada nastavlja s aktivnostima koje se odnose na revidiranje sustava određivanja plaća iako iste nisu eksplicitno sadržane u tablici mjera, ali će se pratiti kroz izvještavanje o provedbi preporuka Vijeća EU-a. S tim u vezi, u tijeku su aktivnosti vezane uz izbor neovisnih stručnjaka za sveobuhvatnu komparativnu analizu sustava plaća, prvo u javnom sektoru te se priprema projekt uspostave Izvještajnog centra za praćenje procesa kolektivnog pregovaranja i učinaka sklopljenih kolektivnih ugovora. Što se tiče mjere Podizanje kvalitete života mladih u ruralnim područjima, ističe se da će se osim nje osigurati i provedba, odnosno sufinanciranje dodatnih mjera/aktivnosti, koje će se dugoročno provoditi kroz Nacionalni program za mlade 2020. - 2024. koji se planira donijeti u drugom tromjesečju 2020., a cjelovite mjere demografske revitalizacije bit će obuhvaćene i posebnim strateškim dokumentom koji je u izradi. Socijalni partneri istaknuli su potrebu bolje procjene učinaka propisa te se u tom smislu planira povećanje kapaciteta nadležnih

tijela za izradu propisa uz primjenu politika boljih propisa i provedbu procjene učinaka propisa na gospodarstvo te edukacija osoba koje su uključene u taj proces (imenovat će se stručnjaci za izradu boljih propisa i edukacije).

Socijalni partneri predlažu urediti novi sustav zapošljavanja stranaca koji će biti efikasniji u odnosu na aktualni kvotni model, a što će se razmatrati i na čemu će se raditi u okviru ostalih programa nadležnih ministarstava.

Krajem travnja 2020. socijalnim partnerima je predstavljen Nacrt NPR-a koji Vlada predlaže za 2020. godinu. Nakon donošenja na sjednici Vlade NPR se predstavlja zastupnicima Hrvatskoga sabora.

U fazi provedbe mjera definiranih NPR-om socijalni partneri i zainteresirana javnost bit će uključeni prilikom izrade zakonskih i/ili podzakonskih propisa te će moći sudjelovati i utjecati na sadržaj konačnih rješenja u skladu s procedurom donošenja propisa, a koja uključuje savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.

Iako Gospodarsko-socijalno vijeće (GSV) formalno nije djelovalo gotovo dvije godine, socijalni dijalog se kontinuirano odvijao na svim drugim razinama te je Vlada kontinuirano pozivala socijalne partnere na sudjelovanje u radnim skupinama za izradu prijedloga javnih politika, nacionalnih strategija, nacрта zakona, propisa, programa i drugih dokumenata te im dostavljala prijedloge istih na mišljenje kako bi mogli aktivno sudjelovati u kreiranju javnih politika.

Vlada i socijalni partneri su 11. ožujka 2020. potpisali Sporazum o osnivanju GSV-a na nacionalnoj razini, koji predstavlja najviši (institucionalni) oblik tripartitnog socijalnog dijaloga na nacionalnoj razini, osobito imajući u vidu da socijalni partneri imaju važnu i aktivnu ulogu u kreiranju i provedbi javnih politika te da je savjetodavni doprinos GSV-a na nacionalnoj razini od iznimne važnosti.

Potpisivanjem Sporazuma formalno je omogućen daljnji rad GSV-a te je 27. ožujka 2020. održana i prva sjednica na kojoj je sudjelovao predsjednik Vlade, kao i potpredsjednici, a na kojoj se raspravljalo o utjecaju pandemije COVID-19 na ekonomiju i društvo u cjelini te mjere pomoći hrvatskom gospodarstvu i očuvanju radnih mjesta, a što je dokaz da Vlada uvažava socijalne partnere te njihovu ulogu smatra izuzetno bitnom u pronalaženju zajedničkih rješenja vezanih uz sve ključne teme.

PRILOG 1. GLAVNI CILJEVI, REFORMSKI PRIORITETI I MJERE EKONOMSKE POLITIKE

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
1. ODRŽIVI GOSPODARSKI RAST I RAZVOJ										
1.1. Unaprjeđenje poslovnog okruženja										
1.1.1. Administrativno i neporezno rasterećenje	4/d 8. 9.	Smanjenje administrativnog i fiskalnog opterećenja za gospodarstvo.	1) Broj provedenih mjera	1) 370	1) 450	Rashod: 500.000 kn (DP)	Akcijski planovi za administrativno rasterećenje gospodarstva	1.1.1.1. Provedba mjera administrativnog rasterećenja	tra-21	MINGPO
			2) Smanjene neporeznih davanja za 3,5%	2) 0%	2) 3,5%		Akcijski plan za smanjenje neporeznih i parafiskalnih davanja	1.1.1.2. Smanjenje neporeznih davanja	tra-21	MINGPO
1.1.2. Liberalizacija tržišta usluga	4/c 9.	Primjenom OECD PMR metodologije nastaviti poticati konkurenciju na tržištu usluga, kroz smanjenje ukupne razine reguliranosti profesija i poticati sprječavanje uvođenja novih regulacija tržišta usluga i profesija.	Minimalni kumulativni broj provedenih mjera liberalizacije tržišta usluga kojima se olakšava pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga u više djelatnosti i profesija	230	250		Prvi i drugi Akcijski plan za liberalizaciju tržišta usluga	1.1.2.1. Promjene sektorskih propisa za obavljanje pojedinih uslužnih djelatnosti i profesija	velj-21	MINGPO
1.1.3. Suzbijanje neprijavljenoga rada	8. 10.	1) Uspostaviti mehanizme kojima će se osigurati prijavlivanje rada te legaliziranje samozapošljavanja koje se odvija u zoni sive ekonomije, odnosno minimizirati rizike rada na crno. 2) Povećati svijest javnosti o pitanjima povezanim s neprijavljenim radom.	Strateški dokument za suzbijanje neprijavljenoga rada s pripadajućim Akcijskim planom provedbe 2020. - 2023.	Parcijalne mjere za suzbijanje neprijavljenog rada	Strateški dokument je usvojen		Strateški dokument za suzbijanje neprijavljenoga rada s pripadajućim Akcijskim planom	1.1.3.1. Donošenje strateškog dokumenta za suzbijanje neprijavljenoga rada	pro-20	MRMS
1.2. Investicijska politika okrenuta budućnosti										
1.2.1. Poticanje investicija	3/a 8. 9. 12.	Izraditi analizu i podlogu za privlačenje i poticanje investicija koje pridonose Ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda.	Identificirana su potencijalna područja i projekti te relevantni nacionalni i lokalni dionici za promociju investicija koje pridonose SDG-u.	0	1			1.2.1.1. Analiza postojećih dokumenata za privlačenje i poticanje investicija	tra-21	MINGPO

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
1.2.2. Uspostava normativnog okvira za reformu vodnokomunalnog sektora	6.	Integrirati javne isporučitelje vodnih usluga javne vodoopskrbe i javne odvodnje u RH s ciljem postizanja njihove provedbene sposobnosti i investicijskog kapaciteta.	Broj isporučitelja vodnih usluga nakon integracije	190	oko 40		1) Zakon o vodnim uslugama 2) Uredba o uslužnim područjima	1.2.2.1. Donošenje Uredbe o uslužnim područjima i provedba integracije javnih isporučitelja vodnih usluga	pro-20	MZOE
1.2.3. Prelazak na pametno, kružno i niskougljično društvo	8. 12. 13.	Odvajanje rasta od upotrebe resursa i zaustavljanje gubitka bioraznolikosti te istodobno jačanje održive konkurentnosti i industrijske baze.	Odluka o osnivanju platforme za kružno gospodarstvo		Odluka je donesena		Nacionalna razvojna strategija 2030.	1.2.3.1. Osnivanje platforme za kružno gospodarstvo	pro-20	MZOE
1.2.4. Ekologizacija prometa	3/a 11. 14. 15.	1) Modernizirati sustav javnog gradskog prijevoza ulaganjem u novi vozni park s ciljem smanjenja negativnih utjecaja na okoliš i povećanja energetske učinkovitosti.	1) Broj potpisanih ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava	0	1) 7	Rashodi: 10 mil. kn (DP i EU)	Strategija prometnog razvoja RH 2017. - 2030.	1.2.4.1. Dodjela bespovratnih sredstava prijevoznicima u javnom gradskom prometu za modernizaciju vozila	tra-21	MMPI
		2) Podići sigurnost i održivi razvoj pomorskog prometa.	2a) Flota spasilačkih jedinica lučkih kapetanija zanovljena namjenskim plovilima za traganje i spašavanje 2b) Uspostava nacionalnog sustava za prevenciju i suzbijanje onečišćenja mora	2a) 1/10 plovila 2b) 0/3 logistička operativna centra s pripadajućom opremom za interventno djelovanje kod iznenadnih onečišćenja mora	2a) 2/10 plovila 2b) 1/3 logistička operativna centra s pripadajućom opremom za interventno djelovanje kod iznenadnih onečišćenja mora	Rashodi: 25,5 mil. kn (DP)	1) Strategija prometnog razvoja RH 2017. - 2030. 2) Strategija pomorskog razvitka i integralne pomorske politike RH 2014. - 2020. 3) Nacionalni plan razvoja obalnog linijskog pomorskog prometa 4) Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora 5) Subregionalni plan intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera	1.2.4.2. Provedba projekata unaprjeđenja sigurnosti plovidbe i zaštite morskog okoliša	tra-21	MMPI

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
		3) Podići konkurentnost gospodarske flote na unutarnjim plovnim putovima. 4) Ekologizacija unutarnje plovidbe.	3) Izrađena Studija modernizacije flote na rijeci Savi, u kontekstu tehnoloških inovacija, u domeni zaštite okoliša i novih tržišnih okruženja 4) Izrađena Studija prihvata i zbrinjavanja otpada s plovila unutarnjih voda		3) 1 4) 1	Rashodi: 150.000 kn (DP)	Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda	1.2.4.3. Provedba programa obnove brodarstva i modernizacije flote na rijeci Savi	pro-20	MMPI
						Rashodi: 120.000 kn (DP)		1.2.4.4. Izrada koncepta za prihvata i zbrinjavanje otpada s plovila unutarnjih voda	pro-20	MMPI
		5) Definirati pravce razvoja pomorstva, u cilju povećanja bruto domaćeg proizvoda, definiranja razvoja na načelima, održivosti, sigurnosti i zaštite morskog okoliša, pri čemu će se obuhvatiti svi vidovi gospodarske aktivnosti na moru i u priobalju od brodarstva i usluga u pomorskom prijevozu, preko lučke infrastrukture i lučkih usluga, do obrazovanja te životnih i radnih uvjeta pomoraca, uvođenja i razvoja zelene tehnologije i sl.	5) Izrađen projektni zadatak		5) 1		Pomorski zakonik	1.2.4.5. Izrada projektnog zadatka za Strategiju pomorskog razvitka i integralne pomorske politike RH 2021. - 2027.	pro-20	MMPI
		6) Harmonizacija razvoja nautičkog turizma s ciljem održivog razvoja i zaštite okoliša.	6) Izrađen projektni zadatak		6) 1			1.2.4.6. Izrada projektnog zadatka za novi strateški dokument u području nautičkog turizma	pro-20	MMPI
1.2.5. Podizanje razine konkurentnosti turističkih destinacija i sustava turističkih zajednica	8. 12.	Efikasan sustav destinacijskog upravljanja i podizanje razine učinkovitosti turističkih zajednica.	Broj turističkih zajednica kojima se dodjeljuju sredstva za provođenje projekata	0	do 200	Nema utjecaja: 60 mil. kn (Fondovi)	1) Fond za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent 2) Fond za udružene turističke zajednice	1.2.5.1. Financiranje projekata za unaprjeđenje turističke ponude	ožu-21	MT

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
1.3. Poboljšanje upravljanja i raspolaganja državnom imovinom										
1.3.1. Aktivacija i bolje upravljanje državnom imovinom	4/a 8.	1) Ojačati nadzor nad poslovanjem u pravnim osobama u većinskom državnom vlasništvu kroz poboljšanje kompetencija članova nadzornih i revizijskih odbora.	1a) Izrađene Smjernice za postupanje članova nadzornih i revizijskih odbora u državnim poduzećima 1b) Održana radionica za imenovane članove nadzornih i revizijskih odbora u državnim poduzećima	1a) 0 1b) 1	1a) 1 1b) 2	Nema utjecaja: 150.000 eur (SRSP)	Odluka Vlade RH	1.3.1.1. Izrada okvira za postupanje članova nadzornih i revizijskih odbora u državnim poduzećima	tra-21	MDI
		2) Uspostaviti sustav nadzora s ciljem pravovremenog prepoznavanja rizika u operativnom i financijskom poslovanju pravnih osoba u većinskom državnom vlasništvu.	2) Uspostavljen sustav ranog upozoravanja na rizike u poslovanju (EWS)	0	2) Sustav je u primjeni.		Zaključak Vlade	1.3.1.2. Uspostavljanje sustava ranog upozoravanja na rizike u poslovanju (EWS)	pro-20	MDI
		3) Smanjiti portfelj državne imovine kojim upravljaju MDI i CERP i aktivirati neiskorištenu državnu imovinu.	3a) Vrijednost ostvarene prodaje dionica i poslovnih udjela nestrategičkih trgovačkih društava 3b) Prihod od nefinancijske imovine (upravljanja nekretninama) 3c) Broj sklopljenih ugovora o darovanju	3a) 2019.: 550 mil. kn 3b) 2019.: 220 mil. kn 3c) 2019.: 70	3a) 150 mil. kn 3b) 240 mil. kn 3c) 76		Zakon o upravljanju državnom imovinom	1.3.1.3. Aktivacija neiskorištene državne imovine	tra-21	MDI
1.3.2. Restrukturiranje i izgradnja održivog prometnog sektora	4/a 9.	1) Osigurati financijsku održivost društava u željezničkom sektoru i tehničko-tehnološko jačanje poslovnih procesa.	1) Broj potpisanih ugovora za izradu akata strateškog planiranja (Strategija razvoja željezničkog sustava RH, Nacionalnog plana ŽI i UIŽP)	0	1) 1		Zakon o željeznici	1.3.2.1. Izrada projektnog zadatka za izradu strateških akata za razvoj željezničkog sustava RH	pro-20	MMPI
			2) Sklopljen ugovor o nadzoru i reviziji Ugovora o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u RH	0	2) 1			1.3.2.2. Sklapanje ugovora za nadzor i reviziju Ugovora o javnim uslugama u javnom željezničkom prijevozu u RH	pro-20	MMPI
		2) Provesti poslovno restrukturiranje cestovnog sektora radi osiguranja	3a) Smanjenje omjera operativnih troškova u odnosu na operativni prihod	3a) HAC: 0.31; ARZ: 0.27; HC: 0.30 3b) HAC: 0.68; ARZ:	3a) HAC: <0.28; ARZ: <0.28; HC: <0.30		Odluka Vlade o prihvaćanju poslovnog i financijskog	1.3.2.3. Provođenje akcijskih planova restrukturiranja	pro-20	MMPI

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
		financijske stabilnosti cestarskih društava u državnom vlasništvu poslovnih procesa.	3b) Smanjenje operativnih troškova po km cestovne mreže	1.00; HC: 0.08	3b) HAC: <0.65; ARZ: <1.00; HC: <0.08		restrukturiranja cestovnog sektora			
			4) Promjena računovodstvenih standarda u društvima	4) Kapitalni prikaz	4) Dohodovni prikaz		Zakon o cestama	1.3.2.4. Izmjena Zakona o cestama	sij-21	MMPI
			5) Standardizacija procesa redovitog održavanja cesta	5) Izvođenje radova po količinama	5) Novi standard održavanja prema učinku		Pravilnik o održavanju cesta	1.3.2.5. Donošenje novog Pravilnika o održavanju cesta	ruj-20	MMPI
		3) Pronalazak strateškog partnera društva Croatia Airlines d.d.	6) Evaluacija pristiglih obvezujućih ponuda i pregovori s ponuđačima	6) Analiza mogućih modela	6) Konačna obvezujuća ponuda		Odluka Vlade o odabiru strateškog partnera društva Croatia Airlines d.d.	1.3.2.6. Provedba postupka pronalaska strateškog partnera društva Croatia Airlines d.d. (I. faza)	lip-20	MMPI
			7) Prijedlog odabira strateškog partnera i definiranje modaliteta slijedećih faza postupka	0	7) Odabran strateški partner društva Croatia Airlines d.d.			1.3.2.7. Provedba slijedećih faza postupka pronalaska strateškog partnera društva Croatia Airlines d.d.	pro-20	MMPI

1.4. Unaprjeđenje javne uprave

1.4.1. Jačanje kapaciteta za izradu i provedbu javnih politika i projekata	3/b 8. 9. 16.	1) Radi što bolje integracije strateškog planiranja i upravljanja razvojem unaprijedit će se sposobnosti za integrirani pristup u oblikovanju i provedbi javnih politika i projekata te uvesti u primjenu standardizirani pristup za procjenu uspješnosti javnih politika i projekata, uzimajući u obzir početne uvjete i očekivane socioekonomske učinke.	1) Broj razvijenih postupaka za procjenu uspješnosti provedbe javnih politika i projekata	0	1) 3	Nema utjecaja: 460.000 eur (SRSP)	1) Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem RH 2) Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLP(R)S 3) Uredba o načinu ustrojavanja, sadržaju i vođenju Središnjeg elektroničkog registra razvojnih projekata 4) Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLP(R)S 5) Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja	1.4.1.1. Smjernice za procjenu uspješnosti javnih politika i projekata	lis-20	MRRFEU
			2) Broj izrađenih aplikacija za prikaz podataka	0	2) 1	Rashodi: 250.000 kn (DP i EU)		1.4.1.2. Uspostava platforme radi transparentne objave podataka za prikaz uspješnosti provedbe javnih politika i projekata	vlj-21	MRRFEU

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
		2) Planirano, sustavno, ciljano i sveobuhvatno obrazovanje svih zaposlenika koji rade u sustavu upravljanja EU fondova na nacionalnoj, regionalnoj i/ili lokalnoj razini.	3) Zakon o jačanju kapaciteta institucionalnog okvira za provedbu fondova EU u RH	0	3) Zakon je donesen		Zakon o jačanju kapaciteta institucionalnog okvira za provedbu fondova EU u RH	1.4.1.3. Donošenje Zakona o jačanju kapaciteta institucionalnog okvira za provedbu fondova EU u RH	lis-20	MRRFEU
		3) Povećanje kapaciteta nadležnih tijela za izradu propisa uz primjenu politika boljih propisa i provedbu procjene učinaka propisa na gospodarstvo te edukacija osoba koje su uključene u taj proces.	4) Uspostavljen sustav od najmanje 1 educiranog stručnjaka iz politika boljih propisa i izrade procjene učinaka propisa na gospodarstvo u svakom tijelu koje donosi propise	0	4) 25 stručnjaka	Nema utjecaja: 397.920 eura (SRSP)	Odluke čelnika o imenovanju stručnjaka za bolje propise u svakom TDU-u	1.4.1.4. Imenovanje stručnjaka za izradu boljih propisa i edukacije	pro-20	MINGPO
		4) Izraditi program unaprjeđenja sustava naobrazbe i izobrazbe za stjecanje zvanja i stručnih osposobljenosti u unutarnjoj plovidbi kojim će se podići kvaliteta stručnog kadra te priznavanje stručnih kvalifikacija u skladu s EU standardima.	5) Izrađen Program unaprjeđenja sustava naobrazbe i izobrazbe za stjecanje zvanja i stručnih osposobljenosti u unutarnjoj plovidbi	0	5) 1	Rashodi: 100.000 kn (DP)	Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda	1.4.1.5. Izrada programa unaprjeđenja sustava naobrazbe i izobrazbe za stjecanje zvanja i stručnih osposobljenosti u unutarnjoj plovidbi	pro-20	MMPI
1.4.2. Unaprjeđenje normativnog okvira borbe protiv korupcije	4/b	1) Formirati novi nacionalni strateški okvir u području borbe protiv korupcije u RH, za nastavak strateškog artikuliranja nacionalnih napora u upravljanju korupcijskim rizicima u identificiranim prioritetnim sektorima djelovanja.	1) Novi nacionalni strateški dokument u području borbe protiv korupcije 2021. - 2030.	1) 4	1) Nacionalni strateški dokument je donesen			1.4.2.1. Donošenje nacionalnog strateškog dokumenta u području borbe protiv korupcije	pro-20	MP
		2) Unaprijediti zakonodavni okvir za djelovanje USKOK-a kroz revidiranje statusnih pitanja zaposlenih te reguliranje statusno pravnog aspekta nove kategorije tužitelja - delegirani europski tužitelji.	2) Unaprjeđen zakonodavni okvir djelovanja Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta	2) 7	2) Zakon je donesen			Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta	1.4.2.2. Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta	pro-20

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
		3) Poboljšati uzajamno priznavanje naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje s ciljem suzbijanja aktivnosti organiziranog kriminala, korupcije i financiranja terorizma.	3) Unaprjeđen proces pravosudne suradnje s državama članicama EU-a u području priznavanja naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje	3) 7	3) Zakon je donesen		Zakon o pravosudnoj suradnji s državama članicama EU	1.4.2.3. Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji s državama članicama EU-a	pro-20	MP
		4) Primijeniti antikoruptivne mehanizme u upravljanju imovinom JLP(R)S-a.	4) Novi Antikorupcijski program za trgovačka društva u vlasništvu JLP(R)S-a 2021. - 2022.	0	4) Antikorupcijski program je donesen		1) Strategija suzbijanja korupcije 2015. - 2020. 2) Antikorupcijski program za trgovačka društva u vlasništvu JLP(R)S-a	1.4.2.4. Donošenje Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u vlasništvu JLP(R)S-a	pro-20	MP
		5) Ojačati transparentnost u pravosuđu u kontekstu podizanja povjerenja građana u pravosudni sustav.	5) Izvješća o imovini pravosudnih dužnosnika (sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika) dostupna online putem mrežne aplikacije	0	5) Izvješća su objavljena (broj ovisi o broju imenovanih dužnosnika)		1) Zakon o Državnom sudbenom vijeću 2) Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću	1.4.2.5. Objava izvješća o imovini pravosudnih dužnosnika putem mrežne aplikacije	pro-20	MP
		6) Osigurati učinkovitu sudsku zaštitu prijavitelja nepravilnosti sukladno Zakonu o zaštiti prijavitelja nepravilnosti.	6) Broj održanih edukacija za suce u programu Pravosudne akademije na temu učinkovite zaštite prijavitelja nepravilnosti	0	6) 3		Akcijski plan za 2019. i 2020. uz Strategiju suzbijanja korupcije 2015. - 2020.	1.4.2.6. Provedba edukacija sudaca na temu učinkovite zaštite prijavitelja nepravilnosti	pro-20	MP
		7) Ojačati svijest o postojećem okviru zaštite prijavitelja nepravilnosti te poticati građane na prijavljivanje nepravilnosti.	7) Broj tiskanih promotivnih materijala (kom.) za Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti	0	7) 2.000	Rashodi: 6.250 kn (DP)		1.4.2.7. Izrada promotivnog materijala za Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti	tra-21	MP
1.4.3. Decentralizacija	1/b	Optimizirati sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.	1a) Provedena analiza indikatora za procjenu kapaciteta JLP(R)S-a 1b) JLS kategorizirani prema kapacitetima za obavljanje poslova	Otežano provođenje decentralizacije zbog razlika u broju i kvaliteti javnih usluga koje se pružaju na lokalnoj razini.	Optimizacija sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave	Rashodi: 11,21 mil. kn (DP i EU)	Strategija razvoja javne uprave 2015. - 2020. s Akcijskim planom 2017. - 2020.	1.4.3.1. Analiza indikatora za procjenu kapaciteta JLP(R)S-a i razvrstavanje jedinica u kategorije	tra-21	MU

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
1.4.4. Digitalizacija javne uprave	3/b 16.	1) Povećati broj tijela javnog sektora u Centru dijeljenih usluga kao jedinstvenom strateškom mjestu upravljanja i koordiniranja razvoja državnog IKT-a radi racionalizacije izdataka državnog IKT-a.	1) Broj tijela javnog sektora u Centru dijeljenih usluga	1) 50	1) 100	Rashodi: 131 mil. kn (DP i EU)	1) Strategija e-Hrvatska 2) Zakon o državnoj informacijskoj infrastrukturi 3) Uredba o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu	1.4.4.1. Uspostava Centra dijeljenih usluga (III. faza)	pro-20	MU
		2) Uspostaviti sustav jedinstvenog upravnog mjesta kao nadogradnja sustava e-Građani i sastavnog dijela državne informacijske infrastrukture u cilju da na jednom mjestu građanima i poduzetnicima budu dostupne informacije i usluge različitih tijela javne uprave.	2) Broj komponenti središnjeg informacijskog sustava jedinstvenog upravnog mjesta	0	2) 2	Rashodi: 46,4 mil. kn (DP i EU)	1) Strategija razvoja javne uprave 2015. - 2020. 2) Strategija e-Hrvatska 2020.	1.4.4.2. Uspostava jedinstvenih upravnih mjesta	tra-21	MU
	4/d 16.	3) Uključiti elektroničke usluge na sustav e-Poslovanje za pružanje elektroničkih javnih usluga poslovnim subjektima i drugim pravnim osobama.	3) Broj elektroničkih usluga uključenih u sustav	0	3) 7	Rashodi: 21,3 mil. kn (DP i EU)	1) Odluka o pokretanju projekta e-Poslovanje 2) Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava (listopad 2018.)	1.4.4.3. Uspostava sustava e-Poslovanje (II. faza)	tra-21	MU
		4) Uključiti elektroničke usluge na sustav e-Pristojbe koje će moći koristiti sva tijela javne uprave, građani i poslovni subjekti za bezgotovinsku naplatu upravnih pristojbi i naknada prilikom pružanja, odnosno korištenja javnih usluga.	4) Broj elektroničkih usluga uključenih u sustav	0	4) 7	Rashodi: 24,4 mil. kn (DP i EU)	1) Uredba o informacijsko-tehnološkom sustavu elektroničke naplate upravnih pristojbi 2) Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava (listopad 2018.)	1.4.4.4. Uspostava sustava e-Pristojbe (II. faza)	tra-21	MU
		5) Razviti platformu i sustav za izdavanje digitalnih certifikata javnopravnim tijelima u svrhu pružanja javnih e-usluga.	5) Broj uspostavljenih elektroničkih usluga platforme za e/m-Potpis i e/m-Pečat: za potpisivanje, pečatanje i validaciju dokumenata	0	5) 3	Rashodi: 12,4 mil. kn (DP i EU)	Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava (studen 2018.)	1.4.4.5. Uspostava sustava sa servisima za elektroničko potpisivanje i/ili pečatanje dokumenata (II. faza)	tra-21	MU

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
	3/b 9. 16.	6) Uspostaviti središnji sustav interoperabilnosti koristeći osnovna načela i preporuke Europskog okvira za interoperabilnost.	6a) Akcijski plan za uspostavu središnjeg sustava interoperabilnosti 6b) Uspostavljena interoperabilnost korištenjem središnjeg sustava interoperabilnosti	0	6a) Akcijski plan je donesen 6b) 10 registara		1) Zakon o državnoj informacijskoj infrastrukturi i vezane uredbe 2) Europski okvir za interoperabilnost	1.4.4.6. Uspostava digitalne interoperabilnosti	tra-21	MU, SDURDD
	9.	7) Razviti gospodarstvo temeljeno na otvorenim podacima (ekonomija otvorenih podataka).	7a) Broj setova podataka objavljenih na nacionalnom portalu otvorenih podataka 7b) Broj tijela koji objavljuju setove otvorenih podataka	7a) 756 7b) 87	7a) 950 7b) 100	Rashodi: 4,5 mil. kn (DP i EU)	1) Direktiva o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (PSI direktiva) 2) Zakon o pravu na pristup informacijama 3) Pravilnik o vrstama i sadržaju dozvola kojima se utvrđuju uvjeti ponovne uporabe informacija 4) Politika otvorenih podataka	1.4.4.7. Unaprjeđenje Portala otvorenih podataka	tra-21	SDURDD
		8) Omogućiti građanima i poduzetnicima jednostavan pristup informacijama o nacionalnim propisima i obvezama, učinkovitim prekogranično dostupnim elektroničkim postupcima te djelotvornim uslugama podrške u rješavanju problema s administracijom.	8a) Osiguranje obveznog seta informacija iz Priloga I koje nedostaju 8b) Izrađena analiza praznina u objavi obveznih postupaka iz Priloga II 8c) Izrađen Plan za uklanjanje prepreka (tehničke, funkcijske, organizacijske i pravne) kako bi postupci iz Priloga II bili pristupačni prekograničnim korisnicima 8d) Izvršeno povezivanje nacionalnih alata za prikupljanje povratnih informacija (feedback) s alatom EK 8e) Izrađen Plan za uklanjanje nedostataka razmjene podataka načelom „Samo jednom“	0	8a) 88 8b) 1 8c) 1 8d) 1 8e) 1		1) EU Uredba o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika 2) EU Strategija unutarnjeg tržišta	1.4.4.8. Daljnji razvoj Jedinstvenog digitalnog pristupnika	tra-21	SDURDD

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
		9) Razviti okvir za standardizirani razvoj e-usluga.	9) Usvojen okvir za standardizirani razvoj e-usluga za kontinuiranu digitalizaciju poslovanja javne uprave te poboljšana kvaliteta postojećih e-usluga i povećani udjel korisnika.	0	9) 1			1.4.4.9. Uvođenje okvira standardizirane izgradnje elektroničkih javnih usluga	pro-20	SDURDD
1.4.5. Upravljanje kvalitetom	3/b	1) Uspostaviti i primijeniti novi sustav za razvoj državnog ispita, prijavu na državni ispit te organizaciju i provedbu državnog ispita i uspostaviti stručne ispite za određena upravna područja.	1a) Pravilnik o polaganju državnoga ispita pisanim (elektroničkim) putem 1b) Razvijen i uspostavljen novi sustav za razvoj, pripremu i provedbu novog državnog ispita 1c) Razvijeni ispitni katalozi s ishodima učenja za novi upravni ispit te za stručni ispit za matičarstvo		1a) Pravilnik je donesen 1b) Sustav je u primjeni 1c) 2 ispitna kataloga	Rashodi: 1,70 mil. kn (DP)	1) Zakon o državnim službenicima 2) Strateški plan MU 2019. - 2021.	1.4.5.1. Uspostava novog sustava polaganja državnog ispita i razvoj novog upravnog ispita te stručnog ispita za matičarstvo	tra-21	MU
		2) Povećati učinkovitost i kvalitetu javne uprave u cilju jednostavnijeg i kvalitetnijeg pružanja usluga korisnicima uz smanjenje troškova i administrativnog opterećenja za korisnike usluga javne uprave.	2) Izrađena Metodologija za upravljanje kvalitetom u javnoj upravi i Metodologija za optimizaciju i standardizaciju procesa javne uprave	0	2) 2	Rashodi 18 mil. kn (DP i EU)	Strategija razvoja javne uprave 2015. - 2020. s Akcijskim planom 2017. - 2020.	1.4.5.2. Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu	tra-21	MU
1.5. Poboljšanje učinkovitosti pravosudnog sustava										
1.5.1. Modernizacija pravosudnog sustava	4/c	1) Pojednostaviti i olakšati obavljanje odvjetništva i pružanje odvjetničkih usluga od strane hrvatskih odvjetnika i odvjetnika iz država članica EU-a.	1) Zakonodavni okvir kojim će se pojednostaviti i olakšati obavljanje odvjetništva i pružanje odvjetničkih usluga od strane hrvatskih odvjetnika i odvjetnika iz država članica EU-a	1) 5	1) Zakon je donesen		Zakon o odvjetništvu	1.5.1.1. Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu	lip-20	MP
		2) Uvesti eSpis za prekršajne predmete u općinske prekršajne sudove, u prekršajne odjele u općinskim sudovima i u Visoki prekršajni sud RH	2) Broj sudova na koje je uveden eSpis za prekršajne predmete	0	2) 2020.: 31 sud	Rashodi: 3,48 mil. kn (DP i EU)		1.5.1.2. Uvođenje sustava eSpis za prekršajne predmete	pro-20	MP

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
		3) Uvesti e-Komunikaciju u županijske sudove.	3) Broj županijskih sudova koji je obuhvaćen	0	3) 15	Rashodi: 1,07 mil. kn (DP i EU)		1.5.1.3. Uvođenje e-Komunikacije u županijske sudove	pro-20	MP
		4) Proširiti e-Komunikaciju na pravne osobe.	4) Broj trgovačkih društava u većinskom vlasništvu RH koji koriste e-Komunikaciju	0	4) 30			1.5.1.4. Osiguranje tehničkih uvjeta za e-Komunikaciju pravnih osoba	pro-20	MP

2. POVEZIVANJE OBRAZOVANJA S TRŽIŠTEM RADA

2.1. Obrazovanje i osposobljavanje u skladu s potrebama tržišta rada

2.1.1. Reforma općeg i strukovnog obrazovanja	2/a 4.	1) Nastaviti provođenje kurikularne reforme u svim školama u RH uz stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika.	1a) Broj škola (razreda) uključenih u provedbu kurikuluma temeljenih na ishodima učenja 1b) Broj odgojno-obrazovnih djelatnika koji su prošli usavršavanje	1a) 1.311 - U svim predmetima 1. i 5. razreda osnovne škole i Biologiji, Kemiji i Fizici u 7. razredu. U gimnazijama u svim predmetima 1. razreda, u strukovnim školama, razine 4.2. u 1. razredima u predmetima Matematika, Hrvatski, Engleski i Njemački jezik 1b) 45.380	1a) 1.311 - U svim predmetima 2., 3., 6. i 7. razred i Biologiji, Kemiji i Fizici u 8. razredu. U gimnazijama u svim predmetima u 2. i 3. razredu, a u strukovnim školama, razine 4.2. u 2. i 3. razredima u predmetima Matematika, Hrvatski, Engleski i Njemački jezik 1b) 50.000	Rashodi: 315,29 mil. kn (DP i EU) Nema utjecaja: 500.000 eura (SRSP)	1) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 2) Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi	2.1.1.1. Podrška provedbi cjelovite kurikularne reforme	tra-21	MZO
		2) Podići digitalnu zrelost škola kroz uključivanje svih škola u projekt e-škole, nabaviti opremu za nastavnike te educirati nastavnike za korištenje odgovarajuće IKT opreme i razvijenih e-sadržaja u skladu s promjenjivim nastavnim kurikulumom i razvojem ključnih/transverzalnih kompetencija za učenike osnovnih i srednjih škola.	2a) Broj škola koje sudjeluju u projektu e-škole 2b) Broj osobnih računala za odgojno-obrazovne djelatnike 2c) Broj digitalnih obrazovnih sadržaja	2a) 1.298 2b) 38.333 2c) 21,75	2a) 1.318 2b) 38.333 2c) 47	Rashodi: 306,28 mil. kn (DP i EU)	Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije	2.1.1.2. Projekt e-škole: Razvoj sustava digitalno zrelih škola (II. faza)	tra-21	MZO

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
		3) Razraditi model nastave na daljinu na sve osnovne i srednje škole u RH	3) Izrađen strateški okvira za provođenje nastave na daljinu temeljem iskustva u šk. god. 2019./20.	0	3) 1	Rashodi: 1 mil. kn (DP)	1) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 2) Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi	2.1.1.3. Izrada strateškog okvira za provođenje nastave na daljinu	ruj-21	MZO
		4) Provesti eksperimentalni program cjelodnevne nastave u prva tri razreda osnovne škole u svrhu smanjenja nejednakosti i jačanja temeljnih kompetencija kroz povećanje minimalnog broja obveznih nastavnih sati.	4a) Usvojen Strateški okvir za uvođenje cjelodnevne nastave u osnovne škole 4b) Razrađen model i eksperimentalni program cjelodnevne nastave 4c) Objavljen poziv za sudjelovanje u eksperimentalnom programu cjelodnevne nastave	0	4a) 1 4b) 1 4c) 1	Rashodi: 30 mil. kn (DP i zajam Svjetske banke)	1) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 2) Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi	2.1.1.4. Podrška uvođenju eksperimentalnog programa cjelodnevne nastave	tra-21	MZO
		5) Osigurati uvjete za jačanje kvalitete strukovnih škola, kao i izlaznih kompetencija potrebnih za pristup tržištu rada u suradnji s drugim dionicima sustava strukovnog obrazovanja.	5a) Broj sklopljenih ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava s imenovanim regionalnim centrima kompetentnosti u prioritarnim (pod)sektorima 5b) Izvješće o vanjskom vrednovanju srednjih škola koje izvode eksperimentalne programe u strukovnom obrazovanju 5c) Broj izrađenih metodičko-didaktičkih priručnika za nastavnike i mentore kod poslodavaca 5d) Broj izrađenih standarda zanimanja, standarda kvalifikacija i strukovnih kurikuluma	5a) 10 5b) i 5c) 0 5d) 3	5a) 50 5b) 1 5c) 6 5d) 6	Rashodi: 224,37 mil. kn (DP i EU) 2,2 mil. kn (DP i švicarsko-hrvatski instrument) 646.172 kn (DP)	1) Zakon o strukovnom obrazovanju 2) Odluka o imenovanju regionalnih centara kompetentnosti u strukovnom obrazovanju	2.1.1.5. Uspostava mehanizama za osiguravanje kvalitete sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja	pro-20	MZO
2.1.2. Cjeloživotno obrazovanje	2/a 4.	Podići kvalitetu programa obrazovanja odraslih i rada ustanova za obrazovanje odraslih te povećati udio odraslog stanovništva koje	1) Postizanje više razine kvalitete u sustavu obrazovanja odraslih kroz unaprjeđenje zakonodavnog okvira	1) 3	1) Zakon je donesen	Rashodi: 254.885 kn (DP)	Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije	2.1.2.1. Donošenje Zakona o obrazovanju odraslih	ruj-20	MZO

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
		sudjeluje u procesima cjeloživotnog učenja.	2) Objavljen poziv Unaprjeđenje kvalitete obrazovanja odraslih kroz razvoj i provedbu HKO-a (ESF)	0	2) 1	Rashodi: 20,25 mil. kn (DP i EU)	1) Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru 2) Zakon o obrazovanju odraslih	2.1.2.2. Izrada standarda kvalifikacija i Kurikuluma obrazovanja odraslih	lis-20	MZO
			3) Izrađen Kurikulum za edukaciju andragoških radnika koji podučavaju temeljne vještina	0	3) 1	Rashodi: 200.000 kn (DP i EU)	1) Zakon o obrazovanju odraslih 2) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije	2.1.2.3. Izrada Kurikuluma za edukaciju andragoških radnika	tra-21	MZO
			4) Izrađen Kurikulum za osnovno obrazovanje odraslih temeljen na ključnim vještinama	0	4) 1	Rashodi: 220.000 kn (DP)	Zakon o obrazovanju odraslih	2.1.2.4. Izrada Kurikuluma za osnovno obrazovanje odraslih	vlj-21	MZO
2.1.3. Učinkovito i relevantno visoko obrazovanje	2/a 4.	Povećati kvalitetu i relevantnost studijskih programa, unaprijediti zapošljivost studenata te doprinijeti povećanju stope zaposlenosti osoba s diplomom.	1) Broj standarda kvalifikacija upisanih u Registar HKO-a	1) 7	1) 20	Rashodi: 3,99 mil. kn (DP i EU)	Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije	2.1.3.1. Provedba vrednovanja i upisa standarda kvalifikacija u Registar HKO-a	tra-21	MZO
			2) Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju	2) 1	2) Zakon je donesen		Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju	2.1.3.2. Donošenje Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju	ruj-20	MZO

3. ODRŽIVOST JAVNIH FINANCIJA

3.1. Jačanje okvira za upravljanje javnim financijama i provedbu fiskalne konsolidacije

3.1.1. Unaprjeđenje fiskalnog planiranja i izvještavanja	1/a 8. 17.	1) Unaprijediti izradu financijskog plana i izvještavanja svih izvanproračunskih korisnika te pojednostaviti obradu podataka.	1) Aplikativno rješenje za automatizirani unos i obradu podataka u cilju učinkovitijeg procesa financijskog planiranja i izvještavanja svih izvanproračunskih korisnika		1) Svi izvanproračunski korisnici unose financijske planove i izvještaje o izvršenju	Rashodi: do 1 mil. kn (DP)	Zakon o proračunu	3.1.1.1. Izrada aplikativnog rješenja za financijsko planiranje izvanproračunskih korisnika	pro-20	MF	
		2) Povećati sveobuhvatnost državnog proračuna te fiskalnu transparentnost i fiskalnu disciplinu uključivanjem lučkih uprava kojima je osnivač RH kao proračunskih korisnika državnog proračuna.	2) Povećana sveobuhvatnost državnog proračuna te fiskalna transparentnost i disciplina		2) Financijski planovi lučkih uprava izrađeni su sukladno Zakonu o proračunu, u razdjelu MMP1-a.				3.1.1.2. Uključivanje lučkih uprava u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika	lip-20	MF
									3.1.1.3. Uključivanje financijskih planova lučkih uprava u razdjelu nadležnog ministarstva	pro-20	MF

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
3.2. Poticanje demografske revitalizacije										
3.2.1. Podizanje sigurnosti obitelji s djecom	5.	Razviti i uspostaviti IT sustav „Dječja kartica“.	Razvijen i uspostavljen IT sustav „Dječja kartica“ na infrastrukturi e-Građani (nova usluga)	0	1	Rashodi: 1,5 mil. kn (DP)		3.2.1.1. Implementacija IT sustava „Dječja kartica“	ruj-20	MDOMSP
3.2.2. Podizanje kvalitete života mladih u ruralnim područjima	2. 4. 10. 11.	Osigurati sustavno financiranje programa/projekata usmjerenih mladima u ruralnim područjima.	Broj objavljenih poziva	0	1	Rashodi: 1,38 mil. kn (DP)	1) Program Vlade 2016. - 2020. 2) Strateški plan MDOMSP 2019. - 2021.	3.2.2.1. Javni poziv za projekte usmjerene mladima u ruralnim područjima	ožu-21	MDOMSP
3.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi										
3.3.1. Integracija socijalnih naknada	2/b 10.	1) Osigurati transparentan sustav socijalnih naknada s dostupnim podacima o vrsti i iznosu naknada po pojedinoj osobi (korisniku prava iz sustava socijalne skrbi).	1) Izvješće iz IT sustava MDOMSP-a s pregledom svih socijalnih naknada koje prima osoba na jednom mjestu te izvješće iz IT sustava s pregledom socijalnih naknada osiguranih od JLP(R)S-a	0	1) 2	Rashodi: 300.000 kn (DP)	Akcijski plan unaprjeđenja sustava socijalnih naknada 2018. - 2020.	3.3.1.1. Nadogradnja funkcionalnosti IT sustava socijalnih naknada	pro-20	MDOMSP
		2) Osigurati kontinuitet praćenja socijalnih naknada koje osiguravaju lokalna i državna razina te transparentnost praćenja u svrhu pravednije raspodjele sredstava i smanjenja siromaštva.	2) Broj provedenih edukacija djelatnika za rad u web aplikaciji za izvještavanje o socijalnim naknadama	0	2) 20	Rashodi: 400.000 kn (DP) Nema utjecaja: 350.000 eur (SRSP)		3.3.1.2. Educirati djelatnike za rad u web aplikaciji za izvještavanje o socijalnim naknadama	pro-20	MFOMSP
3.3.2. Unaprjeđenje socijalnih usluga	2/b 1.	1) Provesti istraživanje o formalnim i neformalnim oblicima dugotrajne skrbi za starije osobe u svrhu unaprjeđenja skrbi za starije osobe posebice na skrb u vlastitom domu.	1) Provedeno istraživanje o formalnim i neformalnim oblicima skrbi za starije osobe u RH i analiza na temelju istraživanja o potrebama i mogućnostima osiguravanja prava na njegovatelja za starije osobe	0	1) 2	Nema utjecaja: 220.000 eur (SRSP)	Strategija socijalne skrbi za starije osobe u RH 2017. - 2020.	3.3.2.1. Istraživanje o formalnim i neformalnim oblicima dugotrajne skrbi za starije osobe	pro-20	MDOMSP
		2) Omogućiti jednaki pristup u financiranju svim pružateljima usluga, kao i jednaku dostupnost socijalnih usluga koje se financiraju iz državnog proračuna.	2) Izrada jedinstvene metodologije u izračunu cijena socijalnih usluga	0	2) 1	Nema utjecaja: 300.000 eur (SRSP)		Zakon o socijalnoj skrbi	3.3.2.2. Razvoj metodologije za izračun cijena socijalnih usluga	sij-21

Mjera	CSR SDG	Cilj	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
3.4. Osiguranje financijske stabilnosti, održivosti i kvalitete zdravstvenog sustava										
3.4.1. Unaprjeđenje učinkovitosti upravljanja u sustavu zdravstva	3.	1) Unaprijediti sustav zdravstvene zaštite sustavnim, učinkovitim i razboritom primjenom informacijsko-komunikacijskih tehnologija radi osiguranja učinkovite organizacije, planiranja, koordinacije, nadzora i kontrola nad troškovima u zdravstvu, kao i povećanja dostupnosti i kvalitete zdravstvenih usluga.	1) Poglavlje o razvoju e-zdravstva, kao dio Nacionalnog plana razvoja zdravstva	0	1) Izrađen dokument - poglavlje o razvoju e-zdravstva	Nema utjecaja: 90.000 eur (SRSP)	1) Strategija e-Hrvatska 2020. 2) Zakon o podacima i informacijama u zdravstvu	3.4.1.1. Definiranje strateškog okvira za razvoj e-zdravstva	tra-21	MZ
		2) Podići kvalitetu zdravstvene zaštite, optimizirati resurse bolničkog zdravstvenog sustava te osigurati financijsku stabilnost zdravstvenog sustava.	2) Broj sklopljenih ugovora o funkcionalnoj integraciji bolnica	2) 7	2) 16		1) Zakon o zdravstvenoj zaštiti 2) Nacionalni plan razvoja kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica, klinika i općih bolnica 2018. - 2020. 3) Ugovori o funkcionalnoj integraciji bolnica	3.4.1.2. Sklapanje ugovora o funkcionalnoj integraciji bolnica	tra-21	MZ
		3) Osigurati financijsku održivost zdravstvenog sustava.	3) Analitička studija i izračun troškova glavnih neučinkovitosti u sustavu zdravstva iz koje će proizaći Akcijski plan provedbe rješenja	3) Pojedinačne djelomične analize troškova unutar sustava zdravstva (npr. troškovi čišćenja i pranja)	3) Studija je izrađena		Odluka ministra	3.4.1.3. Izrada analitičke studije i izračuna troškova glavnih neučinkovitosti u sustavu zdravstva	ožu-21	MZ

PRILOG 2. MJERE ZA POSTIZANJE CILJEVA STRATEGIJE EUROPA 2020.

Nacionalni cilj	Mjera	SDG	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe		
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost							
1. ZAPOSŁJAVANJE												
1.1. Povećati stopu zaposlenosti za muškarce i žene u dobi između 20 - 64 godine na 65,2%, posebno kroz veću participaciju mladih, starijih radnika i osoba s nižim stupnjem obrazovanja.	1.1.1. Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja	4. 8.	1) Broj osoba uključenih u mjere aktivne politike zapošljavanje	1) 2019.: 36.926	1) 2020: 27.626	Rashodi: 316,6 mil. kn (DP) 689 mil. kn (DP i EU)	1) Smjernice za razvoj i provedbu aktivne politike zapošljavanja 2018. - 2020. 2) Uvjeti i načini korištenja sredstava za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti HZZ-a u 2020.	1.1.1.1. Uključivanje i aktivacija nezaposlenih osoba na tržište rada putem mjera aktivne politike zapošljavanja	pro-20	MRMS		
			2) Broj osoba uključenih u mjeru obrazovanja za završetak osnovne škole i stjecanje prvog zanimanja	0	2) 2020: 700			1.1.1.2. Uključivanje nezaposlenih osoba u mjeru obrazovanja za završetak osnovne škole i stjecanje prvog zanimanja	pro-20	MRMS		
			3) Broj zaposlenih osoba uključenih u obrazovanje	0	3) 2020: 200			1.1.1.3. Uključivanje zaposlenih osoba u mjere obrazovanja	pro-20	MRMS		
2. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ												
2.1. Poboljšati okruženje za istraživanje i razvoj, posebno s ciljem podizanja kombinirane razine javnog i privatnog ulaganja u ovaj sektor na 1,4% BDP-a.	2.1.1. Jačanje nacionalnog inovacijskog sustava i inovacijskog potencijala gospodarstva	9.	1) Broj poduzetnika s izdanom Potvrdom o statusu korisnika potpore	0	1) 2020: 60	Rashodi: 1 mil. kn (DP)	1) Strategija poticanja inovacija RH 2014. - 2020. 2) Zakon o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte	2.1.1.1. Provedba mjera potpore iz Zakona o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte	tra-21	MINGPO		
			2) Broj poduzetnika podržanih za provjeru inovativnog koncepta	2) 54	2) 2020: 60			Rashodi: 5 mil. kn (DP) 4,9 mil. kn (HAMAG-BICRO)	Strategija poticanja inovacija RH 2014. - 2020.	2.1.1.2. Provedba „Programa provjere inovativnog koncepta“	pro-20	MINGPO
			3) Uspostavljen Europski centar za inovacije, napredne tehnologije i razvoj vještina	0	3) 1			Rashodi: 10,59 mil. kn (DP)	1) Strategija pametne specijalizacije RH 2016. - 2020. 2) Strategija poticanja inovacija RH 2014. - 2020. 3) OPKK	2.1.1.3. Uspostava Europskog centra za inovacije, napredne tehnologije i razvoj vještina	tra-21	MINGPO

Nacionalni cilj	Mjera	SDG	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
2.1.2. Jačanje ljudskih potencijala i sustava znanosti i tehnologije kroz povezivanje s gospodarstvom	8.	1) Broj mladih znanstvenika (poslijedoktoranada) zaposlenih u sustavu znanosti putem „Programa razvoja karijera mladih znanstvenika-poslijedoktoranada“	0	1) 100	Rashodi: 33 mil. kn (DP i EU)	1) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 2) Akcijski plan za mobilnost istraživača 2017. - 2020. 3) Strateški plan MZO 2019. - 2021. 4) Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava	2.1.2.1. Zapošljavanje mladih znanstvenika putem „Programa razvoja karijera mladih znanstvenika-poslijedoktoranada“	pro-20	MZO	
		2) Pravilnik o radu Ureda za transfer tehnologije	0	2) Pravilnik je donesen	Rashodi: 61.000 kn (DP)	1) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 2) Strateški plan MZO-a 2020. - 2022.	2.1.2.2. Donošenje Pravilnika o radu Ureda za transfer tehnologije	lip-20	MZO	
		3) Uspostavljeno međuresorno tijelo za međuresornu suradnju u području svemira i svemirskih tehnologija	0	3) 1	Rashodi: 22,38 mil. kn (DP)	Sporazum između Vlade RH i Europske svemirske agencije (ESA) o suradnji u mirnodopske svrhe	2.1.2.3. Uspostava međuresornog tijela za suradnju u području svemira i svemirskih tehnologija	pro-20	MZO	
		4) Broj natječaja za sufinanciranje i uspostavu doktorskih škola na godišnjoj razini	0	4) 1	Rashodi: 1,6 mil. kn (DP)	1) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 2) Zakon o znanosti i visokom obrazovanju 3) Strateški plan MZO-a 2020. - 2022.	2.1.2.4. Podrška javnim visokim učilištima i znanstvenim institutima kroz uspostavu i sufinanciranje doktorskih škola	pro-20	MZO	
		5) Povećanje ukupnog izdvajanja za znanost i istraživanje kao udio u BDP-u	5) 2017.: 0,86%	5) 1,4% (uz uvažavanje ekonomskih i fiskalnih mogućnosti RH)		1) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 2) Strateški plan MZO-a 2019. - 2021. 3) Odluka o imenovanju Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju	2.1.2.5. Donošenje Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju	pro-20	MZO	

Nacionalni cilj	Mjera	SDG	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
3. KLIMATSKE PROMJENE I ENERGETSKA ODRŽIVOST										
3.1. Smanjiti emisije stakleničkih plinova u usporedbi s razinama iz 1990., odnosno ograničiti emisije iz sektora izvan sustava trgovanja do + 11% u usporedbi s emisijama iz 2005.	3.1.1. Ograničenje emisija stakleničkih plinova do visine nacionalne godišnje kvote za sektore izvan EU sustava trgovanja emisijama	12. 13.	1) Niže emisije stakleničkih plinova (u tonama ekvivalenta ugljikova dioksida) od visine nacionalne godišnje kvote	1) Razina emisija stakleničkih plinova u sektorima izvan sustava trgovanja u 2005. – iznosi 17,4 Mt CO ₂ eq	1) Ograničenje rasta emisija stakleničkih plinova iz sektora izvan EU sustava trgovanja do + 11% u odnosu na 2005.			3.1.1.1. Praćenje emisija stakleničkih plinova	pro-20	MZOE
			2) Strategija niskougljičnog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050.	0	2) Strategija je donesena		Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja	3.1.1.2. Donošenje Strategije niskougljičnog razvoja RH	ruj-20	MZOE
3.2. Povećati udio obnovljivih izvora energije u konačnoj potrošnji energije na 20%.	3.2.1. Promicanje uporabe energije iz obnovljivih izvora i energetske uštede	7. 13.	1) Broj novih elektrana koje isporučuju električnu energiju u mrežu i njihova instalirana snaga u MW	1) 2968,9 MW	1) 2020. - 2022. novih 800 MW instalirane snage	Podmiruje se od prodaje električne energije iz sustava poticanja na tržištu i naknada za obnovljive izvore koje plaćaju kupci električne energije.	Program državnih potpora za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i visokoučinkovite kogeneracije 2020. - 2022.	3.2.1.1. Dodjela zajamčene cijene ili tržišne premije za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije (HROTE)	lip-20	MZOE
			2) Broj novih instalacija	0	2) 500	Rashodi: 142 mil. kn (FZOEU)	Program rada FZOEU 2020.	3.2.1.2. Javni poziv za energetske obnovu obiteljskih kuća i ugradnju obnovljivih izvora energije (EnU-2 i EnU-3)	lip-20	MZOE
			3) % potrošnje obnovljivih izvora energije u prometu	3) 2018.: 1,7%	3) 7%	Rashodi: 34 mil. kn (FZOEU)		3.2.1.3. Javni poziv za nabavku energetske učinkovitih vozila i infrastrukture	lip-20	MZOE
			4) Broj projekata za koji je ishođena izvedbena dokumentacija	0	4) 5 projekata po svakom otoku uključenom u izradu strateških dokumenata energetske tranzicije	Rashodi: 9,8 mil. kn (FZOEU)		3.2.1.4. Javni poziv za projektnu dokumentaciju za OIE i energetske tranzicije na otocima (EnU-11)	lip-20	MZOE
			5) Broj SME kojima su dodijeljena sredstva	0	5) 5 idejnih projekata	Rashodi: 3 mil. kn (FZOEU)		3.2.1.5. Javni poziv za istraživačke i razvojne projekte OIE/EE (EnU-6)	lip-20	MZOE

Nacionalni cilj	Mjera	SDG	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
4. OBRAZOVANJE										
4.1. Poboľjšati razinu obrazovanja, posebno kroz smanjenje stope ranog napuštanja školovanja i povećanje udjela stanovništva u dobi između 30 - 34 godine koji su završili tercijarno obrazovanje, na najmanje 35%.	4.1.1. Provedba programa stipendiranja studenata i povećanja kapaciteta studentskog smještaja	4.	1) Broj dodijeljenih stipendija studentima slabijeg socio-ekonomskog statusa	1) 2019.: 10.000	1) 2020: 10.000	Rashodi: 226,91 mil. kn (DP i EU)	Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na državnu stipendiju na temelju socio-ekonomskog statusa	4.1.1.1. Dodjela stipendija studentima slabijeg socio-ekonomskog statusa	pro-20	MZO
			2) Broj dodijeljenih stipendija studentima u STEM područjima znanosti	2) 2019.: 3.400	2) 2020: 3.400	Rashodi: 77,11 mil. kn (DP i EU)	Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava redovitih studenata na državnu stipendiju u STEM područjima znanosti	4.1.1.2. Dodjela stipendija za studiranje u STEM područjima znanosti	pro-20	MZO
			3) Broj izgrađenih ili rekonstruiranih smještajnih kapaciteta za studente u nepovoljnom položaju	3) 2019.: 105	3) 2020: 357	Rashodi: 205,88 mil. kn. (DP i EU)	1) Sporazum o partnerstvu između RH i EK za korištenje ESIF-a za rast i radna mjesta 2014. - 2020. 2) OPKK 3) Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije	4.1.1.3. Osiguranje kapaciteta studentskog smještaja	pro-20	MZO
5. SMANJENJE SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI										
5.1. Promovirati socijalnu uključenost, posebno kroz smanjenje siromaštva, s ciljem smanjenja broja ljudi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti za 150.000.	5.1.1. Osiguravanje humanitarne pomoći u naravi te drugih programa podrške najpotrebitijima	1. 2.	Broj osoba koje su primile pomoć u naravi financiranu kroz FEAD projekte	128.734	150.000	Rashodi.: 31,90 mil. kn (DP i EU)	1) Odluka Vlade o potvrđivanju OP za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć 2014. - 2020. 2) Odluka o tijelima u Sustavu upravljanja, provedbe i kontrole korištenja FEAD-a 2014. - 2020.	5.1.1.1. Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva	pro-20	MDOMSP
								5.1.1.2. Pružanje pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći (III. faza)	pro-20	MDOMSP
	5.1.2. Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga, transformacija ustanova socijalne skrbi i deinstitutionalizacija korisnika	1. 10.	1) Broj ugovora ustanova socijalne skrbi u procesu transformacije	1) 31	1) 40	Rashodi: 115,93 mil. kn (DP i EU)	1) OPULJP i OPKK 2) Plan deinstitutionalizacije, transformacije te prevencije institucionalizacije 2018. - 2020. 3) Strateški plan MDOMSP-a 2020. - 2022.	5.1.2.1. Ugovaranje projekata za transformaciju ustanova socijalne skrbi i deinstitutionalizaciju korisnika	pro-20	MDOMSP

Nacionalni cilj	Mjera	SDG	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
			2) Broj sklopljenih ugovora s pružateljima socijalnih usluga (ustanova socijalne skrbi, udruga, vjerskih zajednica, zaklada, JLP(R)S, međunarodnih organizacija, vijeća nacionalnih manjina)	2) 28	2) 100	Rashodi: 45,40 mil. kn (DP i EU)		5.1.2.2. Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga u zajednici od strane pružatelja socijalnih usluga	pro-20	MDOMSP
			3) Broj sklopljenih ugovora s udrugama	3) 160	3) 240	Rashodi.: 33,37 mil. kn (iz prihoda od igara na sreću)		5.1.2.3. Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju udruge	pro-20	MDOMSP
	5.1.3. Uvođenje nacionalne naknade za starije osobe	1.	Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe	Utvrđeni kriteriji, parametri i obuhvat osoba za uvođenje nacionalne naknade	Uspostava oblika socijalne zaštite koja je usmjerena na smanjivanje siromaštva starijih osoba	Rashodi: 134 mil. kn (DP)	1) Strategija socijalne skrbi za starije osobe u RH 2017. - 2020. 2) Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe	5.1.3.1. Donošenje Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe	ruj-20	MRMS
	5.1.4. Sufinanciranje troškova obrazovanja učenika i studenata slabijeg socijalno-ekonomskog statusa i učenika s teškoćama u razvoju	1. 4.	1) Broj i iznos isplaćenih naknada za nabavu udžbenika za obvezne nastavne predmete učenicima srednjih škola te druge obrazovne materijale učenicima osnovnih škola koji su članovi kućanstva koje je korisnik zajamčene minimalne naknade i učenicima osnovnih škola koji su članovi kućanstva osobe koja je korisnik naknade za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji	1) 3.474 učenika korisnika ZMN u šk. god. 2019./20. (2,11 mil. kn)	1) 3.000 učenika u šk. god. 2020./21. (ukupan iznos ovisit će o iznosima naknada)	Rashodi: 4,22 mil. kn (DP)	1) Zakon o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu 2) Odluke Vlade o financiranju drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih škola i obveznih udžbenika za učenike srednjih škola u RH za šk. god. 2020./21.	5.1.4.1. Donošenje odluka za sufinanciranje troškova obrazovanja učenika slabijeg socijalno-ekonomskog statusa i učenika s teškoćama u razvoju	sij-21	MZO

Nacionalni cilj	Mjera	SDG	Pokazatelji rezultata mjere			Fiskalni učinak na državni proračun	Pravni/upravni instrument provedbe	Aktivnost	Rok provedbe	Nositelj provedbe
			Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost					
			2) Broj učenika s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim programima za koje se financiraju povećani troškovi prijevoza i posebnih nastavnih sredstava i pomagala	2) 2882 učenika (prijevoz) i 3286 učenika (prehrana i didaktika)	2) 2.900 učenika (prijevoz) i 3.300 učenika (prehrana i didaktika)	Rashodi: 53,64 mil. kn (DP)	Odluka o financiranju povećanih troškova prijevoza i posebnih nastavnih sredstava i pomagala za učenike s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim programima	5.1.4.2. Financiranje povećanih troškova prijevoza i posebnih nastavnih sredstava i pomagala za učenike s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim programima	pro-20	MZO
			3) Broj učenika s teškoćama u razvoju u srednjoškolskim programima za koje se financiraju povećani troškovi prijevoza i posebnih nastavnih sredstava i pomagala	3) 292 učenika (prijevoz) i 652 učenika (prehrana i didaktika)	3) 300 učenika (prijevoz) i 670 učenika (prehrana i didaktika)	Rashodi: 5,5 mil. kn (DP)	Odluka o financiranju povećanih troškova prijevoza i posebnih nastavnih sredstava i pomagala za učenike s teškoćama u razvoju u srednjoškolskim programima	5.1.4.3. Financiranje povećanih troškova prijevoza i posebnih nastavnih sredstava i pomagala za učenike s teškoćama u razvoju u srednjoškolskim programima	pro-20	MZO

DODATAK I. MJERE ZA POMOĆ GOSPODARSTVU USLIJED PANDEMIJE COVID-19

Pandemija COVID-19 ima izrazito negativni zdravstveni, socijalni i ekonomski utjecaj na globalnoj razini pa tako i u RH, pri čemu su u kratkom roku potencijalni zdravstveni i ekonomski učinci suprotstavljeni. Od ožujka ove godine na razini čitave RH provode se epidemiološke mjere, uključujući i mjere socijalne izolacije s vrlo nepovoljnim utjecajem na gospodarsku aktivnost koja je smanjena ili obustavljena na gotovo svim područjima, osim onim neophodnim za funkcioniranje društva. U prvoj fazi, ključni naponi bili su prvenstveno usmjereni na zaustavljanje širenja koronavirusa i sprječavanje neodrživih pritisaka na sustav javnog zdravstva. Povrh svega navedenog, 22. ožujka 2020., Zagreb i okolice pogodio je najsnažniji potres u proteklih 140 godina uzrokovavši velika infrastrukturna oštećenja i dodatan pritisak na funkcioniranje javnih službi. Žuran odgovor na izazove pandemije kao i smanjena gospodarska aktivnost dovode do snažnih izazova i za fiskalnu politiku te dosadašnje pozitivne fiskalne pokazatelje.

Kako je postalo nedvojbeno da pandemija COVID-19 vrlo negativno utječe na gospodarsku aktivnost, Vlada je 17. ožujka 2020., a potom i 2. travnja 2020. donijela dva sveobuhvatna i ciljana paketa gospodarskih mjera. Njihov cilj je prvenstveno pomoći privatnom sektoru kao nositelju gospodarske aktivnosti da što uspješnije prebrodi krizu kroz očuvanje radnih mjesta, isplatu plaća, odnosno rješavanje problema nelikvidnosti onima čija je poslovna aktivnost smanjena. Također se želi očuvati dohodak najranjivijih skupina stanovništva te postaviti temelji za brzi gospodarski oporavak. U tom kontekstu, donesen je niz horizontalnih mjera namijenjenih pomoći gospodarstvu i stanovništvu, kao i niz mjera usmjerenih na ublažavanje negativnih posljedica u pojedinačnim sektorima. Vlada nastavlja pomno pratiti kretanja u gospodarstvu te će po potrebi predložiti i donošenje novih mjera.

Horizontalne mjere

Odgoda i otpis plaćanja izravnih poreza i doprinosa poduzetnicima s poteškoćama u poslovanju

Temeljem izmjena i dopuna Općeg poreznog zakona⁷⁹ te Pravilnika o dopunama Pravilnika o provedbi OPZ-a⁸⁰, poduzetnicima koji su imali ili su procijenili da će imati pad prihoda veći od 20%, omogućena je beskamatna odgoda i obročna otplata izravnih poreza i doprinosa. Dodatno, travanjskim paketom gospodarskih mjera ova je mjera ojačana te će poduzetnici s godišnjim prihodom manjim od 7,5 milijuna kuna (k njih je 93%), s padom prihoda većim od 50%, biti u potpunosti oslobođeni plaćanja javnih davanja koja dospijevaju tijekom travnja, svibnja i lipnja 2020. godine. U istom razdoblju, tvrtke koje ostvaruju prihod veći od 7,5 milijuna kuna, uz pad prihoda veći od 50%, bit će djelomično oslobođeni plaćanja navedenih davanja ovisno o padu prihoda. Nadalje, uvedena je i mogućnost plaćanja PDV-a po plaćenim i naplaćenim računima, sve s ciljem osiguravanja dodatne likvidnosti gospodarskih subjekata.

Potpore za očuvanje radnih mjesta

Kako bi se očuvala radna mjesta u najugroženijim sektorima pogođenim koronavirusom, donesena je mjera potpore kojom se sufinancira trošak plaće u iznosu od 3.250 kuna po zaposlenom za ožujak, a iznos za travanj i svibanj povećan je na 4.000 kuna, s tim da će trošak doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje snositi državni proračun. Trenutno je ovom mjerom obuhvaćeno gotovo 84 tisuće poslodavaca za 485 tisuća radnih mjesta. Ova potpora odnosi se i na sektor športa koji je pogođen koronavirusom. Nadalje, promijenjeni su i uvjeti korištenja mjere Stalni sezonac, na način

⁷⁹ NN 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 42/20

⁸⁰ NN 35/20

da se vrijeme produženog mirovinskog osiguranja i prava na novčanu pomoć produžava za vrijeme trajanja izvanrednih okolnosti uvjetovanih ovom krizom. Ova mjera je dostupna poslodavcima iz djelatnosti koje tijekom godine imaju razdoblja smanjenog obujma posla zbog sezonalnosti poslovanja, a najviše se koristi u turizmu i ugostiteljstvu.

Mjere usmjerene na mikro, male i srednje poduzetnike

Ove mjere financiraju se uz podršku ESIF sredstava, a koje provodi HAMAG-BICRO. Tako se povećava alokacija za financijski instrument ESIF Mikro zajmovi za obrtna sredstva, smanjuju se i kamatne stope na investicijske kredite, povećava se i maksimalna stopa jamstava za ESIF pojedinačna jamstava za kredite za obrtna sredstva sa 65% na 80% glavnice kredita. Uveden je i moratorij na sve rate ESIF zajmova i zajmova za poljoprivredu i ruralni razvoj do 31. prosinca 2020. te produženje otplate/roka korištenja zajmova za koje je izdano jamstvo. Uz to uspostavljaju se i novi financijski instrumenti. Prvi je Covid-19 zajam za obrtna sredstva. Programom se osigurava dodatna likvidnost mikro, malim i srednjim subjektima na čije je poslovanje koronavirus imao negativni utjecaj. Iznosi zajmova su do 750.000 kuna za obrtna sredstva, s kamatnom stopom od 0,25%, počekom do 12 mjeseci i maksimalnim rokom otplate od 5 godina, uz skraćenu proceduru obrade zahtjeva. Drugi je Mikro zajam za ruralni razvoj. Namijenjen je za obrtna sredstva za subjekte malog gospodarstva u poljoprivrednom, prerađivačkom i šumarskom sektoru. Iznosi zajmova su između 1.000 i 25.000 eura. Rok otplate je do 3 godine s kamatnom stopom od 0,5% te počekom do 12 mjeseci.

Kreditni Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) i poslovnih banaka

Poduzetnicima kojima je kredit odobren izravno od HBOR-a ili preko poslovne banke imaju mogućnost moratorija u trajanju od tri mjeseca na obveze dospjele nakon 29. veljače 2020., uz mogućnost njegovog produljenja. Nadalje, korisnicima HBOR-ovih kredita omogućeno je reprogramiranje postojećih

kreditnih obveza uz uvođenje počeka u otplati glavnice kredita. Uz to, HBOR će u suradnji s poslovnim bankama poduzetnicima odobravati nove kredite za likvidnost uz povoljniju kamatnu stopu, a sredstva će biti namijenjena financiranju osnovnih troškova poslovanja (tzv. hladni pogon). Također, od strane EK odobrena su dva nova programa HBOR-a za potporu gospodarstvu. Prvim programom financirat će se likvidnost izvoznika kroz police osiguranja, a ukupni kreditni potencijal iznosi 6 milijardi kuna. Drugi program temelji se na instrumentima povoljnih kredita HBOR-a uz subvencije kamate koju je osigurala država, a provodit će se putem tri osnovna modela: okvirni krediti bankama, pri čemu će se sredstva države putem HBOR-a plasirati uz nula posto kamatne stope od polovice ukupne kamatne stope, a druga polovica će činiti kamatnu stopu banaka koja će biti ograničena u njenom najvećem iznosu, krediti u suradnji s bankama po modelu podjele rizika te izravni krediti HBOR gospodarstvenicima. Ukupni kreditni potencijal za ovu mjeru procjenjuje se na 7,6 milijardi kuna. Dodatno, poslovne banke donijele su niz mjera koje će poduzetnicima i građanima omogućiti moratorij, reprogram na plaćanje kreditnih obveza, ali i nove kredite za likvidnost i radni kapital.

Funkcioniranje sustava javnih financija i održivosti financiranja javnih usluga

Donesen je i niz mjera kojim bi se uz reaktivaciju gospodarstva i zaštitu ranjivih slojeva društva, olakšalo i funkcioniranje sustava javnih financija i održivosti financiranja javnih usluga. Tako je dopunjen Zakon o izvršavanju državnog proračuna u 2020. kojim se omogućuje dodatno zaduživanje države kao i dodatno zaduživanje izvanproračunskih korisnika i iznad prethodno utvrđenih limita, uz suglasnost Vlade. Nadalje, kako će se uslijed različite dinamike priljeva sredstava i dospjeća obveza, smanjiti prihodi JLP(R)S, odnosno HZZO-a te HZMO-a, RH će osigurati sredstva beskamatnog zajma za premošćivanje ovakve situacije. Ovakav beskamatni zajam može se isplatiti do visine poreza na dohodak, prireza porezu na dohodak i doprinosa čije je plaćanje oslobođeno ili odgođeno, odnosno do visine izvršenog povrata.

Usljed nastupanja izvanrednih okolnosti koje prepoznaju i odredbe Zakona o fiskalnoj odgovornosti te Pakta o stabilnosti i rastu, donesena je i Odluka o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila odnosno pravila strukturnog salda, pravila rashoda i pravila javnog duga. U razdoblju u kojem se fiskalna pravila neće primjenjivati, moguće je privremeno i kratkotrajno odstupanje od srednjoročnog proračunskog cilja u svrhu što bržeg rješavanja posljedica epidemije. Ovo će omogućiti poduzimanje mjera koje će biti usmjerene na otklanjanje zdravstvenih, društvenih, gospodarskih i svih drugih posljedica epidemije.

S ciljem optimalnog iskorištavanja ograničenog fiskalnog prostora, Vlada je donijela Odluku o ograničavanju korištenja sredstava predviđenih državnim proračunom i financijskim planovima izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za 2020. godinu. Njome se racionaliziraju postupci javne nabave, davanja donacija i pomoći te ograničava zapošljavanje u javnom sektoru, čime se osiguravaju sredstva za financiranje mjera i aktivnosti u borbi s epidemijom.

Nadalje, donesen je i zaključak kojim se ograničavaju rashodi proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna uslijed promjene gospodarskih okolnosti. U tom smislu pokrenuti su pregovori sa socijalnim partnerima o visini osnovice za izračun plaće državnih službenika i namještenika te zaposlenih u javnim službama za 2020., kao i pregovori o isplati određenih materijalnih prava ugovorenih kolektivnim ugovorima te prava vezanih uz uvećanje koeficijenta složenosti poslova i dodataka na osnovnu plaću. Izradit će se i smjernice za racionalizaciju poslovanja trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu. JLP(R)S će također provesti mjere iz ovog zaključka na odgovarajući način.

Temeljem Izmjena i dopuna Zakona o računovodstvu, produljen je i rok za predaju financijskih izvještaja za 2019., s 30. travnja na 30. lipnja 2020. godine. Pritom se poduzetnici oslobađaju i plaćanja naknade Financijskoj agenciji za objavu financijskih izvještaja.

Dopunama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima suspendirano je provođenje ovrha tijekom sljedeća tri mjeseca uz mogućnost produljenja za iduća tri mjeseca, a s ciljem pružanja potpore građanima čiji su računi blokirani. Za to vrijeme se ne obračunavaju zatezne kamate na dospjele obveze.

U saborsku proceduru upućen je i Prijedlog zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti. Njime se nastoji olakšati položaj fizičkih osoba s ovrhom na plaći ili mirovini ili drugom stalnom novčanom primanju, kao i položaj gospodarskih subjekata kojima prijeti stečaj te korisnika bespovratnih sredstava za provedbu projekata.

Sektorske mjere

Donesen je i niz mjera koje su usmjerene na ublažavanje negativnih posljedica u pojedinačnim sektorima koji su posebno ugroženi epidemijom koronavirusa. U sektoru poljoprivrede provode se mjere usmjerene na osiguranje likvidnosti odnosno postojeće razine zaposlenosti poljoprivrednika, ribara i drvno-prerađivačkog sektora vrijedne približno 400 milijuna kuna. Osim osiguranja likvidnosti putem EU fondova za pogođene sektore, uvedene su i dodatne mjere odgode plaćanja dospjelih obveza Hrvatskim šumama za drvne sortimente, odgoda plaćanja zakupnine i koncesijskih naknada za poljoprivredno zemljište te za sektor ribarstva. Uvodi se i nacionalna online platforma – digitalna tržnica na kojoj će se omogućiti kupoprodaja domaćih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda između poljoprivrednika i javnih naručitelja. Donesena je i odluka o izvanrednom interventnom otkupu viškova mlijeka od malih mljekara. K tome, donesena je i odluka o Programu potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektorima biljne proizvodnje i stočarstva u 2020. vrijednim 53 milijuna kuna.

U sektoru turizma omogućena je odgoda ili oslobođenje od plaćanja turističke članarine za gospodarske subjekte i privatne iznajmljivače, kao i plaćanja turističke pristojbe za privatne iznajmljivače (paušal). Nadalje, osigurana je i potpora za programe financiranja obrtnih

sredstava i poboljšanja likvidnosti ugroženih gospodarstvenika u turizmu, a posebna pozornost bit će posvećena malim hotelima. Izmjenama i dopunama Zakona o pružanju usluga u turizmu⁸¹, uveden je moratorij na raskid ugovora za agencijske aranžmane u trajanju od 180 dana od završetka posebnih okolnosti, čime se daje mogućnost povrata novca za neiskorišteni aranžman. Izmjenama i dopunama uredbi vezanih za koncesije, na turističkom zemljištu u kampovima u suvlasništvu RH, promjenjivi dio koncesijske naknade za takvo zemljište neće se naplaćivati.

Osnivanjem kriznog fonda osiguravaju se potpore likvidnosti u sektoru kulture i to u iznosu od 70 milijuna kuna - samostalnim umjetnicima, samozaposlenim te drugim fizičkim i pravnim osobama koje ostaju bez svih prihoda zbog ograničenja okupljanja i zatvaranja kazališta, kina, muzeja, koncertnih dvorana. Putem kriznog fonda isplaćivat će se i sredstva fizičkim te pravnim osobama u području kulture za produženo razdoblje pripremnih aktivnosti za odobrene projekte u kulturi čije je izvršenje uslijed epidemije do daljnjega odgođeno. Također, dopunom Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara⁸² omogućava se obustava plaćanja spomeničke rente dok traju posebne okolnosti u RH izazvane epidemijom koronavirusa.

Mjere za pokretanje gospodarskih i drugih djelatnosti i aktivnosti u uvjetima proglašene epidemije bolesti COVID-19

U uvjetima prihvatljive epidemiološke situacije, procijenjeno je da su stvorene pretpostavke za reaktiviranje dijela gospodarskih i društvenih djelatnosti i aktivnosti u RH, a koje će se odvijati u tri faze, uz poštivanje posebnih epidemioloških mjera. U prvoj fazi koja je započela 27. travnja 2020. omogućeno je otvaranje svih poslovnih subjekata koji obavljaju djelatnost trgovine, osim onih koji posluju unutar trgovačkog centra, javnog gradskog i prigradskog prijevoza, dijela uslužnih djelatnosti i treninga. Druga faza koja slijedi od 4. svibnja 2020. pretpostavlja puni rad zdravstvenog sustava te preostalih uslužnih djelatnosti. Treća faza predviđena je za 11. svibnja 2020., a planira se pokretanje rada trgovačkih centara, ugostiteljskih objekata, nacionalnih parkova i parkova prirode, vrtića, razredne nastave te okupljanja do 10 osoba na jednom mjestu. Sve tri faze pretpostavljaju primjenu i strogo pridržavanje svih propisanih epidemioloških mjera.

Tablicom u nastavku daje se prikaz prva dva paketa mjera donesenih za pomoć gospodarstvu RH uslijed pandemije COVID-19.

⁸¹ NN 130/17, 25/19, 98/19 i 42/20

⁸² NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18 i 32/20

Tablica 10

**Mjere za pomoć gospodarstvu
uslijed pandemije COVID-19**

Nositelj	Mjera
Horizontalne mjere	
MF	Beskamatni zajam općinama, gradovima i županijama, HZZO i HZMO do visine poreza na dohodak, prireza i doprinosa čije je plaćanje odgođeno i/ili je odobrena obročna otplata.
	Poslodavci koji koriste potpore HZZ-a za očuvanje radnih mjesta u sektorima pogođenim pandemijom COVID-19 bit će oslobođeni troškova pripadajućih doprinosa.
	Svi porezni obveznici kojima je rad zabranjen, odnosno ako im je rad onemogućen ili znatno otežan bit će u cijelosti ili djelomično oslobođeni plaćanja javnih davanja koja dospijevaju tijekom travnja, svibnja i lipnja 2020. godine.
	Odgoda plaćanja porezne obveze poreza na dodanu vrijednost sve dok se ne naplate izdani računi.
HBOR	Uvođenje moratorija na kreditne obveze klijenata po postojećim plasmanima.
	Reprogramiranje postojećih kredita klijentima HBOR-a uz uvođenje počeka u otplati glavnice kredita.
	Odobrenje novih kredita za likvidnost gospodarskim subjektima za financiranje plaća, režijskih troškova i ostalih osnovnih troškova poslovanja tzv. hladni pogon (izuzev kreditnih obveza prema poslovnim bankama i drugim financijskim institucijama) u suradnji s poslovnim bankama.
	Odobranje garancija (polica osiguranja) poslovnim bankama izvoznika i HBOR-u u okviru garantnog fonda osiguranja izvoza s ciljem odobranja novih kredita za obrtna sredstva – likvidnost.
	Povećanje opsega garantnog fonda za osiguranje izvoza uključivanjem i sektor turizma s ciljem omogućavanja izdavanja garancija (polica osiguranja) za kredite bankama i HBOR-u, za dodatna sredstva likvidnosti izvoznicima i sektoru turizma.
	Povećanje opsega garantnog fonda za osiguranje izvoza dodatnim proširivanjem kruga prihvatljivih korisnika polica osiguranja s izvoza i turizma na gospodarske subjekte koji posredno izvoze ili su dobavljači izravnih izvoznika.
Poslovne banke – mjere podrške	Mjera uvođenja „stand still“ aranžmana, odnosno obustave izvršenja svih mjera prisilne naplate prema svim dužnicima (pravnim ili fizičkim osobama) u razdoblju od tri mjeseca.
	Krediti za likvidnost i radni kapital (plaće i radni kapital izuzev obveza prema financijskim institucijama) ročnosti do tri godine.
	Provođenje reprograma od strane kreditnih institucija prema označenim klijentima po ubrzanom postupku bez reklasifikacije u status neispunjavanja obveza.
MINGPO	Uvođenje dodatnog grace perioda za obvezu očuvanja radnih mjesta, a da se pritom ne gubi pravo na potpore mjere vezano za realizaciju investicijskih projekata koji se provode sukladno Zakonu o poticanju ulaganja.
	Mogućnost interventnog otkupa viškova u: <ul style="list-style-type: none"> - stočarskoj proizvodnji, konfekcija i prerada u trajne i polutrajne prehrambene proizvode (mesne konzerve ili duboko smržavanje i skladištenje) - ratarskoj proizvodnji, skladištenje i prerada u polutrajne prehrambene proizvode (biljna ulja, šećeri, brašno i sl.) - voćarstvu i povrćarstvu, skladištenje u kondicionim skladištima i prerada u polutrajne prehrambene proizvode te voćne napitke (sokovi, džem, konzervirano voće i povrće i sl.).
	Interventna nabava: <ul style="list-style-type: none"> - dezinfekcijskih sredstava, sapuna i deterdženata za pranje, sredstava za dezinfekciju zatvorenih prostora, bolnica i drugih ustanova te zaštitne opreme za potrebe borbe protiv koronavirusa, - ostalih proizvoda od potencijalno ugroženih industrijskih i poljoprivrednih proizvođača te njihovo uvrštavanje u Bilancu strateških robnih zaliha.
	Nabava sjemenske robe za potrebe poljoprivredne proizvodnje u slučaju njenog nedostatka, a u skladu sa zahtjevom Ministarstva poljoprivrede.
HAMAG-BICRO	Moratorij na sve rate ESIF Mikro i Malih zajmova te Mikro i malih zajmova za ruralni razvoj do 31. prosinca 2020. te prolongat otplate/roka korištenja kredita za koje je izdano jamstvo.
	Uspostavljanje novog financijskog instrumenta Mikro zajam za ruralni razvoj za obrtna sredstva (brža obrada, poček, niža kamatna stopa).
	Kontragarancije za 50% glavnice za obrtna sredstva kredita za turizam (kamatna stopa 0,5% - 0,75% - 1,0%).
MRMS	Potpore za očuvanje radnih mjesta u sektorima pogođenim pandemijom COVID-19.
	Privremena mjera suspenzija potpora za samozapošljavanje i zapošljavanje s ciljem osiguranja dodatnih sredstava za očuvanje radnih mjesta u sektorima pogođenim pandemijom COVID-19.
	Produženje trajanja mjere stalni sezonac.

Nositelj	Mjera
	Osiguranje isplate minimalne plaće za osobe s invaliditetom zbog zadržavanja u zaposlenosti.
	Odgoda plaćanja novčane naknade za sve poslodavce obveznike kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom.
	Omogućavanje korisnicima EU potpora mogućnost privremene obustave ili odgode provedbe projekata, odgodu plaćanja povrata i uvažiti smanjeno ostvarenje planiranih indikatora na projektima uslijed objektivnih novonastalih okolnosti.
	Bezuvjetno produljenje trajanja projekta od tri mjeseca – za sve projekte sufinancirane iz OPULJP koji su u provedbi i s rokom završetka u mjesecima ožujak, travanj i svibanj 2020.
	Potvrđivanje 75% potraživanih izdataka iz OPULJP kroz Zahtjev za plaćanje, a ostalih 25% po provedenoj kontroli ispravnosti izdataka u predmetnoj nabavi radova/roba i/ili usluga i donošenju odluke o ne/postojanju nepravilnosti kao temelja za zadržavanje 25% iznosa.
	Iznos potpore HZZ-a za očuvanje radnih mjesta u sektorima pogođenim pandemijom COVID-19 iznositi će 4.000,00 kuna u travnju i svibnju 2020. godine.
MRRFEU	Povećanje alokacije za financijski instrument 'ESIF Mikro zajmovi' za obrtna sredstva mikro i male poduzetnike (1.000 - 25.000 eura, početak 12 mjeseci, smanjenje kamata na 0,5% - 0,75% - 1,0% ovisno o indeksu razvijenosti) koje provodi HAMAG-BICRO.
	Smanjenje kamatnih stopa na investicijske kredite s 30% udjelom obrtnih sredstava 'ESIF Mikro i Mali zajmovi' na 0,1% - 0,25% - 0,5% ovisno o indeksu razvijenosti koje izravno provodi HAMAG-BICRO.
	Povećanje maksimalne stope jamstva za „ESIF pojedinačna jamstva“ za kredite za obrtna sredstva sa 65% na 80% glavnice kredita (iznos jamstva 150.000 - 1.000.000 eura) koje provodi HAMAG-BICRO putem 17 financijskih institucija.
	Bezuvjetno produljenje trajanja projekta s rokom završetka u ožujku, travnju i svibnju 2020. godine, kao i obveze povrata sredstava s rokom dospeljeća u ožujku, travnju i svibnju za 90 dana – za sve projekte sufinancirane iz OPKK koji su u provedbi.
	Potvrđivanje 75% potraživanih izdataka iz OPKK kroz Zahtjev za plaćanje, a ostalih 25% po provedenoj kontroli ispravnosti izdataka u predmetnoj nabavi radova/roba i/ili usluga i donošenju odluke o ne/postojanju nepravilnosti kao temelja za zadržavanje 25% iznosa.
	Uspostava novog financijskog instrumenta „COVID-19 zajmovi“ za obrtna sredstva za male i srednje poduzetnike.

Sektorske mjere

MMPI	Odstupanje od obveza obavljanja univerzalne usluge zbog nemogućnosti postupanja u skladu sa Zakonom o poštanskim uslugama.
	Privremena obustava naplate naknade za dozvole za izvanredni prijevoz na javnim cestama u razdoblju do 1. lipnja 2020.
	Izmjena propisane duljine ophodarske dionice za autoceste omogućiti obavljanje ophodnji autoceste jednom u 12 sati sve dane u tjednu (manji broj ophodnji).
	Privremena odgoda sezonskog povećanja cestarine za 10% za vozila IA, I i II skupine u razdoblju od 15. lipnja do 15. rujna.
	Privremeno produženje sezonskog „zimskog“ ENC popusta (koji prestaje 31. ožujka) do 1. lipnja 2020.
	Dodatni popust od 7% za vozila EURO VI za vozila III i IV skupine koja koriste ENC uz naknadno plaćanje kreditnom/naftnom karticom, tijekom godine dana.
	Odgoda primjene novog Pravilnika o brodicama, čamcima i jahtama u pogledu zahtjeva za opremanjem.
	Privremeno produljenje valjanosti svjedodžbi i drugih isprava u međunarodnoj i nacionalnoj plovidbi.
	Preporuka lučkim upravama za odgodu plaćanja stalnog dijela koncesijskih naknada i pristojbi za korištenje operativne obale u lukama otvorenim za javni promet.
MT	Odgoda plaćanja turističke članarine za gospodarske subjekte i privatne iznajmljivače.
	Odgoda ili oslobođenje plaćanja turističke pristojbe za privatne iznajmljivače (paušal).
	Ograničavanje radnog vremena ugostiteljskih objekata.
	Oslobođenje od plaćanja promjenjivog dijela koncesijske naknade za 2019. za korištenje koncesije na turističkom zemljištu u kampovima.
	Odgoda plaćanja stalnog dijela koncesijske naknade za 2020. za korištenje koncesije na turističkom zemljištu u kampovima.
	Oslobođenje od plaćanja promjenjivog dijela koncesijske naknade za 2019. za korištenje koncesije na turističkom zemljištu u vlasništvu JLS-ova.
	Odgoda plaćanja stalnog dijela koncesijske naknade za 2020. za korištenje koncesije na turističkom zemljištu u vlasništvu JLS-ova.
	Potpore za financiranje obrtnih sredstava i poboljšanja likvidnosti ugroženih gospodarstvenika u sektoru turizma i ugostiteljstva.

Nositelj	Mjera
	Očuvanje sustava turističkih zajednica i postojećih radnih mjesta u turističkim zajednicama.
MPOLJ	Primjena dodatnog mehanizma fleksibilnosti između fondova za povećanje proizvodno vezanih plaćanja ili uvođenje interventnih mjera (Program za poljoprivredu) uz prethodno odobrenje Europske komisije.
	Pomoć sektoru poljoprivrede zbog ograničenja prometa i povećanja manipulativnih troškova (predlaganje novog programa državnih i potpora male vrijednosti).
	Financiranje privremene obustave ribolova uz prethodno odobrenje EK.
	Povećanje sredstva za potpore male vrijednosti za sektor ribolova i akvakulture.
	Financiranje ambalaže za proizvode ribarstva uz prethodno odobrenje EK.
	Odgoda roka plaćanja dospjelih obveza Hrvatskim šumama d.o.o. za drvene sortimente – prerada drva i proizvodnja namještaja.
	Odgoda roka izvršenja ugovornih obveza korisnicima svih investicijskih mjera PRR-a.
	Odgoda roka izvršenja ugovornih obveza vezanih uz potpore male vrijednosti 2019. - prerada drva i proizvodnja namještaja.
	Uspostavljanje kreditne linije za obrtna sredstva za sektor poljoprivrede i šumarstva te prerade drva.
	Odgoda plaćanja zakupnine i koncesijskih naknada za poljoprivredno zemljište u vlasništvu RH.
	Odgoda plaćanja naknada za koncesije i privez brodova u ribarstvu.
MK	Potpore samostalnim umjetnicima, samozaposlenima i fizičkim i pravnim osobama u kulturnim i kreativnim industrijama.
	Odgoda izvršenja obveza fizičkih i pravnih osoba u području kulture za realizaciju programa prema Ministarstvu kulture, Hrvatskom audiovizualnom centru i Zakladi Kultura nova.
	Priznavanje troškova organizacije odobrenih programa u kulturi otkazanih zbog pandemije COVID-19.
	Osiguravanje sredstava fizičkim i pravnim osobama u području kulture za produženo razdoblje pripremnih aktivnosti za odobrene projekte u kulturi.
	Privremena obustava revizije statusa samostalnih umjetnika na razdoblje od šest mjeseci.
	Isplata sredstava fonda za poticanje pluralizma medija za 2020. uz mogućnost prenamjene djela fonda na temu javnog praćenja pandemije COVID-19.
SDUŠ	Mjere za očuvanje sustava natjecanja za vrijeme trajanja posebnih okolnosti.

Vlada je u travnju 2020. donijela Odluku o preraspodjeli sredstava planiranih u DP za 2020.⁸³ kojom se radi saniranja posljedica epidemije COVID-19 preraspodjeljuje 2,1 milijarda kuna, od čega najviše za mjeru očuvanje radnih mjesta (1,87 milijardi kuna). Za provedbu mjera HBOR-a vezanih uz odobrenje novih kredita za likvidnost gospodarskim subjektima osigurano je 80 milijuna kuna, a za financiranje nabave opreme za mikrobiološku dijagnostiku korona virusa, zaštitne opreme i dezinficijensa te za dežurstvo na telefonskim linijama u sklopu Službe za zaraznu epidemiologiju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo 53,2 milijuna kuna. Za provedbu mjere za očuvanje radnih mjesta u pravnim osobama u sustavu sporta namijenjeno je 40 milijuna kuna, a za potpore samostalnim umjetnicima, samozaposlenima i fizičkim i pravnim osobama u kulturnim i kreativnim industrijama te fizičkim i pravnim osobama u

području kulture za produženo razdoblje pripremnih aktivnosti za odobrene projekte u kulturi osigurano je 34 milijuna kuna. Za mjere potpore za programe financiranja obrtnih sredstava i poboljšanja likvidnosti ugroženih gospodarstvenika u turizmu preraspodijeljeno je 25 milijuna kuna, a 20 milijuna kuna za mjeru pomoći sektoru poljoprivrede zbog ograničenja prometa i povećanja manipulativnih troškova. 16,2 milijuna kuna namijenjeno je nabavi zaštitne opreme, za najam viličara i eko WC-a te deratizaciju sukladno zahtjevima Nacionalnog stožera civilne zaštite, a za financiranje ostalih mjera namijenjeno je 6 milijuna kuna.

⁸³ NN 45/20